



INTERNATIONELLA HANDELSHÖGSKOLAN  
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

# Åtgärder mot koncernintern skatteplanering genom ränteupplägg

Magisteruppsats inom skatterätt

Författare: Lina Ahlström

Erika Roos

Handledare: Anna Gerson

Framläggningsdatum: 2009-01-15

Jönköping Januari 2009



JÖNKÖPING INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL  
Jönköping University

# Measures against intra-group tax planning through interest arrangements

Master's thesis within Tax Law

Author: Lina Ahlström

Erika Roos

Tutor: Anna Gerson

Jönköping January 2009

# Magisteruppsats inom skatterätt

Titel:	Åtgärder mot koncernintern skatteplanering genom ränteupplägg
Författare:	Lina Ahlström Erika Roos
Handledare:	Anna Gerson
Datum:	2009-01-15
Ämnesord	Företagsbeskattning, konstlade ränteupplägg, ränteavdragsbegränsning, koncerninterna skuldförhållanden, skatteflykt

---

## Sammanfattning

Från och med den 1 januari 2009 tillämpas nya regler om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper för att motverka skatteplanering genom ränteupplägg. Denna form av skatteplanering sker eftersom det finns luckor i lagstiftningen vilket bolagen kan utnyttja. Vid konstlade ränteupplägg använder sig koncernen av verktyg som är godkända inom ramen för gällande rätt. Exempel på sådana verktyg är den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter, koncernbidragsreglerna samt att utdelning och kapitalvinst vid avyttring av näringsbetingade andelar är undantaget från beskattning. Genom koncerninterna transaktioner används ovan nämnda materiella regler i syfte att uppnå skattefördelar på koncernnivå. Transaktionerna är legitima inom ramen för gällande rätt. Effekten av skattefördelen som uppkommer genom transaktionerna är dock inte önskvärd, då den urholkar den svenska skattebasen och äventyrar skattesystemets legitimitet.

Införandet av de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper avser att hindra konstlade ränteupplägg där företag i intressegemenskaper utnyttjar den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter i syfte att uppnå skattefördelar. Motsvarande ränteintäkt redovisas i ett bolag beläget i en lågskattejurisdiktion, i ett skattesubjekt som är undantaget från skatteplikt eller i ett subjekt med särskild skattestatus.

Regeringsrättens avgörande i domarna mot Industrivärden väckte stor uppmärksamhet, där domstolen fann att skatteflyktslagen inte kunde tillämpas för att neka ett bolag rätten till ränteavdrag. I målen hade koncernen skapat ett skuldförhållande genom koncerninterna transaktioner där transaktionernas enda syftet var att uppnå skattefördelar. För att förhindra denna typ av skatteplanering och på så sätt komma åt de skatteintäkter som staten går miste infördes därmed nya regler om ränteavdragsbegränsning. De nya reglerna som införts ska begränsa möjligheten att få avdrag för ränteutgifter vid interna förvärv av delägaraktier där koncerninterna lån bildas genom exempelvis omstrukturering. Från huvudregeln finns dock två undantag. Enligt det första undantaget är avdrag för ränteutgifter tillåtet om motsvarande ränteintäkt skulle ha beskattats med 10 procent, enligt lagstiftningen i den stat där det bolag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till ränteinkomsten hör hemma. Detta om bolaget bara skulle ha haft den inkomsten. Den andra undantagsregeln innebär att avdrag för ränteutgifter får göras om såväl skulden som förvärvet som ligger till grund för ränteutgifterna är huvudsakligen affärsmässigt motiverade.

Vid införandet av sådana regler bör hänsyn tas till vad som är grundproblematiken. I och med Regeringsrättens avgörande har det fastställs att skatteflyktslagen inte kan tillämpas på

uppenbara fall av kringgåenden där syftet varit att uppnå skattefördelar. Inledningsvis bör därmed skatteflyktslagens utformning och tillämplighet ifrågasättas. Skatteflyktslagens syfte är att hindra skatteflykt i detta avseende, vilket dess nuvarande utformning uppenbarligen misslyckats med. Detta trots reglernas generella utformning. Skatteflyktslagens nuvarande utformning kan därmed anses vara tandlös, åtminstone vid vissa fall av skatteplanering. Då grundproblematiken ligger i den utformning som skatteflyktslagen har torde det vara denna lagstiftning som i första hand ska vara föremål för överseende.

De nya reglerna om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper får anses vara vaga, vilket resulterar i tolknings- och tillämpningsproblem. Därigenom blir det återigen upp till rättstillämparna att utreda och avgöra huruvida förfarandet anses stå i strid med gällande rätt. Vidare kan ifrågasättas om regleringens utformning kommer att verka som ett hinder för transaktioner som är företagsekonomisk motiverade och därigenom öppnar upp för ny problematik.

Andra åtgärder såsom underkapitaliseringsregler, CFC-lagstiftning och källskatt på räntebetalningar har utretts som alternativa regler mot konstlade ränteupplägg. Ingen av dessa regler anses dock vara en bättre åtgärd mot konstlade ränteupplägg i detta avseende.

Att införa någon form av ränteavdragsbegränsning i kombination med översyn av skatteflyktslagen torde dock vara en motiverad åtgärd mot konstlade ränteupplägg, men då i en mer genomtänkt regelkonstruktion.

## Master's Thesis in Tax Law

Title:	Measures against intra-group tax planning through interest arrangements
Author:	Lina Ahlström Erika Roos
Tutor:	Anna Gerson
Date:	2009-01-15
Subject terms:	Corporate taxation, artificial interest arrangements, restrictions on interest deduction, intra-group loans, tax avoidance

---

### Abstract

New rules on interest deduction on intra-group loans will apply from the 1<sup>st</sup> of January 2009, in order to prevent tax planning through interest arrangements. This form of tax planning is done because there are loopholes which companies can use. Through artificial interest arrangements companies are using rules that are authorized under existing legislation. Examples of such rules are the unlimited tax deductibility of interest expenses, intra-group contributions, and that dividends and capital gains on disposal of business-related shares is exempted from taxation. Through intra-group transactions the companies are using the above mentioned rules in order to achieve tax advantages and lower the tax burden within an existing group. The transactions are legitimate under current law. The effect of tax benefits arising from the transaction are not desirable, since it erodes the Swedish tax base and jeopardize the tax systems legitimacy.

The introduction of the new rules on interest deductions within intra-groups will prevent artificial interest arrangements where companies are using the unlimited deductibility of interest expenses in order to achieve tax benefits. The corresponding interest income is usually transferred to another group company which is resident in a jurisdiction where the interest income is taxed at a low rate or not at all, a taxpayer who is exempt from tax or in an entity with special tax status.

The rulings of the Supreme Administrative Court in Industrivärden caught much attention where the court found that the anti avoidance act could not be used to deny a company interest deductions on intra-group loan, even though the loan had been created through intra-group transactions which had no business justification other than the tax effect. Due to the outcome in the cases new rules were introduced to prevent the tax planning through artificial interest arrangements and to protect the Swedish tax base. According to the new rules deduction of interest expenses shall be denied where the loans are related to an acquisition of shares from a group company. However, there are two exemptions to the main rule. According to the first exemption deduction of interest expenses are allowed if the beneficial owner of the interest is taxed at a rate of at least 10 percent. Furthermore deductibility of interest is allowed if the acquisition *and* the underlying debt of the interest expenses are mainly motivated by commercial reasons.

When introducing such rules it is of importance to allocate the basic issue. In the rulings of the Supreme Administrative Court the court found that the anti avoidance act could not apply to tax planning through intra-group transactions, where the aim was to achieve tax benefits. In this regard should initially the application of the law be challenged. The purpose of the tax avoidance act is to prevent tax planning in this respect, which it apparently failed to do, despite the legislations general nature. Consequently the basic issue therefore lies in the outline of the tax avoidance act, why this act in the first place should be subject to supervision.

The new rules regarding limitation of interest deduction within intra-groups may be deemed to be vague, and results in interpretation and application problems. Therefore it will be up to the courts to investigate and determine whether the intra-group transactions are considered to be contrary to existing legislation. Furthermore it is questionable whether the rules will work as an obstacle to transactions which are economically justified and thus subject to new problems.

Alternative measures, in order to prevent tax planning, as thin capitalisation rules, CFC-legislation and withholding tax on interest payments have been considered as measures against artificial interest arrangements. None of these alternatives can though be considered as motivated measures against tax planning in this respect.

To introduce some form of limitation of the deductibility of interest expenses combined with an overview of the tax avoidance legislation, is a motivated measure against artificial interest arrangements. The rules to be presented shall though be more refined.

# Innehåll

<b>1</b>	<b>Inledning .....</b>	<b>1</b>
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Syfte .....	3
1.3	Metod .....	3
1.4	Avgränsning .....	4
1.5	Disposition.....	4
<b>2</b>	<b>Den bakomliggande problematiken avseende konstlade ränteupplägg.....</b>	<b>5</b>
2.1	Inledning.....	5
2.2	Identifiering av problematiken .....	5
2.2.1	Inledning .....	5
2.2.2	Förfarandet konstlat ränteupplägg .....	7
2.2.3	Rättsosäkerhet.....	8
2.2.4	Obegränsad ränteavdragsrätt .....	10
2.2.5	Koncernbidragsrätt .....	10
2.2.6	Skatteflyktslagen.....	11
2.2.7	Sammanfattning.....	12
2.3	Rättspraxis inom området .....	13
2.3.1	Inledning .....	13
2.3.2	Kommun-målet .....	14
2.3.3	Industrivärdendomarna.....	16
2.3.4	Koncernintern omstrukturering i syfte att överföra koncernbidrag med skattemässig verkan .....	19
2.3.5	Sammanfattning.....	23
2.4	Analys av rättspraxis .....	23
2.4.1	Inledning .....	23
2.4.2	Konstlade ränteupplägg.....	24
2.4.3	Koncernbidragsreglernas betydelse .....	27
2.4.4	Slutsats.....	28
2.5	Sammanfattning .....	29
<b>3</b>	<b>Ränteavdragsbegränsning i syfte att förhindra konstlade ränteupplägg.....</b>	<b>31</b>
3.1	Inledning.....	31
3.2	De nya reglerna om begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter.....	31
3.2.1	Inledning .....	31
3.2.2	Generell bestämmelse om ränteavdragsbegränsningar på vissa lån.....	32
3.2.3	Undantag .....	35
3.2.4	EG-rättsliga aspekter .....	41
3.2.5	Sammanfattning.....	44
<b>4</b>	<b>Alternativa regler för att motverka konstlade ränteupplägg .....</b>	<b>46</b>
4.1	Inledning.....	46

4.2	Underkapitaliseringsregler.....	46
4.2.1	Inledning .....	46
4.2.2	Underkapitaliseringsreglernas utformning .....	47
4.2.3	Armlängdsprincipens tillämplighet på underkapitaliserat bolag .....	49
4.2.4	Underkapitaliseringsregler mot konstlade ränteupplägg .....	49
4.2.5	Underkapitaliseringsreglernas förenlighet med EG- rätten .....	52
4.2.6	Sammanfattning.....	53
4.3	CFC-lagstiftningen.....	53
4.3.1	Inledning .....	53
4.3.2	De svenska CFC-reglerna .....	54
4.3.3	CFC-regler för att motverka konstlade ränteupplägg .....	55
4.3.4	CFC-reglernas förenlighet med EG-rätten .....	55
4.3.5	Sammanfattning.....	56
4.4	Källskatt.....	56
4.4.1	Inledning .....	56
4.4.2	Källskatt som ett alternativ mot konstlade ränteupplägg .....	57
4.4.3	Betydelsen av ränte/royaltydirektivet för införande av källskatt på räntebetalningar.....	60
4.4.4	Sammanfattning.....	61
4.5	Sammanfattning .....	61
<b>5</b>	<b>Analys .....</b>	<b>63</b>
5.1	Inledning.....	63
5.2	Är luckor i lagstiftningen ett lagstiftarproblem eller ett rättstillämpningsproblem? .....	63
5.3	Vilka konsekvenser får införandet av regler som hindrar konstlade ränteupplägg?.....	64
5.4	Tillämpnings- och tolkningsproblem av de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning .....	65
5.4.1	Vaga uttryck.....	65
5.4.2	Kravet på huvudsakligen affärsmässigt motiverat.....	66
5.4.3	Reglernas förenlighet med EG-rätten .....	66
5.4.4	Skattebefriade subjekt och subjekt med särskild skatteregim.....	67
5.4.5	Regelkonstruktionen .....	68
5.5	Alternativa åtgärder mot konstlade ränteupplägg .....	68
5.5.1	Inledning .....	68
5.5.2	Underkapitaliseringsregler .....	68
5.5.3	CFC-reglerna.....	69
5.5.4	Källskatt på räntebetalningar .....	70
5.6	Slutsats .....	70
	<b>Referenslista .....</b>	<b>72</b>



## **Bilagor**

Bilaga 1.....	76
Bilaga 2.....	83
Bilaga 3.....	85

## Förkortningar

AB	Aktiebolag
ABL	Aktiebolagslagen (2005:551)
CFC	Controlled Foreign Company
Dnr.	Diarienummer
EEG-fördraget	Fördraget om upprättande av Europeiska ekonomiska gemenskapen
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
EG	Europeiska gemenskapen
EG-domstolen	Europeiska gemenskapernas domstol
EG-fördraget	Fördraget om upprättande av den europeiska gemenskapen
EU	Europeiska unionen
IBFD	International Bureau for Fiscal Documentation
IL	Inkomstskattelagen (1999:1229)
KL	Kommunalskattelagen (1928:370)
Not.	Notismål från Regeringsrätten
NYAB	Nybildat aktiebolag
OECD	Organisation of Economic Cooperation and Development
Prop.	Proposition
Ref.	Referatmål från Regeringsrätten
RF	Regeringsförordningen (1974:152)
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SFS	Svensk författningssamling
SIL	Lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

# 1 Inledning

## 1.1 Bakgrund

Från och med den 1 januari 2009 tillämpas nya regler om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper för att motverka skatteplanering genom ränteupplägg.<sup>1</sup> Den nya lagstiftningen har sitt ursprung i att Skatteverket identifierat förekomsten av ett antal koncerninterna skatteplaneringsförfaranden inom bolagsbeskattningsområdet och att den svenska staten genom dessa förfaranden går miste om skatteintäkter i mångmiljardklassen.<sup>2</sup> De koncerninterna förfarandena som uppmärksammats tar sin utgångspunkt i skatteplanering med ränteupplägg inom intressegemenskaper, så kallade räntesnurror eller konstlade ränteupplägg. Genom olika transaktioner åstadkommer bolag inom intressegemenskapen en skattefördel genom att ränteintäkterna redovisas i bolag med hemvist i lågskattejurisdiktioner, så kallade skatteparadis, där räntorna blir föremål för låg beskattning alternativt ingen beskattning alls samtidigt som ränteutgifterna är avdragsgilla<sup>3</sup> i Sverige.<sup>4</sup>

En av de främsta förutsättningarna för denna form av koncerninternt skatteplaneringsförfarande är den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter i inkomstslaget näringsverksamhet. Inom intressegemenskapen eftersträvas skatteförmåner och intressegemenskaper utnyttjar därmed materiella regler i gällande rätt för att uppnå skattefördelar på koncernnivå, då det på skattesubjektsnivå inte går att åtnjuta någon skatteförmån i detta avseende. Andra verktyg som används för att skatteplanera inom en intressegemenskap är utdelning och kapitalvinster på näringsbetingade andelar som inom en intressegemenskap inte resulterar i några beskattningskonsekvenser, överföring av tillgångar till underpris utan att föranleda uttagsbeskattning samt möjligheten att skapa obegränsat antal bolag och led av bolag inom ramen för intressegemenskapen. Inom intressegemenskapen skapas vidare genom koncernbidrag, lån och aktieägarettillskott möjligheten att företa koncerninterna transaktioner. Utrymme för skatteplanering uppstår i samspelet mellan de materiella regler som är godkända inom ramen för gällande rätt. Skatteförmånen uppstår genom att ränteutgifterna är avdragsgilla i Sverige och att mottagaren av ränteintäkten inte beskattas alls för denna eller att beskattning sker till en låg skattesats.<sup>5</sup> Vidare krävs för att önskad skatteeffekt ska uppnås att ränteintäkterna inte blir föremål för CFC<sup>6</sup>-beskattning.<sup>7</sup> Den bakomliggande problematiken uppstår när intressegemenskaper som inte har avdragsrätt för koncernbidrag istället använder sig av reglerna om den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter för att uppnå skattefördelar.

Skatteplanering i form av konstlade ränteupplägg sker inom ramen för gällande rätt, men effekten av den skattefördel som uppkommer anses inte önskvärd från Skattverkets sida.

---

<sup>1</sup> Lag (2008:1343) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229), se bilaga 2.

<sup>2</sup> Proposition 2008/09:65, Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag, s. 30.

<sup>3</sup> 16 kap. 1 § Inkomstskattelagen (1999:1229), II.

<sup>4</sup> Prop. 2008/09:65, s. 30.

<sup>5</sup> Prop. 2008/09:65, s. 34.

<sup>6</sup> Controlled Foreign Company.

<sup>7</sup> 39a kap. II.

## Inledning

För att förhindra denna typ av skatteplanering och på så sätt komma åt de skatteintäkter som staten går miste om efterfrågar Skatteverket rättsregler för att förhindra skatteplanering genom konstlade ränteupplägg. Skatteverket presenterade den 23 juni 2008 en hemställan<sup>8</sup> med förslag att införa regler om ränteavdragsbegränsning för att hindra denna typ av omfattande skatteplanering som företas inom intressegemenskaper. Förslaget syftar till att träffa konstlade upplägg och har därmed inte till syfte att hindra transaktioner som sker av affärsmässiga skäl. Hemställan fick massiv kritik av remissinstanserna då förslaget ansågs träffa företagsekonomiskt motiverade transaktioner utan skatteundandragande syfte.<sup>9</sup> Mot bakgrund av den massiva kritik som riktades mot Skatteverkets hemställan utarbetades ett nytt förslag<sup>10</sup> till lagstiftning av Finansdepartementet. Efter lagrådets granskning av Finansdepartementets lagrådsremiss presenterade regeringen en proposition<sup>11</sup> avseende skatteplanering med hjälp av konstlade ränteupplägg, vilken har antagits och ligger till grund för de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning. Propositionen antogs av Riksdagen den 10 december och de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning gäller från och med den 1 januari 2009.

Skatteverket har tidigare genom att åberopa lagen om skatteflykt<sup>12</sup> försökt att förhindra att den obegränsade ränteavdragsrätten utnyttjas genom skatteplanering för att uppnå skattefördelar på koncernnivå. Regeringsrätten, i egenskap av den högsta instansen i skattemål, har dock godkänt att konstlade ränteupplägg företas inom intressegemenskaper i de så kallade Industrivärdendomarna<sup>13</sup>. Domstolen har genom dessa avgöranden fastslagit att skatteflyktslagen inte är tillämplig på förfarandena och har därigenom rättfärdigat denna form av skatteplanering.

Risken med att införa en ränteavdragsbegränsning är att transaktioner som är motiverade ur ett företagsekonomiskt perspektiv, vars syfte inte är att verka skatteundandragande, riskerar att träffas av de nya reglerna. Ränteavdragsproblematiken och försöket att hindra den omfattande skatteplaneringen skapar konflikt mellan näringslivets intressen och Skatteverkets samt svenska staten, vars intressen ställs mot varandra. Skatteverket och svenska staten å ena sidan ser detta som ett allvarligt problem då skattebasen urholkas, påverkar skatteintäkter och äventyrar skattesystemets legitimitet.<sup>14</sup> Från näringslivets perspektiv innebär införandet av en ränteavdragsbegränsning att det kan bli mindre attraktivt för bolag att etablera sig i Sverige, vilket minskar konkurrenskraften på den internationella marknaden. Det finns även risk att svenska bolag väljer att flytta sin verksamhet utomlands.

Regler om ränteavdragsbegränsning förekommer frekvent i andra länders regelverk i form av exempelvis så kallade underkapitaliseringsregler, CFC-regler eller källskatt på räntebetal-

---

<sup>8</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, Förslag om begränsningar i avdragsrätten för räntor m.m. för vissa skulder.

<sup>9</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr. Fi2008/4093, Ränteavdragsbegränsningar i syfte att förhindra vissa fall av skatteplanering. s. 7.

<sup>10</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr. Fi2008/4093.

<sup>11</sup> Prop. 2008/09:65.

<sup>12</sup> Lagen (1995:575) om skatteflykt, Skatteflyktslagen.

<sup>13</sup> RÅ 2007 ref 84 och ref 85.

<sup>14</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr. Fi2008/4093, s. 8.

ningar. Sverige uttar inte källskatt på räntebetalningar och har inte underkapitaliseringsregler.<sup>15</sup> Vid införandet av liknande ränteavdragsbegränsning eller vid införande av annan form av begränsning av avdragsrätten för ränteutgifter är det av vikt att en sådan begränsning inte hamnar i konflikt med EG-rätten.

De nya reglerna om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskap ska förhindra skatteplanering med ränteupplägg genom att begränsa avdragsrätten för räntor. Det kan dock ifrågasättas om regleringens utformning kommer att verka som ett hinder för transaktioner som är företagsekonomisk motiverade och därigenom öppnar upp för ny problematik samt nya sätt att företa koncerninterna transaktioner i syfte att skatteplanera. Införandet av de nya reglerna kan även ge upphov för olika tillämpnings- och tolkningsproblem i förhållande till det sätt och den korta tid som reglerna har utformats på. Frågan kan dock ställas huruvida det finnas andra åtgärder som bättre träffar det som lagstiftarna vill hindra.

## 1.2 Syfte

Uppsatsen behandlar problematiken kring koncerninterna ränteupplägg som företas i skatteplaneringssyfte. Syftet är att behandla och analysera de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper och alternativa åtgärder mot konstlade ränteupplägg. I analysen läggs särskild vikt vid att möjliggöra affärsmässiga transaktioner samt att skydda den svenska skattebasen.

## 1.3 Metod

Magisteruppsatsen kommer till viss mån att belysa hur problematiken avseende ränteavdragsbegränsningen behandlas i EG-rätten. För att belysa detta kommer fördrag, direktiv och praxis från EG-domstolen att användas.

Utredningen i magisteruppsatsen kommer att genomsyras av den rättsdogmatiska metoden vilket medför att de huvudsakliga källorna som behandlas kommer att vara lagtext, förarbeten, praxis och doktrin. Vid kollision mellan dessa rättskällor ska de tillmätas rättskällevärde enligt den ovan nämnda hierarkin.

Magisteruppsatsen kommer utifrån gällande rätt belysa och utreda problematiken kring den obegränsade avdragsrätten för räntor i inkomstslaget näringsverksamhet samt behandla närliggande rättsregler. Uppsatsen kommer även till viss del att använda en rättspolitisk diskussion vid utredning och analys av de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning och de alternativa åtgärderna mot konstlade ränteupplägg. Vad avser de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning frångås dock inte den rättsdogmatiska metoden i detta avseende.

Förhandsbesked från Skatterättsnämnden kommer i magisteruppsatsen endast att behandlas för att belysa bakgrunden kring Regeringsrättens avgöranden. Förhandsbeskeden från Skatterättsnämnden har ingen prejudicerande verkan och kan endast tillämpas på den berörda situationen mellan parterna i målet. Därför har det inte vid utredningen i uppsatsen lagts stor vikt vid dessa förhandsbesked. Uppsatsen behandlar även remissyttranden i syfte att belysa de tillämpnings- och tolkningsproblem som reglerna om ränteavdragsbegränsning kan antas innebära. Remissyttrandena tillmätts dock lågt rättskällevärde eftersom dessa endast är yttrande från olika instanser och inte utgör en ren rättskälla.

---

<sup>15</sup> Prop. 2008/09:65 s. 38.

Vad avser den del där uppsatsen belyser den nya lagens tillämpnings- och tolkningsproblem kan metodproblem uppkomma eftersom det endast finns förarbeten och lag att utgå ifrån, och därmed inte några avgöranden om hur reglerna ska tolkas.

Slutligen kommer doktrin att användas som vägledning och inspiration men endast för att komplettera analysen av de nya reglerna om ränteavdragsbegränsningar som ligger till grund för uppsatsen.

### **1.4 Avgränsning**

Magisteruppsatsen kommer inte att behandla problematiken kring internprissättning eftersom uppsatsen kommer att utgå från att räntan i de koncerninterna förfaranden som företas i skatteplaneringssyfte genom konstlade ränteupplägg är marknadsmässig.

Magisteruppsatsen kommer inte att behandla andra alternativa åtgärder för att motverka konstlade ränteupplägg än underkapitaliseringsregler, CFC-lagstiftning samt källskatt. Detta eftersom dessa alternativa regler är de mest beprövade och har använts av andra länder för att exempelvis motverka konstlade ränteupplägg.

De EG-rättsliga aspekterna avseende åtgärder mot konstlade ränteupplägg kommer inte att behandlas till större del än vad som kan anses relevant för uppsatsens syfte.

### **1.5 Disposition**

I kapitel 2 belyses den underliggande problematiken kring skatteplanering genom konstlade ränteupplägg. Kapitlet redogör för rättsläget på området genom att belysa och behandla praxis för att ge en inblick i den komplexa problematik som föranlett de nya reglerna om en ränteavdragsbegränsning. Även närliggande rättsfall som antas ha betydelse för ränteavdragsproblematiken behandlas.

Kapitel 3 behandlar de nya reglerna om ränteavdragsbegränsningar som presenterats, vilken avser att förhindra vissa fall av skatteplanering inom en intressegemenskap. Kapitlet belyser dessa regler som har till avsikt att lösa problematiken med skatteplanering genom konstlade ränteupplägg samt de skatterättsliga effekter som de nya reglerna föranleder.

I kapitel 4 behandlas underkapitaliseringsregler, CFC-regler och regler om källskatt såsom alternativa metoder för att motverka konstlade ränteupplägg. Reglerna utreds i syfte att belysa alternativa sätt till införande av ränteavdragsbegränsning än de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning.

Uppsatsen avslutas med att i kapitel 5 ingående analysera de frågor av betydelse som identifierats i magisteruppsatsen. Här kommer slutligen de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper att ställas mot de alternativa metoder som presenterats i kapitel 4.

## 2 Den bakomliggande problematiken avseende konstlade ränteupplägg

### 2.1 Inledning

Förfarandet konstlade ränteupplägg har sedan länge varit ett känt fenomen, dock har inte Skatteverket förrän på senare år uppmärksammat problematiken.<sup>16</sup> Effekten av skattefördelen som uppkommer genom de lagenliga transaktionerna där materiella regler inom ramen för gällande rätt utnyttjas är dock inte önskvärd. Detta eftersom förfarandet konstlade ränteupplägg urholkar den svenska skattebasen och äventyrar skattesystemets legitimitet. Möjligheten att utnyttja verktyg i gällande rätt för att uppnå skattefördelar innebär att det finns luckor i lagstiftningen. Härvid kan diskuteras om luckor i lagstiftningen är ett lagstiftarproblem eller ett rättstillämpningsproblem.

Transaktionerna företas i skatteplaneringssyfte och därmed önskar Skatteverket motverka uppläggen genom att åberopa skatteflyktslagen.<sup>17</sup> Regeringsrätten har meddelat avgöranden i flertalet mål där Skatteverket har åberopat skatteflyktslagen i syfte att förhindra konstlade ränteupplägg. I målen har prövning gjorts huruvida förfarandet står i strid med skatteflyktslagen och då främst lagstiftningens syfte med fokus på koncernbidragsreglerna.<sup>18</sup>

I detta kapitel kommer problematiken kring konstlade ränteupplägg först att identifieras därefter behandlas de materiella regler som gemensamt har betydelse för förfarandet. Därefter utreds vad som i praxis avseende konstlade ränteupplägg har fastslagits av Regeringsrätten vid tillämpning och tolkning av skatteflyktslagen.

### 2.2 Identifiering av problematiken

#### 2.2.1 Inledning

Skatteverket har sedan början av 2007 uppmärksammat skatteplanering som sker genom konstlade ränteupplägg.<sup>19</sup> Förfarandet konstlade ränteupplägg kallas av Skatteverket för räntesnurror och är ett av fyra förfaranden under avsnittet om felaktiga skatteupplägg på myndighetens hemsida.<sup>20</sup> Skatteverket har jämställt räntebetalningar till utlandet med icke avdragsgilla koncernbidrag. Detta eftersom bolagen genom koncerninterna transaktioner försöker uppnå samma effekt som om koncernbidrag hade kunnat lämnas med avdragsrätt genom att skapa interna skuldförhållanden i syfte att utnyttja avdragsrätten för ränteutgifter.<sup>21</sup> Vid skatteplanering genom konstlade ränteupplägg använder sig koncernen av verktyg som är godkända inom ramen för gällande rätt. Exempel på sådana verktyg är den obegrän-

---

<sup>16</sup> <http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg> 2008-11-22, 18:12.

<sup>17</sup> Pahlsson, Skatteverket och de ”felaktiga uppläggen”, s. 682.

<sup>18</sup> Se Rå 2001 ref. 79 samt RÅ 2007 ref. 84 och 85.

<sup>19</sup> Pahlsson, Skatteverket och de ”felaktiga uppläggen”, s. 678.

<sup>20</sup> <http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg> 2008-11-23, 18:12.

<sup>21</sup> <http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg> 2008-12-17, 16:59.

sade avdragsrätten för ränteutgifter, koncernbidragsreglerna samt att utdelning och kapitalvinst vid avyttring av näringsbetingade andelar är undantaget från beskattning.<sup>22</sup> Genom koncerninterna transaktioner används ovan nämnda materiella regler i syfte att uppnå skattefördelar på koncernnivå.<sup>23</sup> Transaktionerna är legitima inom ramen för gällande rätt. Effekten av skattefördelen som uppkommer genom transaktionerna är dock inte önskvärd, då den urholkar den svenska skattebasen och äventyrar skattesystemets legitimitet.<sup>24</sup>

Skatteverket har vid identifiering av problematiken funnit att skatteförmånen vid transaktioner uppstår genom att ränteutgifter är obegränsat avdragsgilla i Sverige. Motsvarande ränteinkomst betalas till ett företag inom intressegemenskapen som är etablerat i en lågskattejurisdiktion för att ränteinkomsten inte ska beskattas i Sverige. Vidare företas olika förfaranden i syfte att räntemottagaren inte ska beskattas för räntan eller beskattas lågt.<sup>25</sup> Den räntebärande fordringen/skulden uppstår genom interna transaktioner där skuldförhållanden skapas. Efter att denna omfattande skatteplanering uppmärksammats har Skatteverket genom att åberopa skatteflyktslagen försökt förhindra de transaktioner där den skattskyldige kombinerar avdragsrätten för ränteutgifter och koncernbidrag i syfte att uppnå skattefördelar.

Förfarandet konstlade ränteupplägg företas genom kombinationen av ett flertal rättsligt sett godkända transaktioner. Det som anses vara komplicerat och föranleder oklarhet är hur de skatterättsliga konsekvenserna av dessa transaktioner ska bedömas.<sup>26</sup>

---

<sup>22</sup> Prop. 2008/09:65 s. 36 f.

<sup>23</sup> Prop. 2008/09:65 s. 34.

<sup>24</sup> Prop. 2008/09:65 s. 30.

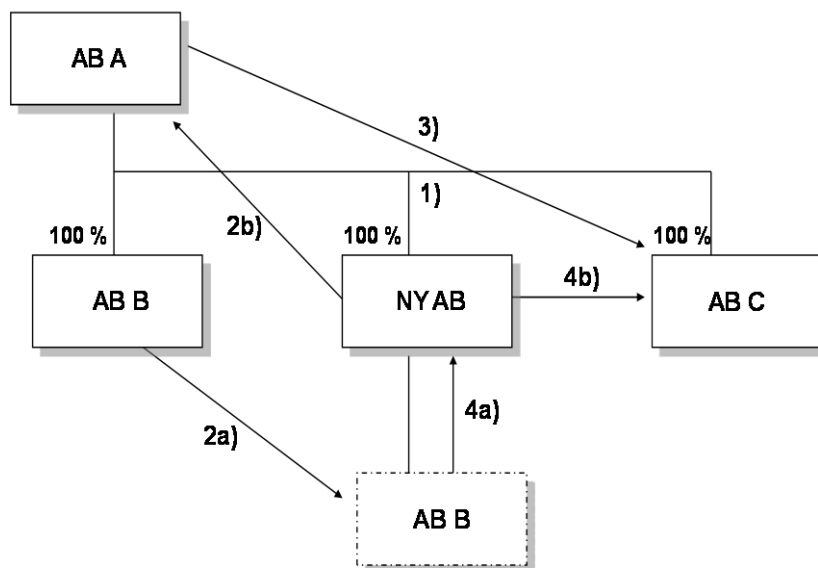
<sup>25</sup> Prop 2008/09:65 s. 30.

<sup>26</sup> Pahlsson, Skatteverket och de ”felaktiga uppläggen”, s. 678.



## 2.2.2 Förfarandet konstlat ränteupplägg

Skatteverket har uppmärksammat ett typfall där de transaktioner som är gemensamt för att skatteplanera genom konstlade ränteupplägg ingår.<sup>27</sup> Ett förfarande genom konstlat ränteupplägg kan enligt Skatteverket se ut på följande sätt:<sup>28</sup>



1. AB A bildar ett svenskt bolag NY AB.

2a. AB A överlåter AB B som är ett vinstgenererande svenskt bolag till NY AB.

2b. Som betalning för AB B erhåller AB A en revers från NY AB.

3. AB A överlåter därefter reversen som kapitaltillskott till AB C som blir räntemottagare i konstellationen.

4a. AB B som nu ägs av NY AB kan därmed lämna koncernbidrag till NY AB. Detta eftersom det inte finns några medel i NY AB till räntebetalningarna.

4b. NY AB kan nu med de erhållna medlen från AB B lämna ränta till AB C.

AB C är i typfallet antingen ett utländskt bolag i en lågskattejurisdiktion eller ett svenskt skattesubjekt med förmånliga skatteregler, vilket resulterar i att räntan beskattas med en låg skattesats eller inte alls. Genom att NY AB är moderbolag till AB B kan koncernbidragsreglerna utnyttjas vilket leder till att vinstmedel överförs från ett bolag i koncernen till ett annat. NY AB har enligt svenska regler om den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter rätt att dra av räntebetalningen och ska enligt koncernbidragsreglerna ta upp koncernbidraget som en intäkt.<sup>29</sup> Det vinstgenererande bolaget AB B har enligt samma koncernbidrags-

<sup>27</sup> Prop. 2008/09:65 s. 34-35.

<sup>28</sup> Modellen baseras på en figur från Skatteverkets hemsida. <http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg/rantesnurror.4.3dfca4f410f4fc63c8680009710.html#1>, 2008-11-23, 18:17.

<sup>29</sup> 16 kap. 1 § och 35 kap. 1 § IL.

regler rätt att som givare dra av koncernbidraget.<sup>30</sup> Förutsättningar har genom dessa transaktioner skapats för att koncernen ska kunna utnyttja koncernbidragsreglerna för att kunna lämna koncernbidrag som sedan kvittas mot ränteutgiften samt att ränteintäkter beskattas med låg skattesats eller inte alls. Detta innebär att de ränteutgifter som uppstår i och med det skuldförhållande som skapats skattemässigt neutraliseras med koncernbidraget.<sup>31</sup>

Förfarandet kan även användas i en intressegemenskap där moderbolaget är utländskt.<sup>32</sup> Eftersom koncernbidrag inte kan lämnas till ett bolag som inte är skattskyldigt i Sverige genomför koncernen en omstrukturering för att kunna företa transaktioner med förmånligare skattemässig verkan. Det utländska moderbolaget äger ett svenskt vinstgenererande bolag (A) och ett annat bolag i en lågskattejurisdiktion (B).<sup>33</sup> Det första steget i förfarandet är att det utländska moderbolaget bildar ett nytt svenskt bolag (C) till vilket det kan överlåta A, överlåtelser finansieras med en revers till det utländska moderbolaget.<sup>34</sup> Reversen lämnas därefter som kapitaltillskott till B som har sitt säte i ett land där ränteinkomsten beskattas lågt eller inte alls.<sup>35</sup> C erhåller koncernbidrag från A för att kunna finansiera räntekostnaderna, detta koncernbidrag blir avdragsgillt i A samt tas upp i C som kan kvitta detta skattemässigt mot räntekostnaden som är avdragsgill.<sup>36</sup> På detta sätt kan en intressegemenskap med ett utländskt bolag använda sig av konstlade ränteupplägg för att uppbringa skattemässiga fördelar på koncernnivå.

Att skatteplanera på detta sätt är inte enkelt utan kräver stora administrativa kostnader samt ett koncernförhållande som uppbringar höga resultat om det ska löna sig. Gemensamt för konstlade ränteupplägg är att de ränteutgifter som uppstår till följd av koncerninterna transaktioner skattemässigt kan neutraliseras genom koncernbidrag från vinstgivande bolag inom koncernen, därigenom uppnås skattefördelar.<sup>37</sup>

### 2.2.3 Rättsosäkerhet

Staten förlorar genom konstlade ränteupplägg intäkter i mångmiljardklassen. Skatteverket, i sin roll att verka för ett väl fungerande skattesystem, vill beskatta förfaranden som urholkar den svenska skattebasen. På grund av detta ansåg Skatteverket att det var berättigat att underkänna dessa transaktioner. Stor kritik riktades mot Skatteverket för den rättsosäkerhet som publiceringen mot konstlade ränteupplägg medförde.<sup>38</sup> Skatteverkets uttalanden och

---

<sup>30</sup> 35 kap. 1 § II.

<sup>31</sup> Tivéus, Räntebetalningar till utlandet på koncerninterna lån finansierade med koncernbidrag - skatteflykt?, s. 687.

<sup>32</sup> Prop. 2008/09:65 s. 34.

<sup>33</sup> Prop. 2008/09:65 s. 35.

<sup>34</sup> Prop. 2008/09:65 s. 35.

<sup>35</sup> Prop. 2008/09:65 s. 35.

<sup>36</sup> Prop. 2008/09:65 s. 35.

<sup>37</sup> Tivéus, Räntebetalningar till utlandet på koncerninterna lån finansierade med koncernbidrag - skatteflykt?, s. 690.

<sup>38</sup> Pahlsson, Skatteverket och de ”felaktiga uppläggen”, s. 678.

allmänna råd<sup>39</sup> visade på osäkerhet från verkets sida hur detta förfarande skatterettsligt skulle bedömas.<sup>40</sup> Myndigheter bör inte använda sig av vaga uttalanden utan presentera klara och öppna argument, detta för att ge medborgarna en möjlighet att ta ställning till argumenten och för att undvika osäkerhet.<sup>41</sup>

Det torde ligga i varje bolags intresse att i största möjliga mån minska sina kostnader, vilket även gäller kostnader i form av erläggande av skatt. Intressegemenskaper skatteplanerar därmed i syfte att minska sina skattekostnader och denna form av skatteplanering sker eftersom det finns luckor i lagstiftningen. Konstlade ränteupplägg utförs genom helt lagliga transaktioner genom att utnyttja luckorna i lagstiftningen.<sup>42</sup> Vid uppenbara fall av kringgående av lagstiftningen där skatteplanering kan ses som skatteflykt, får dock den som skatteplanerar vara beredd på att Skatteverket kan komma att beskatta förfarandet trots att det är godkänt enligt gällande rätt.<sup>43</sup>

Problematiken kan betraktas ur två synvinklar, dels beskattning av förfarandet efter vad Skatteverket anser borde vara rätt och dels beskattning enligt vad som är rätt enligt lag.<sup>44</sup> Rättstillämparna har till uppgift att enligt grundlagen opartiskt tillämpa lag istället för att ta över lagstiftarens uppgift.<sup>45</sup> När Skatteverket går utanför sin lagstadgade uppgift strider detta mot legalitetsprincipen eftersom ingen kan bli beskattad utan grund i lag. Detta sätt att utöva sin makt utöver lag leder till en rättsosäkerhet för intressegemenskaper som använder sig av koncerninterna förfaranden i syfte att uppnå skattefördelar. De skattskyldiga bolagen inom koncernen kan då inte lita på vad som är stadgat inom ramen för gällande rätt. Bolagen måste därmed ta hänsyn till det faktum att Skatteverket i sin roll att verka för ett väl fungerande skattesystem vill beskatta förfaranden som urholkar den svenska skattebasen.<sup>46</sup>

När skattereglerna ger upphov till sådana oönskade effekter brukar det talas om att det finns ”luckor i lagstiftningen”. Det kan härvid diskuteras om luckor i lagstiftningen är ett lagstiftarproblem eller ett rättstillämpningsproblem.<sup>47</sup> Anders Hultqvist<sup>48</sup> för en diskussion i sin artikel Industrivärdendomarna - en analys<sup>49</sup> om vari problemet kring de koncerninterna transaktionerna som företas genom ränteupplägg i skatteplaneringssyfte ligger, om det är i rättstillämpningen eller i lagstiftningen. Med legalitetsprincipen<sup>50</sup> som utgångspunkt menar

---

<sup>39</sup> Förordning (2003:1106) med instruktion för Skatteverket samt prop. 1983/84:119, Om förenkling av myndigheternas föreskrifter, anvisningar och råd, s. 7.

<sup>40</sup> Pahlsson, Skatteverket och de ”felaktiga uppläggen”, s. 679.

<sup>41</sup> Persson Österman, Ränteavdrag efter koncernintern aktieöverlåtelse – skatteflykt eller ej?, s. 403.

<sup>42</sup> Hultqvist, Industrivärden-domarna – en analys, s. 65.

<sup>43</sup> Hultqvist, En Tättningskommission i stället för genomsyn och skatteflyktslag, s. 89.

<sup>44</sup> Hultqvist, Fel döma räntesnurror som skatteflykt, DI Debatt 23/11 2007.

<sup>45</sup> Regeringsförordningen (1974:152), RF, Hultqvist, En Tättningskommission i stället för genomsyn och skatteflyktslag, s. 89.

<sup>46</sup> Hultqvist, En Tättningskommission i stället för genomsyn och skatteflyktslag, s. 89.

<sup>47</sup> Hultqvist, En Tättningskommission i stället för genomsyn och skatteflyktslag, s. 93.

<sup>48</sup> Anders Hultqvist är docent i finansrätt.

<sup>49</sup> Hultqvist, Industrivärden-domarna – en analys.

<sup>50</sup> Med legalitetsprincipen avses att ingen skatt tas ut utan stöd i lag.

han att det inte åligger rättstillämparna, det vill säga Skatteverket och domstolarna, att lösa problemet. De oönskade effekter som uppnås genom att det finns ”luckor i lagstiftningen” är därmed ett lagstiftarproblem. Regeringsrätten har genom Industrivärdomarna visat att det inte är domstolens uppgift att lösa problemet utan att det snarare ankommer Finansdepartementet, Regeringen eller Riksdagen att genom ny eller ändrad lagstiftning finna en lösning.<sup>51</sup>

Hänsyn måste tas till den rättsosäkerhet som uppkommer då intressegemenskaper inte kan skatteplanera enligt gällande rätt utan att riskera beskattning. En analys och diskussion angående rättsosäkerheten förs i det avslutande kapitel 5.

## 2.2.4 Obegränsad ränteavdragsrätt

Enligt huvudregeln för avdragsrätten avseende kostnader i inkomstslaget näringsverksamhet gäller att utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster får dras av som kostnad. Vidare stadgas att ränteutgifter får dras av även om de inte är sådana utgifter.<sup>52</sup> Det finns dock två begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter. Den första begränsningen gäller för vinstandelsränta hänförlig till vinstandelslån. Med vinstandelsränta avses ränta vars storlek är beroende av det låntagande bolagets utdelning eller vinst.<sup>53</sup> Den andra begränsningen är hänförlig till utgifter för att förvärva inkomster, som genom skatteavtal är undantagna från beskattning i Sverige.<sup>54</sup> Avdragsrätten för ränteutgifter gäller oberoende av om motsvarande ränteintäkt är föremål för beskattning eller inte.<sup>55</sup>

De koncerninterna skatteplaneringsförfarandena som identifierats tar, som ovan angetts, sin utgångspunkt i skatteplanering genom konstlade ränteupplägg. Den obegränsade ränteavdragsrätten ger upphov till möjligheter för bolagen i en intressegemenskap att skatteplanera genom att de företar koncerninterna transaktioner.<sup>56</sup> Bolagen försöker genom koncerninterna transaktioner uppnå en effekt som är densamma som om koncernbidrag hade kunnat lämnas med avdragsrätt, genom att skapa interna skuldförhållanden i syfte att utnyttja avdragsrätten för ränteutgifter.<sup>57</sup> Motsvarande ränteintäkt beskattas inte då mottagaren är ett subjekt för vilket särskilda skatteregler gäller eller ett bolag beläget i en lågskattejurisdiktion.

## 2.2.5 Koncernbidragsrätt

Enligt svensk skattelagstiftning behandlas varje bolag för sig, detta oavsett om det är ett fristående bolag eller om det ingår i en koncern.<sup>58</sup> Tanken med reglerna om koncernbidrag är

---

<sup>51</sup> Hultqvist, Industrivärden-domarna – en analys, s. 65.

<sup>52</sup> 16 kap. 1 § II.

<sup>53</sup> 24 kap. 5-10 §§ II.

<sup>54</sup> 9 kap. 5 § II.

<sup>55</sup> Finansdepartements promemoria, dnr. Fi2008/4093, s. 14.

<sup>56</sup> Finansdepartements promemoria, dnr. Fi2008/4093, s. 9.

<sup>57</sup> [http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg\\_2008-12-17](http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg_2008-12-17), 16:59.

<sup>58</sup> Dahlberg, Internationell beskattning - en lärobok, s. 108.

att den totala skattebelastningen för en intressegemenskap inte ska vara större än om hela koncernens verksamhet hade drivits av ett enda bolag.<sup>59</sup> Det övergripande syftet med reglerna är dock att möjliggöra resultatutjämnning mellan bolag i en koncern, vilket skapar neutralitet mellan att organisera verksamheten i ett eller i flera närstående bolag.<sup>60</sup>

Bestämmelserna om koncernbidrag finns reglerade i 35 kapitlet inkomstskattelagen<sup>61</sup> och innebär att givaren har avdragsrätt för bidraget och mottagaren tar upp det som en intäkt.<sup>62</sup> Vidare ska det föreligga ett ägarsamband mellan de bolag som ska ge eller ta emot koncernbidraget, som traditionellt utgörs av ett moder- och dotterbolag.<sup>63</sup> För att det ska vara möjligt att ge och ta emot koncernbidrag krävs att vissa i lagstiftningen uppställda villkor är uppfyllda. En av de grundläggande förutsättningarna för att koncernbidragsrätt ska föreligga är att det mellan givande och mottagande bolag ska vara ett kvalificerat ägarförhållande, det vill säga dotterbolag ska vara helägt. Med att bolaget ska vara helägt avses ett ägande av moderbolaget med mer än 90 procent av andelarna.<sup>64</sup> Ett ytterligare krav för att bidraget ska få lämnas är dock att dotterbolaget varit helägt under såväl givarens som mottagarens hela beskattningsår eller sedan dotterbolaget började bedriva verksamhet av något slag. I de fall ett dotterbolag avser att lämna koncernbidrag till ett moderbolag krävs att utdelning under beskattningsåret från dotterbolaget inte skulle ha tagits upp som en intäkt av moderbolaget. Varken givaren eller mottagaren av ett koncernbidrag får dock vara investmentbolag.<sup>65</sup>

Koncernbidrag kan också lämnas från ett moderbolag till ett annat svenskt aktiebolag än ett helägt dotterbolag om vissa allmänna villkor är uppfyllda. Det krävs då att ägarförhållandena under givarens och mottagarens hela beskattningsår eller sedan mottagaren började bedriva näringsverksamhet av något slag har varit sådana att mottagaren genom fusion mellan moderbolag och dotterbolag har kunnat uppgå i moderbolaget. Fusion anses kunna äga rum när moderbolaget äger mer än 90 procent av aktierna i ett dotterbolag.<sup>66</sup>

## 2.2.6 Skatteflyktslagen

Reglerna om avdragsrätt för ränteutgifter i inkomstslaget näringsverksamhet och koncernbidragsreglerna är, som ovan nämnts, materiella regler inom ramen för gällande rätt som kombineras av bolag i syfte att uppnå skattefördelar på koncernnivå. Skatteflyktslagen fungerar som ett angripssätt, för de fall skattelagstiftningen ger upphov till effekter som inte är

---

<sup>59</sup> Dahlberg, Internationell beskattning - en lärobok, s. 108.

<sup>60</sup> Dahlberg, Internationell beskattning - en lärobok, s. 108.

<sup>61</sup> SFS 1999:1229.

<sup>62</sup> 35 kap. 1 § II.

<sup>63</sup> 35 kap. 2 § II.

<sup>64</sup> 35 kap. 2 § II.

<sup>65</sup> 35 kap. 3 § Lag (2008:1064) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

<sup>66</sup> 35 kap. 5 § II.

önskvärda. Skatteverket har försökt angripa konstlade ränteupplägg genom att åberopa skatteflyktslagen, vilket dock underkändes i Industrivärdendomarna.<sup>67</sup>

Enligt skatteflyktslagens 2 § gäller vid taxering till inkomstskatt ska hänsyn ej tas till rättshandling, om 1. rätts handlingen, ensam eller tillsammans med annan rätts handling, ingår i ett förfarande som medför väsentlig skatteförmån för den skattskyldige, 2. den skattskyldige direkt eller indirekt medverkat i rätts handlingen eller rätts handlingarna, 3. skatteförmånen med hänsyn till omständigheterna kan antas ha utgjort det övervägande skälet för förfarandet, och 4. en taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens syfte som det framgår av skattebestämmelsernas allmänna utformning och de bestämmelser som är direkt tillämpliga eller har kringgåtts genom förfarandet. Skatteverket har åberopat skatteflyktslagen i syfte att förhindra koncernintern skatteplanering genom ränteupplägg, detta redogörs ytterligare för nedan i avsnitt 2.3. Vid prövning om konstlade ränteupplägg strider mot skatteflyktslagen är det främst innebörden av 2 § 4 punkten och därmed *lagstiftningens syfte* som är av vikt. Detta har prövats i nedanstående domar i avsnitt 2.3.2.

Innebörden av *lagstiftningens syfte* ska enligt förearbetena<sup>68</sup> till skatteflyktslagen fastställas ”med utgångspunkt i bestämmelsernas allmänna utformning och i de bestämmelser som är direkt tillämpliga eller har kringgåtts genom förfarandet”.<sup>69</sup> Det framgår att det är lagbestämmelsernas utformning och inte lagens motiv som ska ligga till grund för bedömningen huruvida ett förfarande är oförenligt med lagstiftningens syfte.<sup>70</sup> Vidare utgör bestämmelser som är direkt tillämpliga på det förfarande som är föremål för prövning uttryck för lagstiftningens syfte. Vid bedömningen ska hänsyn även tas till de allmänna reglerna om bestämmande av skattepliktig inkomst och avdragsgilla kostnader samt övriga tillämpliga regler om fastställandet av beskattningsunderlag. För de fall förfarandet innebär att en regel om avdrag har utnyttjats är det inte endast bestämmelsens syfte som ska avgöra om förfarandet anses strida mot lagstiftningens syfte, utan även bestämmelser som generellt begränsar rätten till avdrag ska vägas in i bedömningen.<sup>71</sup> I uttrycket *bestämmelsernas allmänna utformning* inkluderas även de grundläggande principer som ligger till grund för skattelagstiftningen. Vid bedömningen huruvida en eller flera bestämmelser har kringgåtts på ett sätt som inte lagstiftaren avsett, ska utgångspunkten vid bedömningen vara syftet med bestämmelsen. Ett exempel på ett sådant kringgåendeförfarande som åsyftas i förearbetena är då det finns ett lagstiftat avdragsförbud avseende en viss kostnad och den skattskyldige genom ett förfarande kringgår detta.<sup>72</sup>

## 2.2.7 Sammanfattning

Skatteverket har vid identifiering av problematiken funnit gemensamma kännetecken för den skatteplanering genom ränteupplägg som företas inom intressegemenskaper. I syfte att uppnå skattefördelar kombineras den obegränsade avdragsrätten för räntor och reglerna

---

<sup>67</sup> Prop. 2008/09:65 s. 30.

<sup>68</sup> Proposition 1996/97:170, Reformerad skatteflyktslag.

<sup>69</sup> 2 § p. 4 Skatteflyktslagen.

<sup>70</sup> Prop. 1996/97:170 s. 39.

<sup>71</sup> Prop. 1996/97:170 s. 39.

<sup>72</sup> Prop 1996/97:170 s. 40.

om koncernbidrag. Gemensamt för de konstlade ränteuppläggen är att det uppstår ränteutgifter till följd av koncerninterna transaktioner och att ränteutgifter skattemässigt kan neutraliseras med koncernbidrag från ett vinstgenererande svenskt bolag. Av vikt i detta förfarande är även att utdelning och kapitalvinst som uppstår vid avyttring på näringsbetingade andelar är skattebefriad.

Konstlade ränteupplägg utförs genom helt lagliga transaktioner där materiella regler inom gällande rätt utnyttjas i syfte att uppnå skattefördelar på koncernnivå. Skatteflyktslagen fungerar dock som ett lagenligt angripssätt, för de fall skattelagstiftningen ger upphov till effekter som inte är önskvärda. Skatteverket har försökt angripa konstlade ränteupplägg genom att åberopa skatteflyktslagen, vilket redogörs för i avsnitt 2.3. Det kan diskuteras om luckor i lagstiftningen är ett lagstiftarproblem eller ett rättstillämpningsproblem. Efter Industrivärdendomarna bör det dock kunna argumenteras för att Regeringsrätten fastslagit att det varken är Skatteverkets eller domstolens uppgift att lösa problematiken avseende luckor i lagstiftningen.

För att belysa ränteavdragsproblematiken kommer nedan att redogöras för rättsläget på området och därmed de transaktioner som godkänts av Regeringsrätten inom ramen för gällande rätt.

## 2.3 Rättspraxis inom området

### 2.3.1 Inledning

Det finns olika sätt att strukturera koncerninterna förvärv för att uppnå skattefördelar. Gemensamt för de konstlade ränteuppläggen är att de ränteutgifter som uppstår till följd av koncerninterna transaktioner skattemässigt kan neutraliseras genom koncernbidrag från vinstgivande bolag inom koncernen. Därigenom uppnås skattefördelar, detta som en konsekvens av den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter som stadgas i svensk lagstiftning.

För att motverka problematiken som uppkommer då bolag i intressegemenskap använder sig av koncerninterna transaktioner för att tillgodogöra sig skattefördelar har Skatteverket åberopat skatteflyktslagen i syfte att förhindra dessa förfaranden. Prövning har skett i nedanstående domar om konstlade ränteupplägg strider mot skatteflyktslagen. Främst har prövning gjorts mot bakgrund av 2 § 4 punkten med lydelse *”mot lagstiftningens syfte som det framgår av skattebestämmelsernas allmänna utformning och de bestämmelser som är direkt tillämpliga eller har kringgåts genom förfarandet.”*<sup>73</sup>

Den problematik som prövats i praxis är rätten för en intressegemenskap att dra av ränteutgifter som uppstår till följd av koncerninterna omstruktureringar där ränteutgifterna som löper på koncerninterna lån finansieras med koncernbidrag. Skattefördelar uppnås genom att den skattskyldige kombinerar avdragsrätten för ränteutgifter och koncernbidrag. Det är därmed av vikt att de omstruktureringar/interna transaktioner som företas i syfte att skapa möjligheter att lämna/motta koncernbidrag inte står i strid med lagstiftningens syfte, det vill säga omfattas av skatteflyktslagen. Koncernbidragsreglernas tillämplighet är därmed av betydelse vid genomförandet av de koncerninterna transaktionerna.

---

<sup>73</sup> 2 § 4p. Skatteflyktslagen.

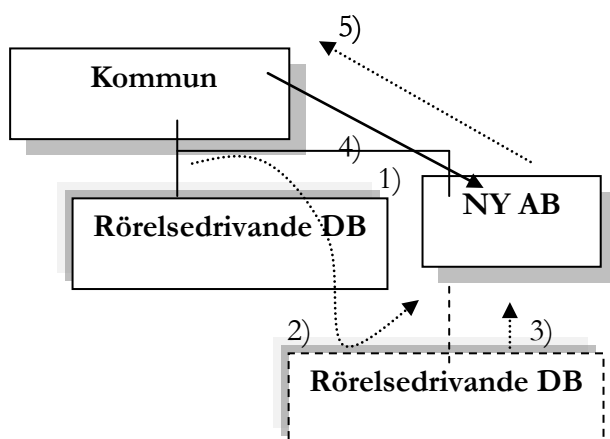
Nedan kommer att redogöras för rättspraxis i syfte att belysa vilka finansieringsförfaranden som godkänts av Regeringsrätten och som därmed är godkända inom ramen för gällande rätt. Rättsfallen är indelade i två områden, de två första rättsfallen de så kallade *Kommun-målet*<sup>74</sup> och *Industrivärdenomarna*<sup>75</sup> behandlar själva förfarandet konstlade ränteupplägg där frågan om skatteflyktslagens tillämplighet vid avdrag för koncernbidrag prövats. Målen har allmänt refererats till gällande konstlade ränteupplägg.

Resterande rättsfall<sup>76</sup> utreder koncernbidragsreglernas betydelse för förfarandet konstlade ränteupplägg, där syftet visserligen inte varit att finansiera interna räntekostnader men där lagstiftningens syfte i relation till koncernbidragsförutsättningarna har varit i fokus.

## 2.3.2 Kommun-målet<sup>77</sup>

### 2.3.2.1 Omständigheter

I målet bildade Öresunds kommun en intressegemenskap vilket gjordes genom att de direktägda aktiebolagen avyttrades till ett marknadspris till ett nybildat moderbolag, Stiftaren 6820 AB, nedan kallat Stiftaren. Moderbolagets enda funktion var att förvalta dotterbolagsaktierna.



1. Kommunbolaget bildade ett eget helägt bolag, NY AB.
2. Rörelsedrivande dotterbolagen överläts till NY AB. Förvärvet finansierades med ett koncerninternt lån.
3. Koncernbidrag lämnades från de rörelsedrivande dotterbolagen till NY AB, som använde koncernbidragen för att finansiera räntekostnader till kommunen.
4. Kommunen lämnade aktieägartillskott till NY AB, som lämnade tillskottet vidare som aktieägartillskott till dotterbolaget.
5. Ränteinkomsten och kapitalvinsten från överlåtelsen beskattades inte eftersom kommuner är ett skattebefriat subjekt.

<sup>74</sup> RÅ 2001 ref. 79.

<sup>75</sup> RÅ 2007 ref. 84 och ref. 85.

<sup>76</sup> Se avsnitt 2.3.4.

<sup>77</sup> RÅ 2001 ref. 79.



Stiftaren finansierade förvärvet av bolagen med en räntebärande revers som skulle innehas av Öresunds kommun. De vinster som uppkom i de förvärvade bolagen fördes via koncernbidrag över till Stiftaren som finansierade sina räntekostnader med de erhållna koncernbidragen. Detta innebar att ränteutgifterna skattemässigt neutraliserades genom koncernbidragen. Kommunen ville undvika en situation där bolagen lämnar koncernbidrag med en summa högre än den utdelning som skulle ha lämnats om koncernförhållandet inte bildats och Stiftaren kommer därför genom aktieägartillskott lämna tillbaka ett belopp motsvarande 72 procent av lämnat koncernbidrag minskat med den utdelning som skulle ha utgått om koncernen inte bildats. De frågor som hänskjutits till Skatterättsnämnden<sup>78</sup> för avgörande i det aktuella målet var huruvida avdragsrätt för koncernbidraget förelåg för Öresunds Parkerings AB, om avdragsrätt för koncernbidrag motsvarande 100 procent, det vill säga nettometodens tillämplighet, Stiftarens ränteavdragsrätt, om de aktieägartillskott som lämnats var en skattepliktig inkomst för Stiftaren och Öresunds Parkerings AB och skatteflyktslagens tillämplighet på ovanstående förfaranden.

### **2.3.2.2 Koncernbidragsrätt**

Stiftaren lämnade aktieägartillskott samtidigt som dotterbolagen lämnade koncernbidrag. Det har framkommit i tidigare rättspraxis<sup>79</sup> att denna omständighet inte hindrar dotterbolagets avdragsrätt för koncernbidrag. Moderbolaget avsåg att finansiera ränteutgifterna med koncernbidrag som lämnats från dotterbolagen. Kommunen lämnade därefter aktieägartillskott till moderbolaget med ett belopp motsvarande 72 procent av räntekostnaderna minskat med den utdelning som skulle ha lämnats till kommunen ifall koncernförhållandena inte hade ändrats. Det ankommer därefter på moderbolaget att lämna aktieägartillskott till dess dotterbolag till ett belopp motsvarande 72 procent av den summa som de emottagna koncernbidragen uppgår till. De företagna koncerninterna transaktionerna har, som ovan nämnts, godkänts av Regeringsrätten i tidigare avgörande.

Frågan i fallet kvarstår dock till hur högt belopp avdragsrätten får göras, det vill säga om avdrag kan medges med 100 procent även om endast 28 procent har överförts. I rättsfallet RÅ 1999 ref 74 fann Regeringsrätten att avdragsrätten ”*inte var beroende av hur koncernbidraget redovisades i räkenskaperna men erinrade om att en förutsättning för avdrag är att en värdeöverföring motsvarande koncernbidraget sker och att detta kan visas*”. Detta innebär att avdrag inte kan medges med högre belopp än det lämnade koncernbidraget, vilket i förekommande fall innebär att avdragsrätt kommer att medges med ett belopp motsvarande mellanskillnaden.

### **2.3.2.3 Skatteflyktslagen**

Frågan som ställdes till Skatterättsnämnden<sup>80</sup>, som sedan överklagats till Regeringsrätten, var om de koncerninterna förfarandena som företagits helt eller delvis kunde elimineras med tillämpning av skatteflyktslagen och om så var fallet, på vilket sätt beskattning skulle ske.

De rättshandlingar som har företagits inom ramen för intressegemenskapen i detta fall är förvärv av aktier, betalning av ränta, aktieägartillskott och lämnande av koncernbidrag. Genomförandet av rättshandlingarna innebär att det uppstår en skatteförmån på koncernnivå i

---

<sup>78</sup> Skatterättsnämnden meddelade förhandsbesked 2000-11-07, dnr. 112-00/D.

<sup>79</sup> RÅ 1999 ref. 74.

<sup>80</sup> Skatterättsnämnden meddelade förhandsbesked 2000-11-07, dnr. 112-00/D.

och med att koncernbidragen samt ränteutgifterna neutraliseras skattemässigt. Resultatet av nämnda skatteförmåner är att bolagen undkommer att erlægga inkomstskatt på vinst motsvarande det överförda beloppet samt att ränteintäkten inte beskattas. Det huvudsakliga skälet till transaktionerna är skatteförmånen, rekvisiten i punkterna 1-3 är således uppfyllda. För att skatteflyktslagen ska vara tillämplig på förfarandena krävs vidare att 2 § 4 punkten är uppfylld. Kommuner är ett inkomstskattebefriat subjekt och med bakgrund av denna omständighet fann därmed Regeringsrätten i enlighet med Skatterättsnämnden meddelande förhandsbesked<sup>81</sup> att skatteeffekten hade ett sådant väsentligt samband med detta faktum att villkoret i punkt 4 inte är uppfyllt. Detta innebär därmed att de företagna transaktionerna inte står i strid med skatteflyktslagen eftersom grund saknades för att förfarandet skulle strida mot lagstiftningens syfte.

Vad gäller ränteavdragsrätten fastslog Regeringsrätten att skatteflyktslagen inte var tillämplig på något av de förfaranden som var föremål för prövning, detta eftersom en taxering på grundval av förfarandet inte kunde anses strida mot lagstiftningens syfte. Skatteeffekten av förfarandet ansågs ha ett sådant väsentligt samband med kommunen, i egenskap av ett skattebefriat subjekt, att förfarandet därmed inte ansågs stå i strid med lagstiftningens syfte.

#### **2.3.2.4 Slutsats**

Regeringsrätten kom i sitt avgörande fram till att avdragsrätt förelåg för koncernbidragen, men dock endast till ett belopp motsvarande det lämnade koncernbidraget. Vidare fastställdes att skatteflyktslagen inte var tillämplig på de koncerninterna transaktionerna som kommunen företog i skatteplaneringssyfte. Detta innebär således att Regeringsrätten genom detta mål har bekräftat att konstlade ränteupplägg inte faller in under skatteflyktslagen då räntebetalningarna inte kunde vägras eftersom taxering på grundval av förfarandet inte ansågs strida mot lagstiftningens syfte.<sup>82</sup>

Avgörandet har genom att bekräfta att konstlade ränteupplägg inte faller in under skatteflyktslagen tillmätts betydelse i senare avgöranden. Regeringsrättens argumentation i kommun-målet var vägledande i nedanstående domar mot Industrivärden, där avdrag för räntebetalningar och bedömningen av huruvida sådana transaktioner står i strid med lagstiftningens syfte och därmed skatteflyktslagen varit föremål för prövning.<sup>83</sup>

### **2.3.3 Industrivärdendomarna<sup>84</sup>**

#### **2.3.3.1 Omständigheter**

Förutsättningarna i de två målen mot Industrivärden är likvärdiga. Industrivärden är ett noterat investmentbolag och är moderbolag i en intressegemenskap med innehav i ett antal börsbolag samt ett antal rörelsedrivande dotterbolag. Investmentbolaget, Industrivärden,

---

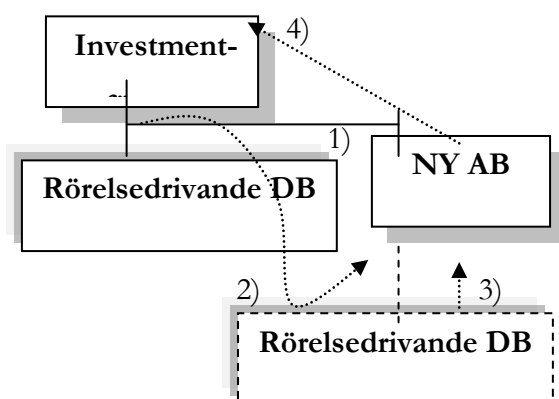
<sup>81</sup> Skatterättsnämnden meddelade förhandsbesked 2000-11-07, dnr. 112-00/D.

<sup>82</sup> Tivéus, Räntebetalningar till utlandet på koncerninterna lån finansierade med koncernbidrag - skatteflykt?, s. 695.

<sup>83</sup> RÅ 2007 ref. 84 och ref. 85.

<sup>84</sup> RÅ 2007 ref. 84 och ref. 85.

har nybildat ett holdingbolag som ingår i koncernen och är dotterbolag till Industrivärden. Holdingbolaget har numera, genom fusion<sup>85</sup>, gått upp i Industrivärden.



1. Investmentbolaget bildade ett holdingbolag, NY AB.
2. Rörelsedrivande dotterbolagen överläts till NY AB. Förvärvet finansierades med ett koncerninternt lån i det ena målet och genom aktieägartillskott som senare omvandlades till ett lån i det andra målet.
3. Koncernbidrag lämnades från de rörelsedrivande dotterbolagen till NYAB, som använde koncernbidragen för att finansiera räntekostnader till investmentbolaget.
4. Investmentbolaget kvittade ränteintäkterna mot avdragsgilla utdelningar.

De vinster som uppstått i de rörelsedrivande dotterbolagen har slussats via holdingbolaget till Industrivärden. I målen avyttrade Industrivärden aktierna till ett pris motsvarande marknadsvärdet till holdingbolaget och därmed uppstod en fordran. Genom omstruktureringen överläts mer än 90 procent av aktierna till holdingbolaget, som till skillnad mot Industrivärden omfattas av koncernbidragsreglerna. Finansieringsförfarandena i de båda fallen skiljde sig dock åt. I det ena<sup>86</sup> fallet finansierades förvärvet med ett koncerninternt lån till dotterbolaget och i det andra<sup>87</sup> genomfördes ett aktieägartillskott till det förvärvande dotterbolaget som i ett senare skede omvandlades till ett lån. I båda fallen uppstod därmed ett skuldförhållande mellan dotterbolag och moderbolag. Holdingbolaget finansierade förvärven med en räntebärande revers och kunde därigenom, då de omfattades av koncernbidragsrätten, finansiera ränteutgifterna genom att ta emot koncernbidrag från andra rörelsedrivande dotterbolag i koncernen. Den ränteintäkt som till följd av transaktionen uppstod hos investmentbolaget kvittades bort mot avdragsgill utdelning.<sup>88</sup> Det var i målet ostridigt att den ränta som belöpte på reversen var marknadsmässig. De förfaranden som av parterna i målet företagits grundar sig på rättshandlingar som i gällande skattelagstiftning är godkända.

De frågor som rätten hade att avgöra i de aktuella målen är huruvida avdrag för ränta som dotterbolag till ett investmentbolag, Industrivärden, betalat till bolaget och där betalningar-

<sup>85</sup> 23 kap. 1 § Aktiebolagslag (2005:551), ABL.

<sup>86</sup> RÅ 2007 ref. 84.

<sup>87</sup> RÅ 2007 ref. 85.

<sup>88</sup> 39 kap. 14 § 3p. IL.

na finansierats med koncernbidrag, är avdragsgill eller om avdragsrätt kan vägras med stöd av skatteflyktslagen.

### **2.3.3.2 Koncernbidragsrätt**

Reglerna om koncernbidrag möjliggör för bolag som ingår i samma intressegemenskap att föra över medel sinsemellan genom koncernbidrag för att utjämna överskott och underskott som uppstått i respektive bolag inom koncernen. Avdragsrätt föreligger inte för koncernbidrag som lämnas till eller från ett investmentbolag.<sup>89</sup> Därför har i målet en koncernintern omstrukturering gjorts och därigenom har ett sådant förhållande uppstått där koncernbidragsförutsättningarna är uppfyllda.

Investmentbolag är skattskyldiga för mottagna utdelningar till den mån dessa inte vidareutdelas till andra bolag. Inom området för bolagsbeskattning finns en grundläggande princip som innebär att vinster som förvärvas av aktiebolag ska bli föremål för dubbelbeskattning. Koncernbidragsreglerna har utformats med spärrar för att hindra kringgående av denna kedjebeskattnings. En förutsättning för avdragsrätt för koncernbidrag är att moderbolaget ska kunna ta emot utdelning skattefritt från dotterbolaget, vilket i förevarande fall är uppfyllt.<sup>90</sup>

### **2.3.3.3 Skatteflyktslagen**

I båda rättsfallen åberopade Skatteverket att skatteflyktslagen skulle vara tillämplig på de förfaranden som företagits av Industrivärden och argumenterade därmed för att avdrag för räntan skulle nekas. Ränteavdragen skapades genom koncerninterna transaktioner mellan bolagen genom att dotterbolag överläts mot ersättning i form av räntebärande revers som i sin tur finansierades med koncernbidrag från rörelsebedrivande dotterbolag inom koncernen. Transaktionerna hade i båda fallen genomförts enbart i syfte att uppnå skattefördelar på koncernnivå, vilket innebar att egentliga affärsmässiga skäl saknades.

I mål RÅ 2007 ref. 84 konstaterades av Kammarrätten att de rättshandlingar som företagits och den skatteförmån som uppstått i och med transaktionerna inte var oväsentliga. De transaktioner som hade företagits var förvärv av aktier som finansierats genom lån av Industrivärden, räntebetalningarna till Industrivärden med anledning av skuldförhållandet och lämnande/mottagande av koncernbidrag från de rörelsebedrivande dotterbolagen. Vidare ansåg Kammarrätten att skatteförmånen hade varit det huvudsakliga skälet för förfarandena, vilket innebär att punkterna 1, 2 och 3 i 2 § skatteflyktslagen får anses vara uppfyllda. Bedömning ska därmed göras i enlighet med punkt 4, det vill säga om taxering på grundval av förfarandet skulle stå i strid med lagstiftningens syfte. Mot bakgrund av ovanstående resonemang, i stycke 2.2.3.2, om koncernbidragsreglerna samt med hänvisning till RÅ 2001 ref. 79 gjorde Kammarrätten bedömningen att förfarandet skulle stå i strid med syftet med koncernbidragsreglerna och fann därmed att skatteflyktslagen var tillämplig. Regeringsrätten gjorde dock en annorlunda bedömning. Enligt 2 § i 1995 års skatteflyktslag ska vid taxeringen hänsyn inte tas till rättshandlingar som företagits före 1 juli 1995. Det ankommer därmed på Regeringsrätten att fastställa vilken rättshandling som i förevarande fall avses. Upplåningen av medel från Industrivärden får anses vara den relevanta rättshandlingen i fallet, visserligen utgör efterföljande räntebetalningar också rättshandlingar men skuldför-

---

<sup>89</sup> 35 kap. 3 § 1p. IL.

<sup>90</sup> Proposition 1989/90:110, Om reformerad inkomst- och företagsbeskattning, s. 553.

hållandet får anses vara det primära. Då lånet togs upp i och med avyttringen under åren 1991 och 1992 innebär detta således att skatteflyktslagen inte kan tillämpas på rättshandlingen.

I avgörandet i RÅ 2007 ref. 85 hänvisar Regeringsrätten till sitt tidigare avgörande i det så kallade kommun-målet<sup>91</sup>. I målet var frågan om skatteflyktslagens tillämplighet på ett förfarande liknande det i förevarande mål där kommunen överlät aktier i ett rörelsedrivande dotterbolag till ett annat dotterbolag mot en räntebärande revers. Ränteutgifterna till kommunen som belöpte på reversen finansierade dotterbolaget genom att ta emot koncernbidrag från dotterbolag i koncernen. Utgången i målet var att skatteflyktslagen inte var tillämplig. I förevarande fall finansierades dotterbolagens förvärv av rörelsedrivande dotterbolag med aktieägartillskott från investmentbolaget. Räntebetalningarna finansierades med koncernbidrag från de förvärvade dotterbolagen och ränteintäkterna kvittade investmentbolaget bort mot avdragsgill<sup>92</sup> utdelning. Med bakgrund av detta ansåg Regeringsrätten att förhållandena i kommun-målet var så snarlika de i Industrivärdendomen att målet därmed skulle bedömas på samma sätt, vilket innebar att avdrag för ränteutgifterna inte kunde vägras eftersom förfarandet inte ansågs stå i strid med lagstiftningens syfte.

#### **2.3.3.4 Slutsats**

I båda rättsfallen är det ostridigt att transaktionernas huvudsakliga syfte var att uppnå skatteförmåner på koncernnivå, vilket innebar att de tre första kriterierna i 2 § skatteflyktslagen därmed ansågs uppfyllda. I RÅ 2007 ref 84 avvisades dock tillämpningen av skatteflyktslagen med bakgrund av att den huvudsakliga rättshandlingen ansågs vara skuldförhållandet och att detta uppkommit före skatteflyktslagens ikraftträdande den 1 juli 1995. I RÅ 2007 ref 85 grundade Regeringsrätten i sitt avgörande på kommun-målet, då de ansåg att förhållandena i målet väsentligt överensstämde med de sakförhållanden som avgörandet i kommun-målet grundats på. Skatteflyktslagens tillämplighet avvisades därmed i målet.

### **2.3.4 Koncernintern omstrukturering i syfte att överföra koncernbidrag med skattemässig verkan**

#### **2.3.4.1 Inledning**

Ett viktig led i förfarandet konstlade ränteupplägg är som, tidigare nämnts i inledningen till detta kapitel, att koncernen kan lämna samt mottaga koncernbidrag utan beskattningsekvenser för att finansiera räntekostnaden. Genom att kombinera den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter med koncernbidragsrätten uppnås därigenom skattefördelar på koncernnivå. De mål som behandlas nedan är avgöranden från Regeringsrätten som bygger på samma principiella förfarande som kommun-målet och Industrivärdendomen. I målen har bolagen i koncernen genom omstrukturering och upprättande av samarbetsavtal skapat förutsättningar för att kunna utnyttja koncernbidragsreglerna, vilket är ett viktig led i förfarandet. Dock har verkliga avtalsförhållanden inte ansetts föreligga. I en del av fallen har koncernen bildat nya bolag som sedan överlåtits till ett annat bolag i koncernen för att detta bolag ska bli ett renodlat moderbolag. Nedan redogörs för avgöranden från Regeringsrätten

---

<sup>91</sup> RÅ 2001 ref. 79.

<sup>92</sup> 39 kap. 14 § p. 3 IL.

där syftet visserligen inte varit att finansiera interna räntekostnader, men där lagstiftningens syfte i relation till förutsättningarna för koncernbidrag har varit i fokus.

#### **2.3.4.2 Bedömning av koncernintern omstrukturering utifrån koncernbidragsreglerna**

Genom omstruktureringar som företagits i målen har bolagen skapat ett moder- och dotterbolag förhållande och bolagen har därigenom rätt att ge varandra koncernbidrag om huvudregeln<sup>93</sup> och resterande villkor i koncernbidragsreglerna är uppfyllda.<sup>94</sup> Anses moderbolaget vara ett moderbolag till dotterbolaget enligt lagens mening innebär detta att koncernbidrag kan lämnas samt tas upp med skattemässig verkan.<sup>95</sup> Därmed uppstår skattemässiga fördelar till koncernen som inte kunde uppnås innan omstruktureringen.<sup>96</sup>

Vid en analys av de aktuella målen framgår att för att innehavet ska öka till över 90 procent av andelarna i dotterbolaget använde sig bolagen av, som ovan nämnts, olika förfaranden att omstrukturera. Ett av de sätt att omstrukturera som har prövats av Regeringsrätten är att använda sig av riktad nyemission och på så sätt teckna aktier i bolaget medan aktieägarna tecknande konvertibla skuldebrev som senare ett visst bestämt datum kunde omvandlas till aktier och finansiera detta med en engångsutdelning från dotterbolaget.<sup>97</sup> Efter omstruktureringen kunde hela innehavet i dotterbolaget överlåtas till ett annat bolag i koncernen som genom denna transaktion blev moderbolag.<sup>98</sup> Ett annat sätt att omstrukturera som Regeringsrätten prövat är att ett bolag i koncernen bildar ett nytt bolag och att bolagen innehar preferensaktier samt teckningsoptioner som senare kan omvandlas till stamaktier.<sup>99</sup> Genom upprättande av ett konsortialavtal hade bolagen dock avtalat att det ekonomiska intresset i dotterbolaget skulle delas lika mellan bolagen samt att de ska arbeta som likvärdiga ägare omstrukturerades en koncern.<sup>100</sup> Ytterligare ett sätt att omstrukturera inom en intressegemenskap är att ingå avtal om samarbete och därmed slå ihop verksamheten i två dotterbolag som sedan överlåts till ett nybildat bolag för att renodla verksamheten.<sup>101</sup> Genom dessa konstruerade omstruktureringar skapade koncernen ett helägt dotterbolag.

Omstrukturering genom att ingå konvertibla skuldebrev som sedan kommer att omvandlas till aktier vid ett bestämt datum är inte ett hinder för att bolaget eftersom omstruktureringen anses vara ett moderbolag i lagens mening<sup>102 103</sup>. Trots att de konvertibla skuldebreven

---

<sup>93</sup> 35 kap. 2 § II.

<sup>94</sup> 35 kap. 2 § II och 35 kap. II.

<sup>95</sup> RÅ 2002 ref. 24, RÅ 2004 ref. 87 och RÅ 2007 not 65.

<sup>96</sup> RÅ 2002 ref. 24, RÅ 2004 ref. 87 och RÅ 2007 not 65.

<sup>97</sup> RÅ 2002 ref. 24.

<sup>98</sup> RÅ 2002 ref. 24.

<sup>99</sup> RÅ 2004 ref. 87 och RÅ 2006 not. 89.

<sup>100</sup> RÅ 2004 ref. 87 och RÅ 2006 not. 89.

<sup>101</sup> RÅ 2007 not. 65.

<sup>102</sup> 35 kap. 2 § 1 st. II.

<sup>103</sup> RÅ 2002 ref. 24.

och därigenom det ändrade ägandet endast skulle bestå till och med ett bestämt datum då tidsfristen för dessa skuldebrev går ut, hindras inte dotterbolaget och moderbolaget från att lämna samt mottaga koncernbidrag.<sup>104</sup> Inte heller teckningsoptioner, preferensaktier samt det konsortialavtal som parterna hade ingått stod i vägen för att ett bolag i koncernen ansågs vara ett moderbolag.<sup>105</sup> Genom ingångna samarbetsavtal och överlåtelse av verksamheten till ett nybildat bolag skapades ett ägande som översteg 90 procentgränsen varför även detta sätt har godkänts av domstol och bolaget därmed anses vara ett moderbolag.<sup>106</sup> Betydelsen av dessa mål är att genomförda omstruktureringar och ingångna avtal i syfte att kunna utnyttja koncernbidragsreglerna utifrån dessa regler inte hindrar bolaget som har det övervägande ägandet på över 90 procent från att vara moderbolag.

### **2.3.4.3 Bedömning av koncernintern omstrukturering utifrån skatteflyktslagen**

Vid bedömning huruvida en koncernintern omstrukturering kan rättfärdigas inom ramen för gällande rätt måste hänsyn även tas till om 2 § skatteflyktslagen är tillämplig på förfarandena. Frågan som behövdes ta ställning till är om dels 2 § 1-3 punkten skatteflyktslagen anses uppfylla samt om 2 § 4 punkten, som stadgar att förfarandet inte får strida mot lagstiftningens syfte är uppfyllt.<sup>107</sup> För att syftet med koncernbidragsreglerna ska vara uppfylla krävs att det inte är ett sämre skatterättsligt alternativ att driva verksamheten som en koncern istället för som ett enda bolag.<sup>108</sup> För att bolagen ska kunna använda sig av reglerna om koncernbidrag och resultatutjämna måste koncernen ses som en enda skattskyldig.<sup>109</sup>

Effekten av omstruktureringen kan vara att ett bolag i koncernen ska ta del av en skattemässig förmån. Syftet med de interna transaktionerna som företagits är därmed i slutändan att skatteplanera så att det ska bli möjligt att lämna koncernbidrag för att uppnå skattefördelar på koncernnivå.<sup>110</sup> Om finansieringen av transaktionerna sker utan motprestation och syftet är att ägarförhållandet inte kommer att bestå innebär detta att omstruktureringen inte skulle ha genomförts utan skatteförmånen. Transaktionerna är därmed i sig betydelselösa och det underliggande skälet till omstruktureringen är endast den skatteförmån som uppkommer.<sup>111</sup>

Viktigt vid bedömningen är även att bolagen ska framstå som en enda skattskyldig och att verksamheten inte ses som ett samarbete mellan två från varandra fristående bolag.<sup>112</sup> Dock uppfyller inte en partsöverenskommelse som endast är menad att bestå till och med ett

---

<sup>104</sup> RÅ 2002 ref. 24.

<sup>105</sup> RÅ 2004 ref. 87.

<sup>106</sup> RÅ 2007 not. 65.

<sup>107</sup> Se avsnitt 2.2.6 om Skatteflyktslagen.

<sup>108</sup> Kungl. Maj:st proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m.m.; given Stockholms slott den 12 mars 1965. (Prop. 1965:126) s. 51 f..

<sup>109</sup> Prop. 1965:126 s. 51 f..

<sup>110</sup> RÅ 2002 ref. 24.

<sup>111</sup> 1-3 i 2 § Skatteflyktslagen.

<sup>112</sup> RÅ 2002 ref. 24.

visst bestämt datum detta kriterium och kan därmed träffas av skatteflyktslagen.<sup>113</sup> Träffas förfarandet av skatteflyktslagen anses bolaget inte vara ett moderbolag. Skapas ett förhållande genom ingångna samarbetsavtal för att behållas under en viss tid kan även detta angräpas med skatteflyktslagen.<sup>114</sup> Det är med andra ord inte tillräckligt att ägarförhållandet enligt överenskommelsen ska behållas under viss tid utan även en omstrukturering under dessa villkor strider mot koncernbidragsreglernas syfte eftersom parterna inte ses som en enda skattskyldig.<sup>115</sup> Även om en omstrukturering inom en intressegemenskap sker under villkor att ägarförhållandena ska bestå träffas den av skatteflyktslagen.<sup>116</sup> Detta oavsett om koncernen hävdar att avsikten med omstruktureringen är att stärka den finansiella strukturen och därmed göra verksamheten mer effektiv och konkurrenskraftig samt att ägarförhållandena är menade att bestå.<sup>117</sup> Det har därmed ingen betydelse om ägarförhållandet är menat att bestå eller inte. Vidare har de övriga omständigheterna såsom avsikten med omstruktureringen för att stärka den finansiella ställningen inte någon betydelse vid bedömningen.<sup>118</sup> Ett bolag ansågs inte vara ett moderbolag efter en omstrukturering under ovanstående villkor eftersom bolagen inte kunde anses som en enda skattskyldig.<sup>119</sup> Omstruktureringarna stod därmed i strid med koncernbidragsreglernas syfte och skatteflyktslagen kunde då tillämpas på förfarandena.

#### **2.3.4.4 Slutsats**

De ingångna avtalen parterna emellan angående det ändrade ägarförhållandet påverkar inte bedömningen av om bolaget anses vara ett moderbolag enligt inkomstskattelagen. Det är partsöverenskommelsen och att bolagen ses som var för sig fristående ägare med samverkande verksamhet som ligger till grund för bedömningen och resulterar i att förfarandet anses strida mot koncernbidragsreglernas syfte. Det är inte i linje med lagstiftningens syfte att skapa samarbetsavtal som endast är menade att bestå till och med ett bestämt datum.<sup>120</sup> Omstrukturering där ägarförhållandet enligt avtalen ska bestå under viss obegränsad tidsperiod, det vill säga ett steg längre än om de skulle bestå under en bestämd tidsperiod, är inte heller ett godkänt förfarande enligt skatteflyktslagen.<sup>121</sup> Domstolen tar inte heller hänsyn till den bakomliggande avsikten med omstruktureringen utan anser att skatteflyktslagen ändå är tillämplig om omstruktureringen görs för att skatteplanera och därmed uppbringa otillbörliga skattefördelar till koncernen.<sup>122</sup> Regeringsrätten har därmed dragit frågan till sin spets om huruvida en omstrukturering som faktiskt är menad att bestå inte bryter mot lagstiftningens syfte. Dock anses att omstruktureringar som är menade att bestå men som inte

---

<sup>113</sup> RÅ 2002 ref. 24.

<sup>114</sup> RÅ 2006 not. 89.

<sup>115</sup> RÅ 2006 not. 89.

<sup>116</sup> Skatterättsnämnden meddelade förhandsbesked 2006-09-22, dnr. 238-04/D.

<sup>117</sup> Skatterättsnämnden meddelade förhandsbesked 2006-09-22, dnr. 238-04/D.

<sup>118</sup> Skatterättsnämnden meddelade förhandsbesked 2006-09-22, dnr. 238-04/D.

<sup>119</sup> RÅ 2002 ref. 24, RÅ 2006 not. 89 och RÅ 2007 not. 65.

<sup>120</sup> RÅ 2002 ref. 24.

<sup>121</sup> RÅ 2006 not. 89.

<sup>122</sup> RÅ 2007 not. 65.



bygger på riktiga och giltiga avtalsförhållanden utan endast har uppstått för att koncernen ska kunna utnyttja koncernbidragsreglerna kan angripas med tillämpning av skatteflyktslagen. Det är inte svårt att förstå att skatteflyktslagen tillämpades på dessa förfaranden, i målen<sup>123</sup> återopade parterna de ingångna avtalen vilket visade att ägandet efter omstruktureringen endast var av formell karaktär och är därmed inte menade att bestå.<sup>124</sup>

### 2.3.5 Sammanfattning

Gemensamt för konstlade ränteupplägg är att det genom de koncerninterna transaktionerna uppstår ränteutgifter som skattemässigt kan neutraliseras med koncernbidrag. Bolagen försöker genom koncerninterna transaktioner uppnå samma effekt som om koncernbidrag hade kunnat lämnas med avdragsrätt genom att skapa interna skuldförhållanden i syfte att utnyttja avdragsrätten för ränteutgifter. I Industrivärdendomarna prövades frågan om skatteflyktslagens tillämplighet på ett sådant koncernintern skuldförhållande som uppstått genom en omstrukturering där ränteutgifterna finansierades med koncernbidrag. Målen har, som ovan angetts, allmänt refererats till vad gäller konstlade ränteupplägg. I domskälen har Regeringsrätten hänvisat till kommun-målet och konstaterat att förutsättningarna i målet i allt väsentligt överensstämde med de i målet. Transaktionerna bedömdes därmed på samma sätt och skatteflyktslagen ansågs därmed inte tillämplig på förfarandet. Genom avgörandet fastställde därigenom Regeringsrätten att konstlade ränteupplägg var rättfärdigat och i enlighet med gällande rätt.

Formella förutsättningar för att lämna samt mottaga koncernbidrag har ansetts föreligga i ovanstående mål som Regeringsrätten dömt i denna fråga. Dock är det inte tillräckligt att formella förutsättningar föreligger. Det som härvid är av vikt är att ägarförhållandena är riktiga och reella. Uppfyller inte den bakomliggande omstruktureringen kravet på att ha upprättats med utgångspunkt i riktiga och giltiga samarbetsavtal kan förfarandet angripas av skatteflyktslagen.

## 2.4 Analys av rättspraxis

### 2.4.1 Inledning

Ett antal domar har avkunnats avseende de skatteplaneringsförfaranden genom ränteupplägg och koncernbidrag som företas inom intressegemenskaper där frågan hänskjutits huruvida de förfaranden som företagits i målen stått i strid med skatteflyktslagen. För att kunna företa dessa skatteplaneringsförfaranden skapar bolagen inom koncernen genom interna transaktioner skuldförhållanden och koncernförhållanden, enbart i syfte att kunna utnyttja de materiella regler som finns i gällande rätt. Vissa av de transaktioner som företas i syfte att på koncernnivå uppnå skatteförmåner har godkänts i praxis och andra inte. Skatteförmåner uppstår genom att ränteutgifter neutraliseras med vinster i rörelsedrivande dotterbolag inom intressegemenskapen som förs över genom koncernbidrag, vilket innebär att dessa skattemässigt neutraliseras. Räntemottagaren beskattas lågt alternativt inte alls genom att ränteutgiften förs över till ett bolag inom koncernen som är ett skattebefriat subjekt, likt

---

<sup>123</sup> RÅ 2002 ref 24, RÅ 2006 not 89 och RÅ 2007 not 65.

<sup>124</sup> Tivéus, Räntebetalningar till utlandet på koncerninterna lån finansierade med koncernbidrag - skatteflykt?, s. 690.

kommuner och investmentbolag, eller till ett bolag med säte i en lågskattejurisdiktion vars beskattningsbara inkomst inte är föremål för beskattning i Sverige.<sup>125</sup> Nedan kommer konsekvenserna av de ställningstaganden som Regeringsrätten tagit i domarna att belysas och analyseras.

## 2.4.2 Konstlade ränteupplägg

Skatteverket presenterade, som tidigare nämnts, den 23 juni 2008 sin hemställan<sup>126</sup> om att genom ändring i inkomstskattelagen införa begränsningar i avdragsrätten för ränta på vissa förfaranden. En av anledningarna till hemställans uppkomst var Regeringsrättens avgörande i de så kallade Industrivärdendomarna. Avgörandet har betydelse eftersom skatteflyktslagen förklarats icke tillämplig på skatteplanering genom ränteupplägg inom intresse-gemenskaper i det avseende som Skatteverket inte önskat.<sup>127</sup>

Efter avgörandet i Industrivärden har Skatteverket på sin hemsida kompletterat avsnittet om konstlade ränteupplägg. Där konstateras att mottagare av ränteintäkter i målen visserligen var ett investmentbolag. Vidare anges att det inte finns något stöd för att Regeringsrättens avgörande skulle ha blivit annorlunda om mottagaren av ränteintäkter istället hade varit ett utländskt bolag som inte beskattas i Sverige.<sup>128</sup> I målen hade bolagen skapat förutsättningar att kringgå koncernbidragsreglerna i syfte att kunna utnyttja dessa samt få avdrag för ränteutgifter. I relation till detta kan Skatteverkets uttalande att ”*det inte finns något stöd för att Regeringsrättens bedömning skulle ha blivit annorlunda om de företag som styrjt förfarandet respektive varit mottagare av räntan varit utländska företag som inte beskattas i Sverige*”<sup>129</sup> ifrågasättas. Detta uttalande från Skatteverket bör ifrågasättas eftersom situationen i såväl kommun-målet som Industrivärdendomarna får antas vara speciell. Skattefördelarna uppkommer på grund av att kommunen är ett skattebefriat subjekt och för Industrivärden-koncernen för att de är ett investmentbolag med särskild skatteregim som har rätt till avdragsgill utdelning vilket neutraliserar ränteintäkter.

I Industrivärdendomarna samt i kommun-målet beviljades avdragsrätt för ränteutgifter. I målen prövades om marknadsmässiga räntebetalningar till ett koncernbolag på grund av koncernintern överlåtelse av tillgångar till marknadspris och som finansieras med koncernbidrag från rörelsedrivande svenska dotterbolag, kan antas strida mot 2 § 4 punkten skatteflyktslagen. Vare sig räntebetalningar går till ett skattesubjekt med särskild rättstatus, likt ett investmentbolag, eller till ett skattebefriat subjekt, likt en kommun, är denna typ av förfaranden inte att anse som skatteflykt och det torde därmed kunna anses att skatteflyktslagen inte kan tillämpas i sådana fall när transaktionerna sker på marknadsmässiga villkor.

Regeringsrätten grundar sitt avgörande i Industrivärdendomarna på tidigare praxis<sup>130</sup> och avvisar därigenom skatteflyktslagens tillämplighet. Även om sakförhållandena i fallen vis-

---

<sup>125</sup> Prop 2008/09:65 s. 34.

<sup>126</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113.

<sup>127</sup> Prop. 2008/09:65 s. 30-31.

<sup>128</sup> [www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg.2008-11-23](http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg.2008-11-23) 17:30.

<sup>129</sup> [www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg.2008-11-23](http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg.2008-11-23) 17:41.

<sup>130</sup> RÅ 2001 ref. 79.

serligen till stor del är likvärdiga så skiljer sig skattesubjekten åt. En kommun är ett skattebefriat subjekt och ett investmentbolag ett skattesubjekt med särskild regim. I kommunmålet framhölls att de skatteförmåner som uppstått väsentligen hade sådant samband med att kommunen är ett skattebefriat subjekt. Ett investmentbolag har en särskild skatteregim, det bör härvid uppmärksammas att kommunen hade kunnat uppnå samma skattemässiga fördelar genom aktuella verksamheterna i egen regi. Detta på grund av dess egenskap av ett skattebefriat subjekt, vilket inte gäller för investmentbolaget. Det faktum att avgörandet grundats på kommunmålet bör det därmed kunna ifrågasättas huruvida det aktuella rättsfallet verkligen kan överföras på den aktuella situationen. Investmentbolag omfattades inte av koncernbidragsreglerna och skapade bolag i syfte att kunna använda dessa regler. Ett investmentbolag uppnår skattemässig neutralitet genom att koncernbidraget neutraliseras genom att investmentbolaget lämnar utdelning som ska dras av. Att endast grunda domen på det faktum att investmentbolag är ett annat slags subjekt än kommunen och därmed anse skatteflyktslagen tillämplig med hänvisning till RÅ 2001 ref. 79 kan tyckas otillräckligt.

Vidare förs i målen en argumentation om 2 § 4 punkten skatteflyktslagens tillämplighet på de företagna transaktionerna. Utgångspunkten i rekvisitet är att taxering inte får ske på grundval av förfarandet om det strider mot *lagstiftningens syfte*. Motiven med lagen är att det ska uppstå en skatteförmån till fördel för den som *utför* rättshandlingen för lagens tillämplighet, frågan kan därför ställas om målet bör avvisas endast på den grunden? Skatteförmånen uppstår på koncernnivå. Bolaget som begär avdragsrätt för ränta och tar emot koncernbidrag är det bolag som ska ha erhållit en skatteförmån, vilket kan ifrågasättas. De bolag som i realiteten erhållit skatteförmånen ifråga bör vara de rörelsedrivande dotterbolagen vars beskattningsbara vinst överförts till ett bolag genom koncernbidrag och som i det mottagande bolaget neutraliserar ränteutgiften. Vad avser Industrivärden, såsom i egenskap av investmentbolag, kan argumenteras för att det uppstår en skatteförmån genom att räntetäkterna kvittas mot avdragsgill utdelning.

Det har fastslagits i RÅ 2007 ref 85, dom mot Industrivärden, att det aktuella rättsförhållande som åsyftas i målen är skuldförhållandet, det vill säga det interna skuldförhållandet. Vid bedömning av vem som erhåller skatteförmånen ska utgångspunkten därför utgå från den part som uppnår skatteförmånen genom denna rättshandling. För skatteflyktslagens tillämplighet borde detta innebära att det är det bolag i koncernen som tar upp lånet som även är det som måste erhålla skatteförmånen, vilket enligt ovanstående resonemang inte är fallet vid skatteplanering genom konstlade ränteupplägg. Det förfarande/den rättshandling som ska ligga till grund för bedömningen vid skatteflyktslagens tillämplighet torde således vara det koncerninterna lånet som skapats genom omstruktureringen.

Skatteverket har jämställt räntebetalningar till utlandet med icke avdragsgilla koncernbidrag, vilket inte borde vara en lämplig jämförelse enligt Tivéus<sup>131</sup>, detta eftersom koncernbidrag inte är en driftkostnad och att de räntebetalningar som görs till utlandet är marknadsmässiga och har därmed inte benefik karaktär. Det kan därigenom argumenteras för att det inte finns några principer i lagstiftningens allmänna utformning som kringgåts genom förfarandet. Det kan vidare ifrågasättas om avdragsrätt för marknadsmässiga räntebetalningar på marknadsmässiga reverser är att anse som en skatteförmån.

För att tillämpa skatteflyktslagens 4 punkt, det vill säga om förfarandet strider mot lagstiftningens syfte, krävs vidare en analys av vilken lagstiftning som åsyftas och kringgås genom

---

<sup>131</sup> Se Tivéus, Industrivärden-domarna och skatteflykt, s. 64.

förfarandet i fråga. I förarbetena till skatteflyktslagen har angetts följande med avseende på vad som avses med *lagstiftningens syfte*<sup>132</sup>:

*”De regler och andra faktorer som uttrycker lagstiftningens syfte utgörs av de bestämmelser som är direkt tillämpliga på förfarandet i fråga liksom de allmänna reglerna om bestämmande av skattepliktig inkomst och avdragsgilla kostnader samt övriga regler om fastställande av skatteunderlag. Innebär förfarandet i fråga att t.ex. en avdragsregel utnyttjas bör inte bara den bestämmelsens syfte beaktas utan även syftet med de allmänna bestämmelser som generellt begränsar rätten till olika slags avdrag. Detta kommer till uttryck genom en hänvisning till skattebestämmelsernas allmänna utformning vilket även innefattar de grundläggande principer som skattelagstiftningen bygger på. Det är sålunda syftet med bestämmelsen eller bestämmelserna ifråga som ska vara avgörande för bedömningen huruvida de utnyttjas eller kringgås på ett av lagstiftaren inte avsett sätt.”*

Vid bedömningen av vilka regler som kringgåts kan ifrågasättas om utgångspunkten bör tas i koncernbidragsreglernas syfte. Koncernbidrag får inte lämnas med avdragsrätt från ett dotterbolag till ett moderbolag vad gäller investmentbolag. Koncernbidragsreglerna är vidare viktiga för att uppnå skattefördelar på koncernnivå, men det torde dock vara reglerna om ränteavdragsrätten som ska ligga till grund för bedömningen enligt vad som angetts i förarbetena till skatteflyktslagen. I målet hade bolagen skapat förutsättningar att kringgå koncernbidragsreglerna i syfte att kunna utnyttja dessa samt få avdrag för ränteutgifter. Efter att Kammarrätten meddelat sin dom i Industrivärdendomarna avseende skatteflyktslagens tillämplighet på räntebetalningar möttes denna av stark kritik. Burmeister och Tivéus<sup>133</sup> har ifrågasatt avgörandet och menat att skatteförmånen inte har sin grund i vare sig koncernbidragsreglerna eller reglerna om avdrag för ränteutgifter utan att den snarare beror på investmentbolagens skattegynnande status. Vidare anser de att, vad avser investmentbolag, att syftet med investmentbolagsreglerna är att bolagen inte ska erlägga någon skatt, utan att vinst som uppstår endast ska beskattas hos aktieägarna.

I domarna mot Industrivärden har Regeringsrätten prövat om förfarandet kan antas strida mot skatteflyktslagen och vid prövningen av vilka regler som kringgåts har koncernbidragsreglernas syfte varit utgångspunkten vid prövningen. Industrivärden är ett investmentbolag och det kan visserligen argumenteras för att de vid ett koncerninternt lån vid en omstrukturering uppnått skattefördelar. Att Skatteverket valt att åberopa om förutsättningar för att tillämpa skatteflyktslagen föreligger mot bakgrund av koncernbidragsreglerna torde vara för att det finns ett uttalat syfte med dessa regler. Investmentbolag kan varken mota eller ge koncernbidrag, men genom omstruktureringen möjliggjordes detta. Dessa regler kan dock argumenteras att de kringgåts genom förfarandet, men skatteförmånen har dock inte uppstått på grund av detta kringgående. Även i fall då det kan argumenteras att skatteförmånen uppstår genom kringgående av koncernbidragsreglerna genom att avdrag för utdelning medför samma effekt som avdrag för lämnade koncernbidrag, torde dock ändå med hänvisning till de omständigheter som föreligger i kommun-målet bedömningen bli densamma. Detta då Regeringsrätten inte fäst någon vikt vid detta argument vid sitt avgörande om att inte tillämpa skatteflyktslagen. Skatteförmånen härvid uppstod för kommunen, liksom det gör för investmentbolaget, genom att dessa subjekt inte beskattas för

---

<sup>132</sup> Prop. 1996/97:170 s. 39-40.

<sup>133</sup> Burmeister och Tivéus, Kammarrätten i Stockholm, domar den 15 januari 2004, (7870-02, 7872-02 och 7873-02) Kammarrätten tillämpar skatteflyktslagen på räntebetalningar, SkatteNytt nr 5 år 2004.

vinsten vid en avyttring.

I likhet med *Burmeister* och *Tivéus* kan anses att skatteförmånen som uppstår inte grundar sig i koncernbidragsreglerna. Huruvida prövningen skulle ha gjorts mot bakgrund av reglerna om avdragsrätt för ränta kan vidare diskuteras. Mot bakgrund av vad som sägs i förarbetena till skatteflyktlagen torde dock de avdragsregler som utnyttjas vara reglerna om avdrag för ränteutgifter. Vidare sägs att även syftet med de allmänna bestämmelser som generellt begränsar rätten till olika slags avdrag ska beaktas, detta kan dock inte anses vara koncernbidragsreglerna. Effekten torde dock bli densamma som om koncernbidrag hade lämnats med avdragsrätt. De rörelsedrivande dotterbolagen använder koncernbidragen till att finansiera det koncerninterna lån, det vill säga för finansiering av räntekostnader, som skapats genom omstruktureringen. Det bolag som mottar koncernbidraget kan därefter kvitta koncernbidraget mot räntekostnaderna, vilket torde vara ett argument för att prövning skulle ha gjorts mot bakgrund av reglerna för obegränsad avdragsrätt för ränta snarare än koncernbidragsreglerna. För *Industrivärden* uppstår skatteförmånen genom att räntetäkterna kvittas mot avdragsgill utdelning. Prövning bör därför ske om förfarandet står i strid med syftet med de särskilda regler som gäller för investmentbolag. Syftet med reglerna är att investmentbolag inte ska erlägga någon skatt utan att vinst endast ska beskattas hos aktieägarna torde därmed bedömningen bli att det inte finns några regler som har kringgåtts genom förfarandet.

I *Industrivärdendomarna* har angetts att skatteförmånen i förfarandet uppnås genom undgående av statlig inkomstskatt på vinst till ett belopp motsvarande lämnade koncernbidrag/betald ränta, samt genom att ingen reavinst uttas vid avyttring av aktierna. Då *Industrivärden* är ett investmentbolag torde dock skatteförmånen uppstå till följd av dess särskilda skatteregim och att de därigenom har avdragsrätt för lämnad utdelning. Vid bedömning av vilka regler som kringgåtts genom förfarandet, i domarna mot *Industrivärden*, torde därför de särskilda skatteregler som är tillämpliga på dessa bolag läggas till grund vid bedömningen huruvida lagstiftningens syfte kringgåtts snarare än koncernbidragsreglernas syfte.

### 2.4.3 Koncernbidragsreglernas betydelse

Ett led i konstlade ränteupplägg är att bolag i intressegemenskap omstrukturerar för att ändra koncernförhållandena med den bakomliggande tanken att koncernen efter omstruktureringen ska kunna använda sig av de fördelaktiga koncernbidragsreglerna. Bolagen har därefter möjlighet att använda koncernbidrag för att finansiera omstruktureringen och neutralisera skatteeffekterna. Som visats genom avgöranden såsom *kommun-målet* och *Industrivärdendomarna* har Skatteverket försökt stoppa den otillbörliga skattefördel som bolag har kunnat uppbära genom konstlade ränteupplägg. Eftersom ett led i förfarandet med konstlade ränteupplägg är att bolagen använder sig av en finansieringsmetod med skattebefriade koncernbidrag för att neutralisera skatteeffekten och därmed flytta resultat från ett vinstgivande bolag till ett nybildat bolag är det därför viktigt att belysa problematiken kring koncernbidragsreglerna.

I ovan nämnda fall, se avsnitt 2.3.4, har prövats om de omstruktureringar som skett inom ramen för koncernförhållande kan angripas med skatteflyktlagen, och då främst 2 § 4 punkten med utgångspunkt i lagstiftningens syfte. Genom en omstrukturering skapade bolagen i koncernen ett sådant ägarförhållande att koncernbidragsreglerna kunde tillämpas. I målen avvisade dock Regeringsrätten dessa sätt att omstrukturera för att kunna åtnjuta rättsregler inom ramen för gällande rätt med hänvisning till skatteflyktlagen. I ett av rätts-

fallen drogs fråga huruvida bolag kunde undkomma skatteflyktslagen om de avtal som ingåtts angav ett bestående ägarförhållande till sin spets.<sup>134</sup> Regeringsrätten stadgade med hänsyn till tidigare praxis<sup>135</sup> att endast koncerninterna omstruktureringar för att kunna tillämpa koncernbidragsreglerna, med sin grund i reella ägarförhållande och därmed giltiga samarbetsavtal, var godkända.<sup>136</sup> Här visade Regeringsrätten klart och tydligt att det viktiga inte är vad parterna har kommit överens om utan att det viktiga är den underliggande avsikten med omstrukturen och den effekt som den har fått på koncernen ur skatteplaneringssyfte. Detta innebär att det inte går att komma runt skatteflyktslagens tillämplighet genom att upprätta samarbetsavtal med avsikt att koncernförhållandet ska återgå alternativt bestå. Det har genom domarna slagits fast att det ska vara frågan om riktiga, giltiga avtalsförhållanden.

Gemensamt för konstlade ränteupplägg är att ränteutgifterna på koncerninterna lån till följd av koncerninterna transaktioner dras av när de finansieras med koncernbidrag. Koncernbidragsreglernas tillämplighet är således av betydelse ur finansieringssynpunkt. Konsekvensen av Regeringsrättens avgörande i dessa domar, där lagstiftningens syfte i relation till koncernbidragsförutsättningarna har varit i fokus, är att en koncernintern omstrukturering inte kan företas i syfte att uppfylla koncernbidragsförutsättningar. Därmed faller en komponent i det finansieringsförfarande som är ett led i den skatteplanering som sker genom ränteupplägg, då möjligheten att uppnå skattemässig neutralitet genom att finansiera ränteutgifter på koncerninterna lån med koncernbidrag går förlorad. Om det inte är frågan om giltiga förhållanden kan ränteavdrag överhuvudtaget inte beviljas och lånet inte finansieras med koncernbidrag. När denna kedja bryts, vilket sker när koncernbidragsförutsättningarna inte anses vara uppfyllda, leder detta till att fördelen med att företa transaktionen försvinner.

#### 2.4.4 Slutsats

Skatteflyktslagens tillämplighet på investmentbolag enbart genom att hänvisa till kommunmålet har ifrågasatts med hänvisning till att de utgör olika skattesubjekt där olika skatteregler är tillämpliga. Av betydelse för att kunna tillämpa skatteflyktslagen är att en skatteförmån uppstår till fördel för den som utför rättshandlingen. Som tidigare nämnts är de som utför rättshandlingen de rörelsedrivande dotterbolagen. Vid användande av konstlade ränteupplägg uppfylls inte detta eftersom det aktuella rättsförhållandet i målet är skuldförhållandet varför skatteflyktslagen inte ansågs vara tillämplig på förfarandet.

Vid konstlade ränteupplägg är koncernbidragsreglerna en viktig del i transaktionskedjan, dock bör inte bedömningen göras utifrån koncernbidragsreglernas syfte. Utgångspunkten i bedömningen av ett konstlat ränteupplägg bör istället göras utifrån syftet med ränteavdragsrätten, detta ställningstagande stöds även av förarbetena till skatteflyktslagen. I mål som rör investmentbolag där bedömning ska göras utifrån skatteflyktslagens tillämplighet bör bedömningen grundas på huruvida bolaget genom konstlade ränteupplägg kringgår syftet med investmentbolagsreglerna och inget annat.

---

<sup>134</sup> RÅ 2007 not. 65.

<sup>135</sup> RÅ 2002 ref. 24, RÅ 2004 ref. 87 samt RÅ 2006 ref.89.

<sup>136</sup> RÅ 2007 not. 65.

Ett viktigt led i konstlade ränteupplägg är att koncernen kan använda koncernbidrag för att finansiera räntebetalningen och neutralisera skatteeffekterna. En fråga som uppkommer därmed är huruvida konstlade ränteupplägg kan stoppas genom att angripa ledet i förfarandet där koncernen omstrukturerar endast för att koncernen ska kunna tillämpa koncernbidragsreglerna. Enligt praxis är koncerninterna omstruktureringar som skapas för att koncernen ska kunna tillämpa koncernbidragsreglerna utan att stoppas av skatteflyktslagen endast godkända om de tillhörande samarbetsavtalen är reella och giltiga. Det är därmed viktigt vid en koncernintern omstrukturering att förhållandena bygger på faktiska och riktiga avtalsförhållanden. Bedöms omstruktureringen inte vara äkta ska ränteavdrag inte kunna beviljas och en viktig länk i konstlade ränteupplägg går förlorad vilket resulterar i att fördelen med detta skatteplaneringsförfarande försvinner.

## 2.5 Sammanfattning

Förfarandet konstlade ränteupplägg företas genom koncerninterna transaktioner som får till följd att ränteutgiften som uppstår kan neutraliseras skattemässigt genom koncernbidrag från ett vinstgivande bolag inom koncernen. Det som är gemensamt för konstlade ränteupplägg är det faktum att koncernen uppnår skattefördelar genom att utnyttja förutsättningar så som att näringsbetingade andelar vid avyttring är skattebefriade och den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter i kombination med koncernbidragsreglerna. Intressegemenskaper har använt sig av godkända rättsregler vid utförandet av konstlade ränteupplägg. Problematiken uppstår först då Skatteverket uppmärksammade detta förfarandet och därmed ville förbjuda dessa transaktioner. En rättsosäkerhet skapades där ett skatteplaneringsförfarande inom intressegemenskapen, som är godkänt enligt gällande rätt, angreps av Skatteverket. Eftersom staten går miste om mångmiljardbelopp på grund av konstlade ränteupplägg fanns en önskan hos Skatteverket att försöka stoppa detta förfarande genom att åberopa och tillämpa skatteflyktslagen.

Den av Regeringsrätten gjorda bedömningen om skatteflyktslagens tillämplighet vid konstlade ränteupplägg kan kritiseras utifrån att prövning borde ha gjorts med bakgrund av reglerna för obegränsad avdragsrätt för ränta snarare än koncernbidragsreglerna. För Industrivärden uppstår skatteförmånen genom att ränteintäkterna kvittas mot avdragsgill utdelning. Prövning bör därför ske om förfarandet står i strid med syftet med de särskilda regler som gäller för investmentbolag. Syftet med bestämmelsen som stadgar obegränsad avdragsrätt för ränteutgifter får antas vara att sådana utgifter ska vara avdragsgilla, detta oavsett om de är utgifter för inkomsternas förvärvande eller bibehållande. Vidare torde detta tala för att skatteflyktslagen inte är tillämplig på skatteplanering genom konstlade ränteupplägg, vilket även Regeringsrättens genom sina avgöranden fastställt. Vad avser investmentbolag där prövning ska ske med bakgrund av syftet med de särskilda regler som gäller dessa subjekt. Syftet med reglerna är att investmentbolag inte ska erlägga någon skatt utan att vinst endast ska beskattas hos aktieägarna, vilket torde innebära att reglerna inte har kringgåts genom förfarandet. Bedömningen skulle därmed bli densamma som Regeringsrättens avgörande i Industrivärdendomarna.

Sammanfattningsvis innebär avgörandena att en koncernintern omstrukturering i syfte att använda sig av koncernbidragsrätten strider mot lagstiftningens syfte och därmed skatteflyktslagen. Detta oavsett om koncernbidragsförutsättningar endast är av formell karaktär, där ägandet inte varit avsett att bestå ekonomiskt, eller om omstruktureringen görs i syfte att ägarförhållandet är tänkt att bestå.

Den bakomliggande problematiken avseende konstlade ränteupplägg

I efterföljande kapitel utreds den nya lagstiftning som är en följd av att Regeringsättens avgöranden i Industrivärdendomarna där det fastslogs att skatteflyktslagen inte kunde tillämpas för att motverka konstlade ränteupplägg.



## 3 Ränteavdragsbegränsning i syfte att förhindra konstlade ränteupplägg

### 3.1 Inledning

Domarna mot Industrivärden väckte stor uppmärksamhet eftersom Regeringsrätten i sitt avgörande inte tillämpade skatteflyktslagen på ett koncerninternt lån vid en omstrukturering, där koncernen genom förfarandet uppnådde skattefördelar.<sup>137</sup> Lagstiftningen ansågs därmed ha luckor eftersom denna typ av skatteplanering hade godkänts inom ramen för gällande rätt.<sup>138</sup> För att förhindra denna typ av skatteplanering och på så sätt komma åt de skatteintäkter som staten går miste om efterfrågade Skatteverket rättsregler för att förhindra skatteplanering genom konstlade ränteupplägg. Skatteverket presenterade den 23 juni 2008 en hemställan<sup>139</sup> med förslag att införa regler om ränteavdragsbegränsning för att hindra denna typ av omfattande skatteplanering som företas inom intressegemenskaper. Förslaget syftar till att träffa konstlade upplägg och har därmed inte till syfte att hindra transaktioner som sker av affärsmässiga skäl.<sup>140</sup> Skatteverkets förslag att införa regler som begränsar avdragsrätten för räntor möttes av stark kritik från remissinstanserna.<sup>141</sup> Förslaget skulle, enligt remissinstanserna, omöjliggöra bolags internfinansiering. Mot bakgrund av den massiva kritik som riktades mot Skatteverkets hemställan utarbetades ett nytt förslag<sup>142</sup> till lagstiftning av Finansdepartementet. Efter lagrådets granskning av Finansdepartementets lagrådsremiss har regeringen presenterat en proposition<sup>143</sup> avseende skatteplanering med hjälp av konstlade ränteupplägg vilken har antagits och ligger till grund för de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning.

Flera andra länder inom EU har regler som på olika sätt begränsar avdrag för ränteutgifter för att förebygga att skatteplanering sker genom att reglerna om ränteavdrag utnyttjas, se nedan i kapitel 4. De nya reglerna som presenterats har tagit sin utgångspunkt i de regler om ränteavdragsbegränsning som idag finns i Nederländerna.

### 3.2 De nya reglerna om begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter

#### 3.2.1 Inledning

De nya reglerna som införts ska förhindra att skatteplanering företas inom intressegemenskap genom ränteupplägg. Reglerna ska begränsa möjligheten att göra avdrag för ränteutgif-

---

<sup>137</sup> Hultqvist, Industrivärden-domarna – en analys, s. 60.

<sup>138</sup> Hultqvist, Industrivärden-domarna – en analys, s. 65.

<sup>139</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113.

<sup>140</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr. Fi2008/4093, s. 7.

<sup>141</sup> Se exempelvis Svenskt näringsliv dnr. 196/2008.

<sup>142</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr. Fi2008/4093.

<sup>143</sup> Prop. 2008/09:65.

ter vid internt förvärvade delägarätter från ett bolag inom intressegemenskapen och avser ränteavdragsbegränsningar på vissa lån där förslaget anger tre lånesituationer<sup>144</sup>. Reglernas syfte är att endast upplägg som sker inom en intressegemenskap ska träffas. Vidare avses att det endast är skatteupplägg med ränteavdrag som ska omfattas av regleringen.<sup>145</sup>

Förfaranden som är affärsmässigt motiverade ska inte träffas av de nya reglerna, varför två undantagsregler har införts i syfte att förhindra detta. Det första undantaget innebär att avdrag för ränteutgifter för ett lån inom intressegemenskap medges om motsvarande ränteinkomst skulle ha beskattats med 10 procent, enligt lagstiftningen i den stat där det bolag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till ränteinkomsten hör hemma, detta om bolaget bara skulle ha haft den inkomsten.<sup>146</sup> För de fall den första undantagsregeln inte är tillämplig finns en alternativ undantagsregel, även kallad ”ventilen”. Denna innebär att avdrag för ränteutgifter även ska medges, oavsett hur motsvarande ränteinkomst beskattas, om såväl förvärvet som skulden som ligger till grund för ränteutgifterna huvudsakligen är affärsmässigt motiverade.<sup>147</sup> De nya reglerna trädde ikraft den 1 januari 2009 och tillämpas på ränteutgifter efter den 31 december 2008.<sup>148</sup> Reglernas retroaktiva karaktär kan ifrågasättas eftersom ikraftträdandet innebär att det lån som ränteutgifterna är hänförliga till kan ha tagits innan 1 januari 2009, men träffas ändå av ränteavdragsbegränsningen.

## **3.2.2 Generell bestämmelse om ränteavdragsbegränsningar på vissa lån**

### **3.2.2.1 Inledning**

Skatteplanering genom konstlade ränteupplägg förebyggdes genom att en särskild begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter infördes. Ränteavdragsbegränsningen innebär därmed inte att den lagstadgade rätten för obegränsad avdragsrätt för ränteutgifter i inkomstlaget näringsverksamhet ändras. De nya reglerna infördes i syfte att begränsa avdragsrätten och därigenom motverka otillbörlig skatteplanering med hjälp av ränteavdrag.<sup>149</sup> Att ha kvar reglerna om obegränsad avdragsrätt för ränteutgifter och istället införa nya regler i syfte att hindra konstlade ränteupplägg kan leda till tillämpnings- och tolkningsproblem. För att undvika detta krävs därmed en tydlig konstruktion av de nya reglerna för att särskilja dessa från den lagstadgade rätten till avdrag för ränteutgifter. Med andra ord krävs en noggrant överlagd regelkonstruktion. Huruvida de nya reglerna som presenterats utgör en sådan väl genomtänkt regelkonstruktion kan ifrågasättas.

De nya reglerna innebär att en ny generell bestämmelse införs, i vilken anges att begränsningar i avdragsrätten för ränta gäller för vissa skulder.<sup>150</sup> Med uttrycket ”*vissa skulder*” avses

---

<sup>144</sup> 24 kap. 10b och 10c §§ IL

<sup>145</sup> Prop. 2008/09:65 s. 46.

<sup>146</sup> Prop. 2008/09:65 s. 33.

<sup>147</sup> Prop. 2008/09:65 s. 33.

<sup>148</sup> Prop. 2008/09:65 s. 73.

<sup>149</sup> Prop. 2008/09:65 s. 44 och 45.

<sup>150</sup> 24 kap. 1 § IL.

tre olika lånesituationer där bestämmelsen om avdragsförbud för ränteutgifter tillämpas, om inte något av undantagen är uppfyllda.<sup>151</sup> Den förstnämnda lånesituationen avser *en skuld till ett företag i intressegemenskapen* till den del skulden avser *förvärv av delägarrätt* från ett företag som ingår i intressegemenskapen. Vidare är avdragsförbudet hänförligt till en skuld som inte ingår i intressegemenskapen, till den del ett bolag i intressegemenskapen har en fordran på det förstnämnda bolaget, eller på ett bolag som är i intressegemenskap med det förstnämnda bolaget, såvida *inte skulden kan anses ha sådant samband med denna fordran* och avser *förvärv av delägarrätt* från ett bolag i intressegemenskapen.<sup>152</sup> Denna form av skuldförhållande kallas back-to-back-lån.<sup>153</sup> Den sistnämnda lånesituationen som avdragsförbudet för ränteutgifter är tillämpligt på är om en *tillfällig skuld* till ett bolag som inte ingår i intressegemenskapen ersätts av en skuld till ett bolag i intressegemenskapen, om denna bestämmelse hade varit tillämplig på den förstnämnda skulden, om det förstnämnda bolaget hade ingått i intressegemenskapen.<sup>154</sup> Ränteutgifter hänförliga till sådana skulder som angetts i de tre lånesituationerna är dock avdragsgilla om något av undantagen från förbudet för ränteavdrag är tillämpligt i den aktuella situationen.<sup>155</sup>

De fall som identifierats av Skatteverket, som redogjorts för ovan i avsnitt 2.2.1, är fall av skatteplanering där bolag i intressegemenskap genom omstrukturering skapar koncerninterna lån, vilka de avdragsgilla ränteutgifterna är hänförliga till. Lånet från ett bolag i intressegemenskapen avser förvärv av en tillgång från ett annat bolag i intressegemenskapen. De tillgångar som använts för att skapa det interna skuldförhållandet är, som tidigare nämnts, andelar i bolag. Kombinationen att näringsbetingade andelar vid avyttring är skattebefriade och en obegränsad avdragsrätt för ränteutgifter är de faktorer som driver fram denna form av skatteplanering.<sup>156</sup> Genom sitt avgörande i domarna mot Industrivärden fastslog Regeringsrätten att skatteflyktslagen inte var tillämplig på ett sådant koncerninternt lån vid en omstrukturering som hade skapats i syfte att uppnå skattefördelar på koncernnivå.<sup>157</sup> De nya reglerna ska därmed omfatta skulder som avser förvärv av delägarrätter<sup>158</sup> från ett bolag i intressegemenskapen. Även lagertillgångar ska omfattas, eftersom undantag av vissa delägarrätter skulle öka möjligheterna att kringgå de nya reglerna.<sup>159</sup>

### 3.2.2.2 Fordringsrätter

I Skatteverkets hemställan omfattades även förvärv av tillgångar i form av fordringsrätter av ränteavdragsbegränsningen, detta i syfte att förhindra att reglerna kringgås genom transaktioner med sådana andelar.<sup>160</sup> Anledningen till att regleringen skulle omfatta dessa moti-

---

<sup>151</sup> 24 kap. 10b och 10c §§ IL.

<sup>152</sup> 24 kap. 10c § IL.

<sup>153</sup> Prop. 2008/09:65 s. 84.

<sup>154</sup> 24 kap. 10b och 10c §§ IL

<sup>155</sup> 24 kap. 10d och 10c §§ IL

<sup>156</sup> Prop. 2008/09:65 s. 34.

<sup>157</sup> Se RÅ 2007 ref 84 samt ref. 85.

<sup>158</sup> 48 kap. 2 § IL.

<sup>159</sup> Prop. 2008/09:65 s. 49-50.

<sup>160</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 49.

verades med ett teoretiskt exempel där en fordringsrätt antogs kunna uppkomma i samband med en koncernintern andelsöverlåtelse från ett bolag beläget i en lågskattejurisdiktion till ett annat utländskt bolag inom intressegemenskapen. Därefter säljer bolaget i skatteparadiset den utländska fordringsrätten till ett svenskt dotterbolag i intressegemenskapen mot en revers.<sup>161</sup> Andelsöverlåtelsen skulle omfattas av de nya reglerna som avser delägar-rätter. Förvärvet av den utländska fordringsrätten skulle dock inte komma att omfattas, om det inte särskilt föreskrivs att även fordringsrätter ska inkluderas.<sup>162</sup> Att omfatta fordringsrätter i den nya regleringen fick kritik.<sup>163</sup> Det hävdades att förslaget skulle få omotiverade konsekvenser för bank- och finanssektorn, då fordringsrätter ingår som ett led i bolagens affärsmässiga finansrörelse. Vidare riktades kritik mot förslaget eftersom det även omfattade fordringsrätter som förvärvas genom utlåning exempelvis där ett moderbolag lånar pengar av intressegemenskapens internbank och sedan vidareutlånar pengarna till ett dotterbolag i intressegemenskapen.<sup>164</sup> De situationer av kringgående där reglerna avseende den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter utnyttjats som Skatteverket har identifierat, vilka har föranlett lagförslaget, har dock inte inkluderat förvärv av fordringsrätter.<sup>165</sup> Regeringen anser därmed inte att det finns tillräckliga skäl för att inkludera dessa i de nya reglerna. Vidare anses vid situationer av kringgående genom förvärv av fordringsrätter att skatteflyktlagen kan åberopas i syfte att förhindra kringgående, då förfarandet skulle strida mot syftet med de nya bestämmelserna.<sup>166</sup>

### 3.2.2.3 Intressegemenskap

De nya reglerna om begränsning av avdragsrätten för ränteutgifter ska omfatta företag som är i intressegemenskap. Enligt regleringen ska företag anses vara i intressegemenskap om:<sup>167</sup>

- ”1. ett företag, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande i det andra företaget, eller*
- 2. företagen står under i huvudsak gemensam ledning.”*

Intressegemenskapen kan förutom aktiebolag inkludera kommun, stat eller en annan juridisk person såsom ägare. I begreppet omfattas även oäkta koncerner, det vill säga intresse-gemenskaper med en eller flera fysiska personer som ägare. Dock omfattas inte de fysiska personerna i sig av regleringen utan endast de direkt eller indirekt ägda underliggande bolagen. Det nuvarande uttrycket av juridisk person<sup>168</sup> i lagtexten omfattar inte handelsbolag, men i lagförslaget anges att med bolag ska avse såväl juridiska personer som svenska handelsbolag. Denna utvidgning av begreppet har gjorts i syfte att undvika kringgåenden av bestämmelsen. Även utländska bolag, motsvarande de svenska, med fast driftställe i Sverige

---

<sup>161</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 49.

<sup>162</sup> Prop. 2008/09:65 s. 50.

<sup>163</sup> Se exempelvis Svenskt näringsliv dnr. 196/2008 och Prop. 2008/09:65 s. 51.

<sup>164</sup> Prop. 2008/09:65 s. 51.

<sup>165</sup> [www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg.2008-11-23](http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg.2008-11-23) 18.28.

<sup>166</sup> Prop. 2008/09:65 s. 50-51.

<sup>167</sup> 24 kap. 10a § II.

<sup>168</sup> 2 kap. 3 § II.

som betalar räntor till andra bolag i intressegemenskapen kommer att omfattas av reglerna.<sup>169</sup>

Kommun, stat och landsting ska omfattas av definitionen av intressegemenskap, vilket har kritiserats av Sveriges Kommuner och Landsting genom deras yttrande i det remissvar<sup>170</sup> som lämnats. Kritiken som framförts är att kommuner inte bör omfattas av definitionen, detta för att kommunsektorn inte ägnar sig åt obetydliga förfaranden i syfte att uppnå skattefördelar. I de fall skattefördelar uppstår genom att kommuner bedriver näringsverksamhet tillfaller dessa inte bolagen i sig utan kommunen, vilket innebär fördelar för landets skattebetalare. Mot bakgrund av ovanstående uttalande har Finansutskottet tidigare i ett betänkande<sup>171</sup> framhållit att kommunala bolag ska behandlas på samma sätt som privata i förhållande till skattelagstiftningen. Väljer en kommun att bedriva sin verksamhet i bolagsform, ska detta därmed ske på samma villkor som annan näringsverksamhet annars finns risk för att missgynnande uppstår. Kommuner, landsting och stat omfattas därmed av definitionen intressegemenskap och av de nya reglerna.<sup>172</sup>

Vad avser kommuner uppkommer skattefördelar som en konsekvens av att de är ett subjekt befriade från inkomstskatt. Vidare har inte framförts några invändningar mot skattefriheten eller mot att kommunen organiserar sin verksamhet i bolag, varför de nya reglerna att inkludera kommuner i definitionen av intressegemenskap kan ifrågasättas.

### 3.2.3 Undantag

Syftet med införandet av de nya reglerna är att förhindra den skatteplanering som sker inom intressegemenskaper genom ränteupplägg som innebär att den svenska skattebasen urholkas. Förfaranden som är affärsmässigt motiverade ska däremot inte omfattas varför lagförslaget om begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter innehåller bestämmelser om undantag från reglerna. Det föreslås därmed två kompletteringsregler, här benämnda undantagsregler, från huvudregeln att avdrag från ränteutgifter inte ska medges vid internt förvärvade delägarätter från ett bolag inom intressegemenskapen.<sup>173</sup>

#### 3.2.3.1 Tioprocentsregeln

Det första undantaget från begränsningen mot avdrag för ränteutgifter inom intressegemenskaper innebär att avdrag får göras om den inkomst som motsvarar utgiften skulle ha beskattats med minst 10 procent. Bedömningen huruvida tioprocentsregeln anses uppfylld eller inte ska göras med utgångspunkt enligt den lagstiftningen i den stat där det bolag inom intressegemenskapen som *faktiskt har rätt till inkomsten* hör hemma. Vidare ska vid bedömningen utgå från att bolaget endast haft den inkomsten<sup>174</sup>. Valet att sätta kravet på lägsta beskattningsnivå till 10 procent har motiverats med att detta anses vara en tillräckligt hög

---

<sup>169</sup> Prop. 2008/09:65 s. 46.

<sup>170</sup> Sveriges Kommuner och Landsting, 2008-09-01, dnr: 08/3085.

<sup>171</sup> Bet. 2000/01:FiU3 s. 38 samt 2000/01:FiU 29 s. 20.

<sup>172</sup> Prop. 2008/09:65 s. 48.

<sup>173</sup> Prop. 2008/09:65 s. 44 samt 56.

<sup>174</sup> Prop. 2008/09:65 s. 57.

beskattningsnivå för att sänka incitamenten för att företa skatteplanering genom ränteupplägg inom en intressegemenskap.<sup>175</sup>

För att fastställa beskattningsnivån utförs ett *hypotetiskt test*. Mottagaren av ränteinkomsten ska vid fastställandet om beskattningsnivån uppfyller tioprocentsregeln behandlas som om bolaget bara haft den inkomsten som motsvarar den ränteutgift som är föremål för granskning<sup>176</sup>. Vid bedömningen av beskattningsnivån ska hänsyn, enligt testet, inte tas till överskott/underskott från bolagets normala verksamhet och hänsyn ska inte heller tas till normalt avdragsgilla utgifter hos det mottagande bolaget.<sup>177</sup> Om ränteinkomsten kan neutraliseras genom ett fribelopp, grundavdrag eller liknande avdrag ska dock kravet på beskattning enligt det hypotetiska testet inte anses uppfyllt.<sup>178</sup> Detta krav fanns inte med i den lagrådsremiss som Finansdepartementet presenterade och torde kunna få relativt stora konsekvenser vid bedömning enligt det hypotetiska testet och bör därmed ifrågasättas. Vidare torde detta dock innebära att avdragsrätten inte påverkas av om beskattningen för ränteinkomsten blir lägre för de fall ränteinkomsten kvittas mot exempelvis ett förlustavdrag. Tioprocentsregeln anses uppfyllt om beskattningsnivån efter det hypotetiska testet uppgår till minst 10 procent.<sup>179</sup>

Vid bedömning av beskattningsnivån i det hypotetiska testet kan skattesubjektet ifråga antingen vara ett subjekt som hör hemma i Sverige eller ett subjekt som hör hemma i utlandet.<sup>180</sup> De av Skatteverket identifierade situationer av kringgående av den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter, se ovan under avsnitt 2.2.1, har dock innefattat transaktioner där räntorna har redovisats i ett bolag beläget i en utländsk stat, där de är föremål för låg beskattning alternativt ingen alls.<sup>181</sup> I de fall skattesubjektet hör hemma i en utländsk stat är det den utländska rättsordningens klassificering av ränteinkomsten som är utgångspunkten för bedömningen. Detta innebär att ränteinkomsten ska beskattas med en skattesats om 10 procent i den utländska staten för att avdragsrätt ska medges för ränteutgiften i Sverige enligt de nya reglerna.<sup>182</sup> Vidare är inte undantaget tillämpligt för de fall ränteinkomsten betraktas som en skattefri inkomst eller om betalningen skatterättsligt ses som en nullitet i den stat som mottar inkomsten, detta eftersom ränteinkomsten då inte uppfyller de krav som uppställs för att avdragsrätt för ränteutgiften ska medges.<sup>183</sup> Enligt exempelvis fiscal unity-regelerna<sup>184</sup> i Nederländerna behandlas räntebetalningen som en nullitet, detta på grund av att betalningen av lånet ses som en intern transaktion.<sup>185</sup>

---

<sup>175</sup> Prop. 2008/09:65 s. 59.

<sup>176</sup> Prop. 2008/09:65 s. 59 och 60.

<sup>177</sup> Prop. 2008/09:65 s. 59.

<sup>178</sup> Prop. 2008/09:65 s. 60.

<sup>179</sup> Prop. 2008/09:65 s. 58 och 59.

<sup>180</sup> Prop. 2008/09:65 s. 60.

<sup>181</sup> Prop. 2008/09:65 s. 34.

<sup>182</sup> Prop. 2008/09:65 s. 60.

<sup>183</sup> Prop. 2008/09:65 s. 60.

<sup>184</sup> Innebär att företagen i koncernen enligt nederländsk rätt kan ses som en enda skattemässig enhet.

<sup>185</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr. Fi2008/4093, s. 12.

Avdragsrätt för ränteutgifter medges inte för fall där räntemottagaren är ett fast driftsställe, om beskattningen av inkomsten i den stat där det fasta driftstället är beläget är undantagen från beskattning med anledning av ett dubbelbeskattningsavtal och tillämpning av exemptmetoden<sup>186</sup>. Vid bedömningen av beskattningsnivån enligt tioprocentregeln är vidare allokeringen av inkomsten vid tillämpning av det hypotetiska testet avgörande. För de fall inkomsten allokteras till en stat där beskattningsnivån av inkomsten ifråga understiger 10 procent och inkomsten inte heller är föremål för beskattning i hemviststaten saknar beskattningsnivån i bolagets hemviststat betydelse för bedömningen i det hypotetiska testet.<sup>187</sup>

De nya reglerna om begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter liknar, som tidigare nämnts, de regler som Nederländerna har.<sup>188</sup> I nederländsk rätt finns regler som innebär att trots att tioprocentkravet är uppfyllt får avdrag för ränteutgifter inte göras om skattemyndigheten i Nederländerna kan visa att transaktionen inte har skett av affärsmässiga skäl.<sup>189</sup> Skatteverket har föreslagit att motsvarande reglering ska införas i svensk rätt och att reglerna om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter därmed ska innehålla ett undantag från tioprocentkravet. Undantaget skulle innebära att även om tioprocentkravet är uppfyllt ska Skatteverket kunna vägra avdrag för ränteutgifter om de kan visa att transaktionerna inte har företagits av sunda affärsmässiga skäl. Införelse av en sådan regel avvisas dock av regeringen i nuläget. Skatteverket har dock i uppdrag att utvärdera och följa upp de nya reglerna om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter och därigenom åläggs de att utreda och tillse om införelse av sådana regler är nödvändiga.<sup>190</sup>

Enligt den ena undantagsregeln krävs för att avdrag för ränteutgifter ska få göras att ränteinkomsten beskattas med en skattesats om minst 10 procent. Vidare ska kravet på lägsta beskattningsnivå vara uppfyllt hos det bolag inom intressegemenskapen som *faktiskt har rätt till inkomsten* för att avdragsrätt ska medges.<sup>191</sup> Ledning av innebörden av uttrycket *den som faktiskt har rätt till inkomsten* kan hämtas från det internationellt sett vedertagna uttrycket *beneficial owner*.<sup>192</sup> Uttrycket är vanligt förekommande i skatteavtal, exempelvis i OECD:s<sup>193</sup> modellavtal.<sup>194</sup> Detta innebär att det bolag som tar emot den inkomst som motsvarar ränteutgiften ska vara den faktiska och rätta ägaren till inkomsten samt åtnjuta de ekonomiska fördelarna. Syftet med att definiera mottagaren av inkomsten genom formuleringen ”*den som faktiskt har rätt till inkomsten*” har motiverats av regeringen genom att en sådan formulering anses förhindra kringgåenden av regleringen. Exempel på en sådan situation av kringgående som åsyftats att stoppas genom att definiera vem som är mottagaren av räntein-

---

<sup>186</sup> Exempt-metoden även kallad friställningsmetoden innebär att inkomsten undantas helt från beskattning i den ena av de avtalsslutande staterna som ingått dubbelbeskattningsavtalet.

<sup>187</sup> Prop. 2008/09:65 s. 60.

<sup>188</sup> Prop. 2008/09:65 s. 32.

<sup>189</sup> Prop. 2008/09:65 s. 41 och 42.

<sup>190</sup> Prop. 2008/09:65 s. 59.

<sup>191</sup> Prop. 2008/09:65 s. 61

<sup>192</sup> Dahlberg, Internationell beskattning - en lärobok, s. 298.

<sup>193</sup> Organisation of Economic Cooperation and Development.

<sup>194</sup> Dahlberg, Internationell beskattning - en lärobok, s. 294, se exempelvis artikel 11 och 12 i OECD:s modellavtal.

komsten är där inkomsten förs via ett eller flera bolag inom intressegemenskapen där kravet på lägsta beskattningsnivå är uppfyllt, men där den verkliga ägaren till inkomsten är ett bolag inom intressegemenskapen beläget i en lågskattejurisdiktion.<sup>195</sup>

Vid införandet av de nya reglerna har diskussion förts huruvida tioprocentregeln inte ska gälla för de fall mottagaren av räntan har rätt att göra avdrag för lämnad utdelning.<sup>196</sup> Motivet till detta undantag från tioprocentregeln är att försöka förhindra den situation som uppstått i exempelvis Industrivärdendomarna<sup>197</sup> där ränteinkomsten riskerar att undgå beskattning om den vidareutdelas. Det är de särskilda skatteregler som gäller för investmentbolag som möjliggör detta. För dessa bolag är utdelning avdragsgill.<sup>198</sup> I Industrivärdendomarna uppstod skattefördelar genom att ränteintäkterna kvittades mot avdragsgilla utdelningar. Skattefördelarna uppstod som en följd av ett koncerninternt lån genom omstrukturering. I avgörandet av målen tillämpade inte, se vidare ovan i avsnitt 2.3.3, Regeringsrätten skatteflyktlagen på förfarandet.<sup>199</sup> Med anledning av detta och för att i framtiden undvika dessa situationer av kringgåenden föreslogs därmed i Finansdepartementets promemoria<sup>200</sup> samt i lagrådsremissen<sup>201</sup> att tioprocentregeln inte skulle vara tillämplig i de fall mottagaren av ränteinkomsten hade avdragsrätt för utdelning.<sup>202</sup> Förslaget möttes dock av stark kritik av remissinstanserna som ansåg att en sådan begränsning drabbar investmentbolag på ett oacceptabelt sätt.<sup>203</sup> Investmentbolag skulle därmed undantas från tillämpningen, detta oavsett om räntan hos ett sådant bolag beskattas med 10 procent eftersom de har rätt att göra avdrag för lämnad utdelning<sup>204</sup>. För dessa bolag skulle detta vidare innebära att avdrag för ränteutgifter endast skulle medges om de omfattades av den subjektiva bedömningsgrunden, vilket skulle vara oacceptabelt.<sup>205</sup>

Den införda regleringen är tänkt att verka retroaktivt, det vill säga den får rättsverkningar för transaktioner som företagits innan ikraftträdandet i januari 2009. Reglerna är tillämpliga på ränteutgifter som belöper efter denna tidpunkt, detta även om lånet togs långt före ikraftträdandet.<sup>206</sup> Investmentbolag skulle då vara tvungna att identifiera de tidigare lån som använts för förvärv av delägarätter samt kartlägga kommande behov av belåning.<sup>207</sup>

---

<sup>195</sup> Prop. 2008/09:65 s. 61.

<sup>196</sup> Se exempelvis prop. 2008/09:65 s. 64.

<sup>197</sup> RÅ 2007 ref. 85.

<sup>198</sup> 39 kap. 14 § 3p. II.

<sup>199</sup> Rå 2007 ref 84 och ref 85.

<sup>200</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr. Fi2008/4093.

<sup>201</sup> Lagrådsremiss från Finansdepartementet 25 september 2008.

<sup>202</sup> Se exempelvis prop. 2008/09:65 s. 64.

<sup>203</sup> Remissvar på Finansdepartementets promemoria, Svenskt näringsliv dnr. 240/2008, s. 1 och 2.

<sup>204</sup> 39 kap 21- 24 §§ II.

<sup>205</sup> Prop. 2008/09:65 s. 64.

<sup>206</sup> Prop. 2008/09:65 s. 73.

<sup>207</sup> Prop. 2008/09:65 s. 64.



Genom ett avgörande från Regeringsrätten finns redan en begränsad möjlighet för investmentbolag att genom interna lån genomföra sådana transaktioner som de nya reglerna avser att stoppa.<sup>208</sup> I målet stadgades att lånefordringar på bolag inom intressegemenskaper eller dotterbolag inte anses utgöra värdepapper. I och med detta uttalande har ett investmentbolags möjlighet att skatteplanera genom att ränteupplägg begränsats, detta eftersom ett för stort innehav av lånefordringar torde innebära att investmentbolaget förlorar sin skattegynnande status som investmentbolag.<sup>209</sup>

Finansdepartementet har i sin promemoria, som ovan nämnts, gjort bedömningen att investmentbolag inte ska omfattas av tioprocentsregeln. Detta eftersom de har möjlighet att neutralisera beskattningen av ränteinkomster genom att vidareutdela dessa inkomster till andra bolag inom intressegemenskapen.<sup>210</sup> Efter remissinstansernas yttranden<sup>211</sup> och mot bakgrund av den kritik som instanserna framförde ansåg dock regeringen att de bolag som har rätt att göra avdrag för utdelning skulle påverkas alltför negativt av regeln, varför ett sådant undantag från tioprocentsregeln för dessa bolag inte ska införas.<sup>212</sup> Regeringen införde därmed inte undantag från tioprocentsregeln såsom Finansdepartementet föreslagit i sin promemoria för bolag som kan göra avdrag för lämnad utdelning, exempelvis ett investmentbolag. Istället införs en annan undantagsregel i syfte att förhindra sådana situationer av kringgående som genomfördes i Industrivärdendomen.<sup>213</sup> Undantagsregeln innebär att om Skatteverket kan visa att såväl skuld som förvärvet som ligger till grund för ränteutgiften inte är affärsmässigt motiverad till *övervägande del*, kan avdrag för ränteutgifter vägras. Med *övervägande del* avses att transaktionen till mer än hälften ska anses vara affärsmässigt motiverad. I de fall Skatteverket visar att såväl skulden som förvärvet som ligger till grund för ränteutgiften till övervägande del motiverats av andra skäl än affärsmässiga innebär detta att avdrag inte får göras för ränteutgiften, varken enligt tioprocentsregeln eller med stöd av den andra undantagsregeln benämnd ”ventilen”, den andra undantagsregeln behandlas nedan i avsnitt 3.2.3.2.<sup>214</sup>

### 3.2.3.2 Huvudsakligen affärsmässigt motiverat

Syftet med de nya reglerna är som tidigare framgått att motverka skatteplanering genom ränteupplägg inom intressegemenskaper som innebär att den svenska skattebasen urholkas. I sådana transaktioner är de affärsmässiga skälen för transaktionen underordnade det övergripande syftet att uppnå skattemässiga fördelar. Tanken är dock inte att affärsmässigt motiverade transaktioner ska träffas av de nya reglerna.<sup>215</sup> För att avdragsrätt ska medges ska det ligga sunda företagsekonomiska och affärsmässiga överväganden bakom de transaktioner

---

<sup>208</sup> Prop. 2008/09:65 s. 65.

<sup>209</sup> RÅ 2008 ref. 14.

<sup>210</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr. Fi2008/4093, s. 34.

<sup>211</sup> Remissvar på Finansdepartementets promemoria, Svenskt näringsliv dnr. 240/2008.

<sup>212</sup> Prop. 2008/09:65 s. 64.

<sup>213</sup> Prop. 2008/09:65 s. 64 och 65.

<sup>214</sup> Prop. 2008/09:65 s. 65.

<sup>215</sup> Prop. 2008/09:65 s. 67 och 68.

som är föremål för bedömning.<sup>216</sup> Vidare ska såväl skulden som förvärvet som ligger bakom ränteutgiften uppfylla kravet på affärsmässighet.<sup>217</sup>

De flesta av de transaktioner som anses vara affärsmässigt motiverade torde omfattas av den angivna regeln där den inkomst som motsvarar ränteutgiften är föremål för minst 10 procent beskattning. För de fall tioprocentregeln inte kan tillämpas kan avdrag för ränteutgifter ändå medges, oavsett hur motsvarande inkomst har beskattats, om såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgiften kan anses vara huvudsakligen affärsmässigt motiverade.<sup>218</sup> Denna ytterligare undantagsregel benämns ”ventilen”.<sup>219</sup> Kravet på affärsmässighet har dock satts högt. Med termen huvudsakligen avses att såväl skulden som förvärvet ska vara affärsmässiga till 75 procent eller mer enligt inkomstskattelagens regler.<sup>220</sup> Detta kvantifierade krav är satt så högt för att det endast ska tillämpas i undantagsfall där de affärsmässiga skälen för transaktionen är tydligt överordnande. Termen huvudsakligen innebär därmed att skälen för transaktionen således inte endast behöver vara affärsmässiga, det väsentliga är dock det är det övergripande syftet med de företagna transaktionerna uppfyller kriteriet.<sup>221</sup> Att ha ett så högt uppsatt krav som att transaktionen ska vara affärsmässigt motiverad till 75 procent torde ifrågasättas.

Huvudsaklighetsrekvisitet, det vill säga att transaktionen ska vara huvudsakligen affärsmässigt motiverad, har ifrågasatts av flertalet remissinstanser. Detta krav har exempelvis kritiserats för att vara oproportionerligt högt i relation till skatteflyktslagen.<sup>222</sup> Anledningen till att kravet på affärsmässighet för såväl förvärvet som skulden ställts högt har motiverats med att de nya reglerna endast tillämpas på ett begränsat område, interna förvärv av delägaraktier. Flertalet av transaktioner med interna förvärv kommer att omfattas av tioprocentregeln, vilket innebär att regeringen därmed anser att det finns skäl för det högt uppställda kravet på affärsmässighet.<sup>223</sup> Avdrag för ränteutgifter medges även för de fall ränteinkomsten är föremål för CFC-beskattning i Sverige, detta eftersom affärsmässiga skäl för transaktionen då kan åberopas.<sup>224</sup>

Att sätta ett krav på att transaktionen, såväl förvärvet som skulden, ska vara affärsmässigt motiverad till 75 procent kan anses orimligt högt.<sup>225</sup> Detta skulle i praktiken innebära att i fall där transaktionen kan anses motiverad till exempelvis 70 procent och där skattefördelarna endast är en underordnad del i transaktionen skulle avdragsrätt för ränteutgiften då

---

<sup>216</sup> Prop. 2008/09:65 s. 68.

<sup>217</sup> Prop. 2008/09:65 s. 66.

<sup>218</sup> Prop. 2008/09:65 s. 67.

<sup>219</sup> Prop. 2008/09:65 s. 67.

<sup>220</sup> Prop. 1999/2000:2 del 1, Inkomstskattelagen s. 502 f. samt 2008/09:65 s. 67.

<sup>221</sup> Prop. 2008/09:65 s. 68.

<sup>222</sup> Remissvar på Finansdepartementets promemoria, Svenskt näringsliv dnr. 240/2008. Se även Prop. 2008/09:65 s. 67.

<sup>223</sup> Prop. 2008/09:65 s. 67 och 68.

<sup>224</sup> Finansdepartementets promemoria, dnr Fi2008/4093, s. 36.

<sup>225</sup> Prop. 2008/09:65 s. 67.

inte medges, eftersom transaktionen inte uppfyller rekvisitet *huvudsakligen* affärsmässigt motiverad.<sup>226</sup>

Det kan dock tyckas, vilket även angetts ovan, att kravet på att transaktionen ska vara motiverad till 75 procent anses högt uppsatt om det ställs i relation till skatteflyktslagen. Ett krav som kan anses gå utöver vad som anses som skatteplanering enligt skatteflyktslagen kan argumenteras att det även går utöver det uttalade syftet med införandet av regler om ränteavdragsbegränsningar. Detta eftersom även affärsmässiga transaktioner hindras om de inte är tillräckligt affärsmässigt motiverade. Regler som går utöver vad som anses nödvändigt för att uppfylla dess syfte kan anses stå i strid med EG-rätten, se vidare under avsnitt 3.2.4 där de EG-rättsliga aspekterna avseende de nya reglerna belyses.

Rekvisitet huvudsakligen affärsmässigt motiverad kan vidare bli problematiskt ur bevisnings synpunkt. Särskilda regler avseende bevisbördans placering införs inte i de nya reglerna avseende begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter inom intressegemenskaper, istället ska bevisningen ske i enlighet med vad som följer av allmänna skatterättsliga principer.<sup>227</sup> Generellt gäller avseende bevisning enligt allmänna skatterättsliga principer att det allmänna, det vill säga vanligtvis Skatteverket, har bevisbördan för de fall de vill påföra den skattskyldige en intäkt och vad gäller avdragsviden har den skattskyldige bevisbördan. Med andra ord är bevisbördans placering beroende av vilka slags beslut som är föremål för bedömning.<sup>228</sup> Vidare torde problem kunna uppkomma med rekvisitet ”huvudsakligen affärsmässigt motiverat” vad avser meddelande av förhandsbesked, se vidare nedan i kapitel 5. Detta då Skatterättsnämnden endast meddelar förhandsbesked i rättsfrågor som är av vikt för sökanden och som kan ha prejudicerande karaktär och inte i bevisfrågor eller frågor av mer utredande karaktär.<sup>229</sup> Som tidigare nämnts i detta kapitel träder reglerna om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper i kraft 1 januari 2009 och tillämpas på ränteutgifter som betalas efter denna tidpunkt.<sup>230</sup> Detta innebär att den transaktion som föranlett ränteutgifterna, det vill säga det koncerninterna lånet, kan ha uppstått långt bakåt i tiden, vilket torde innebära betydande svårigheter vad gäller bevisningen av transaktionens affärsmässiga karaktär.

### 3.2.4 EG-rättsliga aspekter

De nya reglerna har dock kritiserats för att gå utöver sitt syfte och kan därmed anses stå i strid med EG-rätten.<sup>231</sup> Som exempel på detta kan regeln om att transaktionen ska vara affärsmässigt motiverad till 75 procent anges. Att kräva att såväl skulden som förvärvet ska vara affärsmässigt motiverad till så stor del torde vara ett oproportionerligt högt krav i strävan efter att motverka konstlade ränteupplägg.

---

<sup>226</sup> Remissvar på Finansdepartementets promemoria, Svenskt näringsliv dnr. 240/2008.

<sup>227</sup> Prop. 2008/09:65 s. 72 och Prop. 1999/2000:2 del 1 s. 469. Se även LLMS, Inkomstskatt - en läro- och handbok i skatterätt, åttonde upplagan, s. 616.

<sup>228</sup> Prop. 2008/09:65 s. 72. Se även LLMS, Inkomstskatt - en läro- och handbok i skatterätt, åttonde upplagan, s. 616.

<sup>229</sup> 6 § lag (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor. Se även Bergström, Förhandsbesked vid inkomsttaxering, s. 18 och 65.

<sup>230</sup> Prop. 2008/09:65 s. 33 och 72.

<sup>231</sup> Prop. 2008/09:65 s. 69.

I de nya reglerna har, som ovan nämnts, uppställts ett krav på att såväl skulden som förvärvet ska vara *huvudsakligen* affärsmässigt motiverat för att avdragsrätt för ränteutgifter avseende ett internt förvärv av delägarrätter ska medges. Härvid kan dock kravets förenlighet med EG-rätten ifrågasättas. Detta eftersom endast rent konstlade upplägg får träffas av en begränsning som de nya reglerna innebär för att de ska anses förenliga med EG-rätten. Det ska härvid vara fråga om total avsaknad av affärsmässighet för att hinder ska godkännas.<sup>232</sup>

Inom vissa rättsområden har medlemsstaterna eftergivit sin suveränitet. Av vad som framkommit av avgöranden från EG-domstolen ingår dock direkta skatter i medlemsstaternas egen kompetens, men gemenskapsrätten måste beaktas då staterna utövar sin behörighet.<sup>233</sup> Beskattning av gränsöverskridande bolag i intressegemenskap resulterar i problem eftersom EG-fördraget<sup>234</sup> inte reglerar området med direkta skatter.<sup>235</sup> Detta innebär således att även om medlemsstaterna själva utövar sin behörighet måste exempelvis lagstiftning, såsom ränteavdragsbegränsningar inom intressegemenskap, vara förenligt med gemenskapsrätten.<sup>236</sup> Reglerna om ränteavdragsbegränsningar tar sikte på bolag i intressegemenskaper och vid bedömningen huruvida reglerna är förenliga med gemenskapsrätten eller inte prövas till följd därav med ledning av etableringsfriheten och inte den fria rörligheten för kapital, enligt praxis från EG-domstolen.<sup>237</sup> Etableringsfriheten i artikel 43 EG-fördraget<sup>238</sup> ger medborgare i medlemsstat rätten att fritt etablera och utöva verksamhet i annan medlemsstat. Artikel 48 i EG-fördraget<sup>239</sup> ger vidare en rätt för bolag som har sitt säte eller liknande inom gemenskapen att utöva sin verksamhet i annan medlemsstat genom exempelvis ett dotterbolag eller en filial. De nya reglerna måste därmed vara förenliga med dessa artiklar i fördraget och verka på ett icke diskriminerande sätt.

Ett hinder i etableringsfriheten har enligt praxis från EG-domstolen ansetts föreligga i de fall då särskilda regler tillämpas i jämförbara situationer eller då samma regel tillämpas på olika situationer.<sup>240</sup> En inskränkning i EG-fördragets artikel 43 eller 48 kan rättfärdigas med angivna rättfärdigande grunder som återfinns i EG-fördraget<sup>241</sup> eller rättfärdigande grunder som framkommit av praxis från EG-domstolen. I avgöranden från EG-domstolen har fastslagits att en regel i skattelagstiftningen som står i strid med gemenskapsrätten kan rättfärdigas om den tillämpas på ett icke diskriminerande sätt. Vidare måste regeln även motiveras av ett allmänt intresse, vara ägnad att uppnå det syfte som eftersträvas med regeln och den

---

<sup>232</sup> Prop. 2008/09:65 s. 69. Se även avgörande från EG-domstolen C-524/04 *Thin Cap*.

<sup>233</sup> Se exempelvis C-264/96 *Imperial Chemical Industrie*, p. 19, C-55/00 *Gottardo*, p. 32.

<sup>234</sup> Konsoliderad version av fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget), Europeiska unionens officiella tidning nr C 325 , 24 december 2002.

<sup>235</sup> Se exempelvis C-264/96 *ICI*, p. 19, C-55/00 *Gottardo*, p. 32.

<sup>236</sup> Prop. 2008/09:65 s. 70.

<sup>237</sup> Se exempelvis C-492/04 *Lasertec*, p.22-24 och EG-domstolens avgörande i mål C-284/06 *Burda*, p.68-73. Se även Prop. 2008/09:65 s. 71.

<sup>238</sup> Före detta artikel 52 i EEG-fördraget.

<sup>239</sup> Före detta artikel 58 i EEG-fördraget.

<sup>240</sup> C-311/97 *Royal Bank of Scotland*, p. 26. Se även Prop. 2008/09:65 s. 70.

<sup>241</sup> Artikel 46 i EG-fördraget.

ska vara proportionerlig.<sup>242</sup> Rättfärdigande grunder som accepterats av domstolen är exempelvis att förhindra skatteflykt, skattesystemets inre sammanhang, effektiv skattekontroll och den skatterättsliga territorialprincipen.<sup>243</sup> I senare avgöranden har EG-domstolen gjort en samlad bedömning av flera rättfärdigande grunder istället för att behandla varje grund separat.<sup>244</sup> Även om någon av de uppräknade rättfärdigande grunderna är uppfyllda måste regeln ändå uppfylla kravet på ändamålsenlighet och vara proportionell.<sup>245</sup>

De nya reglerna om ränteavdragsbegränsning påminner om de underkapitaliseringsregler som var föremål för prövning i EG-domstolen i *Lankhorst-Hohorst*<sup>246</sup> målet. I målet fastslogs att om de tyska underkapitaliseringsreglerna inte fanns skulle det medföra att ränteavdrag medgavs i medlemsstat med normalbeskattning samtidigt som räntorna togs upp till beskattning i en medlemsstat med mer gynnsam beskattning, vilket reducerade den inhemska skatten.<sup>247</sup> Reglerna som begränsade denna rätt ansågs stå i strid med etableringsfriheten, detta även om reglerna även tillämpades på räntebetalningar till inhemska skattebefriade subjekt.<sup>248</sup> Det fastslogs av domstolen att reglerna i allmänhet var tillämpliga på utländska bolag, men att de i de flesta fall i realiteten inte var tillämpliga på betalningar till inhemska bolag. Vidare framhölls i målet att de inhemska bolag som reglerna var tillämpliga på inte var att jämföra med bolag som bedrevs i vinstdrivande syfte.<sup>249</sup> I målet fastslogs även att reglerna inte kunde rättfärdigas, eftersom de inte hade ett specifikt syfte att hindra rent konstlade upplägg utan någon ekonomisk förankring.<sup>250</sup> Reglerna kunde inte heller rättfärdigas mot bakgrund av de andra rättfärdigande grunder som presenterats ovan.<sup>251</sup> EG-domstolen har även i ett senare mål *Thin Cap Group Litigation*<sup>252</sup> bekräftat att underkapitaliseringsregler inte kunde rättfärdigas mot bakgrund av skatteflykt. Detta då EG-domstolen fann att reglerna rent allmänt träffade räntebetalningar och därmed inte endast rent konstlade upplägg.<sup>253</sup> Härvid kan därmed argumenteras för att reglerna om begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter som införts står i strid med EG-rätten. Reglerna likabehandlar både inhemska och utländska bolag, vilket även gjordes i *Lankhorst-Hohorst* målet, men i

---

<sup>242</sup> C-524/04 *Thin Cap*, p. 64, C-446/03 *Marks and Spencer*, p. 35 samt C-196/04 *Cadbury Schweppes*, p.47. Se även Prop. 2008/09:65 s. 70.

<sup>243</sup> C-264/96 *Imperial Chemical Industrie*, C-324/00 *Lankhorst-Hohorst* om att förhindra skatteflykt, C-204/90 *Bachmann* om skattesystemets inre sammanhang och C-250/95 *Futura Participations* om effektiv skattekontroll och territorialitetsprincipen. Se även *Stahl och Persson Östermann*, EG-skatterätt, s.147-161.

<sup>244</sup> C-446/03 *Marks and Spencer*, p. 49-51 och C-231/05, *Oy AA*, p. 58-60 om att förhindra konstlade upplägg i syfte att kringgå skattelagstiftningen samt att motverka skatteundandragande.

<sup>245</sup> C-55/94 *Gebhard*, p. 37. Se även *Stahl och Persson Österman*, EG-skatterätt, s. 144 och *Dahlberg*, Internationell beskattning, s. 236.

<sup>246</sup> C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*.

<sup>247</sup> C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*, p. 3-4.

<sup>248</sup> C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*, p. 32.

<sup>249</sup> C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*, p. 27-29.

<sup>250</sup> C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*, p. 37 och 38.

<sup>251</sup> C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*, p. 33 samt 39-42.

<sup>252</sup> C 524/04 *Thin Cap*.

<sup>253</sup> C-524/04 *Thin Cap* p. 88-90.

realiteten drabbas endast utländska bolag av tioprocentkravet. Detta eftersom ränteinkomsten hos svenska bolag i stort sätt alltid är föremål för 28 procents beskattning. Vidare bör noteras att för de fall reglerna är tillämpliga på svenska bolag torde det röra sig om kommunala bolag eller investmentbolag, vilka är subjekt med särskild skatteregim som inte borde kunna jämföras med vanliga vinstdrivande bolag. Regeln torde därmed endast undantagsvis träffa inhemska bolag som är mottagare av räntan. Detta utgör en negativ särbehandling som torde innebära att de nya reglerna inte är förenliga med EG-rätten. Reglerna torde inte kunna rättfärdigas eftersom de är allmänna regler som träffar räntebetalningar till utländska bolag. På denna grund kan reglerna därmed inte anses träffa endast rent konstlade upplägg.

För att en skatteregel som hindrar etableringsfriheten ska kunna rättfärdigas med hänsyn till skatteflykt krävs därmed att den endast omfattar mer uppenbara situationer av kringgåendet.<sup>254</sup> Rättfärdigandegrunden skatteflykt har dock i senare praxis behandlas tillsammans med andra rättfärdigandegrunder, där kravet inte behandlats så strikt.<sup>255</sup> I *Marks and Spencer*<sup>256</sup> och *Oy-AA*<sup>257</sup> fastslog EG-domstolen att även regler kan rättfärdigas som inte är riktade mot rent konstlade upplägg utan allmänt avsåg situationer där bolag var hemmahörande i ett annat land. Regler som generellt avsåg att skydda den nationella skattebasen godkändes därmed som grund för skatteflykt, om denna rättfärdigandegrund kombinerades med en annan grund.<sup>258</sup> Härvid bör därmed uppmärksammas att EG-domstolen genom målen har tillämpat två olika varianter av rättfärdigandegrunden skatteflykt. Det kan dock ifrågasättas om reglerna om ränteavdragsbegränsning kan rättfärdigas mot bakgrund av den mindre strikta grunden. Detta eftersom den rättfärdigandegrund som i målen torde vägts tyngst var att säkerställa en välavvägd fördelning av beskattningsrätten.<sup>259</sup> Skatteflyktsargumentet kan därmed i fallen ses som ett biargument utan självständig betydelse.<sup>260</sup> Därigenom kan det strikta kravet avseende att upplägg ska vara rent konstlade för att kunna rättfärdigas med hänsyn till skatteflykt fortfarande anses kvarstå.<sup>261</sup> Detta har även bekräftats av EG-domstolen i två senare avgöranden, där domstolen hållit fast vid att skatteflyktsregler endast ska träffa rent konstlade upplägg.<sup>262</sup> Reglerna om ränteavdragsbegränsning torde därmed inte heller kunna rättfärdigas mot bakgrund av denna grund.

### 3.2.5 Sammanfattning

Regeringsrättens avgörande i domarna mot Industrivärden väckte stor uppmärksamhet, då skatteflyktslagen inte tillämpades på ett koncerninternt lån vid en omstrukturering som

---

<sup>254</sup> Ståhl, EG-rätt och skatteflykt, s. 587.

<sup>255</sup> Se exempelvis C-446/03 Marks and Spencer och C-231/05 Oy-AA.

<sup>256</sup> C-446/03 Marks and Spencer.

<sup>257</sup> C-231/05 Oy-AA.

<sup>258</sup> C-446/03 Marks and Spencer, p. 49-51 och mål C-231/05 Oy AA, p. 58-60.

<sup>259</sup> Ståhl, EG-rätt och skatteflykt, s. 588.

<sup>260</sup> Ståhl, EG-rätt och skatteflykt, s. 588.

<sup>261</sup> Ståhl, EG-rätt och skatteflykt, s. 587-588.

<sup>262</sup> C-524/04 Thin Cap p. 74-75 och C-196/04 Cadbury Schweppes p. 55-56.

medförde skattefördelar. Lagstiftningen ansågs därmed ha luckor. I syfte att förhindra denna form av skatteplanering presenterade Skatteverket den 23 juni 2008 en hemställan om förslag att införa ränteavdragsbegränsningar inom intressegemenskaper, som nu resulterat i en lagstiftad begränsning. De nya reglerna ska begränsa möjligheten att göra avdrag för ränteutgifter vid internt förvärvade delägarätter från bolag inom intressegemenskapen. Fordringsrätter ska därmed inte omfattas av reglerna. Reglerna ska tillämpas på ränteutgifter som betalas efter den 1 januari 2009, detta oavsett när det koncerninterna lånet som föranlett ränteutgifterna har uppstått. De nya reglerna liknar de som finns i Nederländerna. Ränteavdragsbegränsningen är hänförlig till vissa angivna lånesituationer. Förfaranden som är företagna av affärsmässiga skäl ska inte omfattas av regleringen, varför undantagsregler har införts.

Det finns två undantagsregler från huvudregeln att avdrags för ränteutgifter inte ska medges vid internt förvärvade delägarätter från ett bolag inom intressegemenskapen. Den första undantagsregeln innebär att ränteinkomsten som motsvarar ränteutgiften ska vara föremål för minst 10 procents beskattning i enlighet med lagstiftningen i den stat där räntemottagaren, som faktiskt har rätt till inkomsten, är belägen. De flesta transaktioner av affärsmässiga skäl ska omfattas av den första undantagsregeln, men det finns även en andra undantagsituation som är tänkt att verka som en ventil. Den andra undantagsregeln innebär att om såväl skulden som förvärvet är huvudsakligen affärsmässigt motiverade medges avdragsrätt för ränteutgiften även om ränteinkomsten inte uppfyller tioprocentregeln.

Allmänna skatterättsliga principer styr bevisbördans placering vad avser de nya reglerna, vilket exempelvis innebär att Skatteverket har att visa att transaktionen inte är huvudsakligen affärsmässigt motiverad. Medlemsstaterna har beslutanderätten vad avser området på direkta skatter, men de skatteregler som finns i nationell rätt på detta område måste ändå vara förenliga med gemenskapsrätten. Huruvida reglerna går utöver sitt syfte och därmed inte anses förenliga med etableringsfriheten har ifrågasatts. Vidare torde reglerna endast undantagsvis träffa inhemska bolag som är mottagare av räntan. Detta utgör en negativ särbehandling som torde innebära att de nya reglerna inte är förenliga med EG-rätten. Reglerna om ränteavdragsbegränsning torde inte heller kunna rättfärdigas av skatteflyktskäl då reglerna anses träffa räntebetalningar i allmänhet och därmed inte rent konstlade upplägg.

Flera andra länder inom EU har regler som på olika sätt begränsar avdrag för ränteutgifter för att förebygga att skatteplanering sker genom att reglerna om avdragsrätt utnyttjas. Nedan i kapitel 4 redogörs för underkapitaliseringsregler, CFC-reglerna och regler om källskatt såsom alternativa metoder för att motverka konstlade ränteupplägg.

## 4 Alternativa regler för att motverka konstlade ränteupplägg

### 4.1 Inledning

Regler om ränteavdragsbegränsningar med syfte att motverka konstlade ränteupplägg trädde ikraft den 1 januari 2009.<sup>263</sup> De transaktioner som lagstiftarna vill stoppa är interna förvärv av delägarätter och koncerninterna lån genom omstrukturering för att på detta sätt motverka konstlade ränteupplägg. Andra regler för att hindra konstlade ränteupplägg och därmed skydda den svenska skattebasen har utretts som alternativ. De tre beskattningsregler som främst har varit i fokus som alternativ till att motverka konstlade ränteupplägg är att införa underkapitaliseringsregler, införa källskatt på räntebetalningar eller ändra den svenska CFC-lagstiftningen.<sup>264</sup>

Utvecklingen inom den internationella skatterätten har resulterat i regler som gör det svårare för intressegemenskaper att fritt allokera sitt fria kapital med skattemässig verkan.<sup>265</sup> Främst har detta begränsat avdragsrätten för räntor där soliditeten i ett låntagande bolag i en intressegemenskap understiger en viss nivå.<sup>266</sup> För att hindra bolag i en intressegemenskap att skatteplanera genom att allokera medel genom lån från ett land med hög skattesats till ett land med låg skattesats har andra länder infört regler där en viss del av skuldbeloppet omvandlas till eget kapital som därmed tas upp till beskattning. Detta fenomen kallas underkapitaliseringsregler och kommer tillsammans med CFC-lagstiftningen och källskatt att utredas i följande underrubriker för att senare i kapitel 5 jämföras med de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning i syfte att undersöka om någon av dessa regler utgör bättre alternativ i syfte att motverka konstlade ränteupplägg än lagändringen.

### 4.2 Underkapitaliseringsregler

#### 4.2.1 Inledning

Underkapitaliseringsregler används i olika länders lagstiftning för att skydda deras beskattningsunderlag.<sup>267</sup> Länder som har infört någon form av underkapitaliseringsregel är länder där de inhemska bolagen har en stark finansiell ställning.<sup>268</sup> Införandet av särskilda regler görs i syfte att skydda dessa starka inhemska bolag mot utländska konkurrenter. Motivet

---

<sup>263</sup> Lag (2008:1343) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

<sup>264</sup> Prop. 2008/09:65 s. 38.

<sup>265</sup> Tivéus, Räntebetalningar till utlandet på koncerninterna lån finansierade med koncernbidrag - skatteflykt?, s. 691.

<sup>266</sup> Tivéus, Räntebetalningar till utlandet på koncerninterna lån finansierade med koncernbidrag - skatteflykt?, s. 691.

<sup>267</sup> Gäverth, Leif, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 64.

<sup>268</sup> Gäverth, Leif, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 64.



bakom att införa regler mot underkapitalisering skiljer sig mellan länder eftersom det finns olikheter i den ekonomiska situation som landet befinner sig i.<sup>269</sup>

Underkapitaliseringsreglerna begränsar ett underkapitaliserat bolags rätt till avdrag för räntor. Reglerna kan vara utformade på olika sätt för att reglera vad som är ett underkapitaliserat bolag.

I Sverige har Skatteverket utrett om underkapitaliseringsregler är ett alternativ till att motverka konstlade ränteupplägg.<sup>270</sup> Skatteverket (tidigare Riksskatteverket) har försökt komma till rätta med effekten av underkapitalisering genom att applicera den svenska armlängdsprincipen<sup>271</sup> på förfarandet i det så kallade *Mobil Oil-målet*<sup>272, 273</sup>. Underkapitaliseringsreglerna måste vara förenliga med EG-rätten detta innebär att reglerna inte får inskränka etableringsfriheten och den fria rörligheten av kapital.<sup>274</sup> Nedan kommer först underkapitaliseringsreglernas utformning att beröras därefter kommer att redogöras för det svenska mobilbilmålet<sup>275</sup>, underkapitaliseringsreglerna som ett alternativ i Sverige samt underkapitaliseringsreglernas förenlighet med EG-rätten. Detta för att belysa om underkapitaliseringsreglerna på ett bra sätt kan motverka konstlade ränteupplägg.

#### 4.2.2 Underkapitaliseringsreglernas utformning

Ett bolag anses vara underkapitaliserat när det har en övervägande del skulder i förhållande till sitt eget kapital.<sup>276</sup> För att ta reda på om ett bolag är underkapitaliserat kan armlängdsprincipen tillämpas, denna princip fastställer om ett oberoende bolag skulle vara villigt att låna ut till bolaget under samma villkor.<sup>277</sup> Ett annat sätt att fastställa detta förhållande är genom att tillämpa en regel som reglerar det fasta förhållandet mellan skulder och eget kapital.<sup>278</sup> Dessa två metoder kan även kombineras där förhållandet mellan skulderna och det egna kapitalet först fastställs och därefter används armlängdsprincipen för att utgöra om ett oberoende bolag skulle ha lånat till det underkapitaliserade bolaget under rådande villkor och omständigheter.<sup>279</sup> Underkapitaliseringsregler finns i flera länders regelsystem för att motverka att internationella intressegemenskaper flyttar kapital över gränserna till underka-

---

<sup>269</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 64.

<sup>270</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 46.

<sup>271</sup> 14 kap. 19-20 §§ IL tidigare 43 § 1 mom. Kommunalskattelagen (1928:370), KL, som upphörde att gälla den 1 januari 2000. Se bilaga 3.

<sup>272</sup> RÅ 1990 ref. 34.

<sup>273</sup> Persson Österman, Ränteavdrag efter koncernintern aktieöverlåtelse – skatteflykt eller ej? s. 396.

<sup>274</sup> Tivéus, Räntebetalningar till utlandet på koncerninterna lån finansierade med koncernbidrag - skatteflykt?, s. 691.

<sup>275</sup> RÅ 1990 ref. 34.

<sup>276</sup> IBFD International Tax Glossary, Thin Capitalization, s. 415..

<sup>277</sup> IBFD International Tax Glossary, Thin Capitalization, s. 415..

<sup>278</sup> IBFD International Tax Glossary, Thin Capitalization, s. 415..

<sup>279</sup> IBFD International Tax Glossary, Thin Capitalization, s. 415..

pitaliserade bolag.<sup>280</sup> Eftersom räntan på det lånade kapitalet, till skillnad från utdelning, i regel är avdragsgill urholkas den inhemska skattebasen när utländska bolag lånefinansierar underkapitaliserade bolag.<sup>281</sup> Underkapitaliseringsregler kallas de regler som begränsar det inhemska bolagets rätt till avdrag för räntekostnaden till det utländska bolaget.<sup>282</sup> Internationella intressegemenskaper kan skatteplanera genom att finansiera ett underkapitaliserat bolag inom koncernen med en blandning av lånat och eget kapital.<sup>283</sup> På detta sätt uppnår koncernen skattemässiga fördelar eftersom koncernbolagen kan överföra obeskattade medel till ett av bolagen i ett land där skattesatsen är mycket låg.<sup>284</sup>

Skär finansieringen av ett koncernbolag med lånat kapital istället för kapitaltillskott från moderbolaget blir beskattningskonsekvenserna annorlunda.<sup>285</sup> Det som händer vid finansiering med lån är att mottagaren av lånet måste betala ränta till det långivande bolaget.<sup>286</sup> Som tidigare nämnts är räntan avdragsgill för mottagaren och för det givande bolaget har det uppstått en icke skattepliktig intäkt.<sup>287</sup> Avdragsrätten för ränteutgifter finns i svensk lagstiftning men även generellt i andra länders lagstiftning varför de nationella reglerna kan utnyttjas av internationella intressegemenskaper för att minska den beskattningsbara vinsten i ett land med hög skattesats. Vid finansiering genom kapitaltillskott erhåller moderbolaget avkastning genom utdelning från mottagaren, denna utdelning är ofta föremål för ekonomisk dubbelbeskattning.<sup>288 289</sup> Till skillnad från ränteinkomster blir utdelning föremål för källskatt.<sup>290</sup>

När det skall avgöras om ett bolag är underkapitaliserat kan detta ske på två olika sätt. Dels kan detta ske genom en så kallad subjektiv metod som går ut på att bedöma finansieringen från fall till fall.<sup>291</sup> Anses finansiering i fallet som utreds vara tvivelaktig bedöms bolaget vara underkapitaliserat. En annan metod som kan användas är den så kallade objektiva metoden, här sker bedömningen utifrån ett relationstal vilket innebär att bolagets lånade kapital inte får överstiga det egna kapitalet.<sup>292</sup>

---

<sup>280</sup> IBFD International Tax Glossary, Thin Capitalization, s. 415..

<sup>281</sup> IBFD International Tax Glossary, Thin Capitalization, s. 415..

<sup>282</sup> Prop. 2008/09:65 s. 38.

<sup>283</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 154.

<sup>284</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 154.

<sup>285</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 154.

<sup>286</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 154.

<sup>287</sup> 16 kap. 1 § IL.

<sup>288</sup> Bolagsvinst blir föremål för ekonomisk dubbelbeskattning när vinsten först beskattas hos bolaget och sedan som utdelning hos aktieägarna.

<sup>289</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 154.

<sup>290</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 154.

<sup>291</sup> Wenehed, Vad är internationell skatterätt eller behöver Sverige underkapitaliseringsregler?, s. 152.

<sup>292</sup> Wenehed, Vad är internationell skatterätt eller behöver Sverige underkapitaliseringsregler?, s. 152.

Många länder har infört underkapitaliseringsregler i form av relationstal. Det finns även länder som har infört en armlängdsprincip, generella eller särskilda skatterättsliga bestämmelser för att motverka underkapitaliseringsförfaranden.<sup>293</sup> Underkapitalisering har till och med i ett land motverkats genom praxis.<sup>294</sup> Det som är gemensamt vad gäller utformningen av reglering mot underkapitalisering är att räntebetalningen omklassificeras till utdelning eller som en icke avdragsgill ränta när reglerna mot underkapitalisering blir tillämpliga.<sup>295</sup>

#### **4.2.3 Armlängdsprincipens tillämplighet på underkapitaliserat bolag**

I mobil målet<sup>296</sup> erhöll det svenska dotterbolaget Norsk Hydro Bensin Aktiebolag (före detta Mobil Oil Aktiebolag Sweden) ett lån från sitt amerikanska moderbolag Mobil Oil Co. Det egna kapitalet i Norsk Hydro understeg bolagets skulder. Regeringsrätten tog i detta mål ställning till om räntebetalningen till moderbolaget Mobil Oil skulle bedömas som en icke avdragsgill utdelning enligt dåvarande 43 § 1 mom. kommunalskattelagen<sup>297</sup>. Anledningen till detta åberopande var att det svenska dotterbolaget var underkapitaliserat och att dotterbolaget inte skulle kunna få lika förmånliga lånevillkor från ett oberoende bolag.

I Regeringsrätten anförde Riksskatteverket (nuvarande Skatteverket) att syftet med att tillämpa armlängdsprincipen på förfarandet är för att skydda den svenska beskattningsbasen mot transaktioner som inte är marknadsmässiga mellan svenska bolag och utländska bolag i intressegemenskap. Riksskatteverket hävdade på denna grund att lånet skulle omvandlas till aktieägartillskott och att dotterbolaget därmed inte skulle få avdrag för ränta utan en icke avdragsgill utdelning. Trots detta förtydligande av Riksskatteverket bedömde Regeringsrätten att en jämförelse med låneavtal mellan oberoende bolag inte kan leda till att lånet skatterättsligt behandlas som någon form av aktieägartillskott med stöd av armlängdsprincipen. Armlängdsprincipen kan därmed inte tillämpas i en underkapitaliseringssituation där finansieringen har skett mellan oberoende näringsidkare med lån på marknadsmässiga villkor och inte med riskkapital.<sup>298</sup> Det faktum att dotterbolaget var underkapitaliserat saknade självständig betydelse i bedömningen. Regeringsrätten ansåg med detta som grund att armlängdsprincipen i dåvarande 43 § 1 mom. kommunalskattelagen inte kunde tillämpas på förfarandet och det fanns därmed inte grund för att vägra bolaget avdrag för räntebetalningarna och kursförlusterna avseende skulder till moderbolaget.

#### **4.2.4 Underkapitaliseringsregler mot konstlade ränteupplägg**

Sverige har som redan nämnts inte underkapitaliseringsregler och armlängdsprincipen kan inte tillämpas efter Regeringsrättens avgörande i mobil målet. Ett annat alternativ är enligt

---

<sup>293</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 64.

<sup>294</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 64.

<sup>295</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 64.

<sup>296</sup> RÅ 1990 ref. 34.

<sup>297</sup> KL (1928:370).

<sup>298</sup> RÅ 1990 ref. 34.

Leif Gäverth<sup>299</sup> att införa underkapitaliseringsregler i form av en särskild skatterättslig kapitaliseringsregel.<sup>300</sup>

Till skillnaden från armlängdsprincipen är den särskilda skatterättsliga kapitaliseringsregeln en generell regel som kan tillämpas på obegränsade situationer.<sup>301</sup> Regeln är menad att användas på förfaranden där prissättning ska ske mellan närstående näringsidkare.<sup>302</sup> Den särskilda skatterättsliga kapitaliseringsregeln tar i bedömningen huruvida bolaget är underkapitaliserat inte hänsyn till de skillnader som finns mellan bransch, länder, levnadsfasen för bolaget m.m.<sup>303</sup>

Uppmärksammas bör den risk som finns om Sverige skulle införa underkapitaliseringsregler, att dessa regler skulle kunna strida mot skatteavtal och EG-rätten.<sup>304</sup> Om Sverige inför en underkapitaliseringsregel för att motverka konstlade ränteupplägg måste denna regel, för att inte stå i konflikt med EG-rätten, vara av generell karaktär och omfatta både transaktioner mellan svenska underkapitaliserade bolag och deras utländska moderbolag såväl som svenska underkapitaliserade bolag och deras inhemska moderbolag. Detta för att undvika att regeln faller in under EG-fördragets förbud mot förhindrande av etablering och därmed strider mot EG-rätten.<sup>305</sup>

Betydelsen av den sänkta bolagsskatten för behovet av att införa en underkapitaliseringsregel har diskuterats.<sup>306</sup> Det har ansetts att behovet av en underkapitaliseringsregel har minskat efter årens sänkningar av bolagsskatten. Ett motargument mot detta är att trots att den svenska bolagsskatten är förhållandevis låg i jämförelse med andra länder så finns det fortfarande länder med lägre bolagsskatt än Sverige. Denna marginella skillnad i procent mellan andra länders bolagsskatt och den svenska bolagsskatten kan faktiskt vara avgörande i valet av finansieringssätt.<sup>307</sup> Även skillnaden i skatteregler kan vara fördelaktiga när koncernen väljer finansieringsmetod.<sup>308</sup> Införande av underkapitaliseringsregler kan öka den internationella dubbelbeskattningen samt diskriminera utländska bolag vilket utgör argument mot underkapitaliseringsregler.<sup>309</sup>

I Skatteverkets promemoria beskrivs ett generellt sätt att upprätta underkapitaliseringsregler.<sup>310</sup> Ett vanligt sätt för ett moderbolag att finansiera det underkapitaliserade dotterbolaget

---

<sup>299</sup> Författare av boken Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, professor vid Uppsala universitet.

<sup>300</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 63.

<sup>301</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 63.

<sup>302</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 63.

<sup>303</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 68.

<sup>304</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 68.

<sup>305</sup> Artikel 43 EG-fördraget.

<sup>306</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 69.

<sup>307</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 69.

<sup>308</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 69.

<sup>309</sup> Gäverth, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, s. 69.

<sup>310</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 46.

är att tillskjuta medel i form av lån och inte som ett kapitaltillskott. Anledningen till att bolag väljer att finansiera med lånat kapital istället för med kapitaltillskott är att lånat kapital utgörs av obeskattade medel och kapitaltillskott av beskattade medel. När bolag lånefinansierar erhåller de också en förmånlig avdragsgill ränta istället för vid kapitaltillskott där de måste ta hem utdelning i form av avkastning.<sup>311</sup> Till detta kan tilläggas att beskattningsrätten av utdelning i skatteavtal ofta torde medföra att utdelningen beskattas hårdare än räntan.<sup>312</sup> Det är därmed bättre ur beskattningssynpunkt att finansiera med lån istället för kapitaltillskott.

För att motverka förfaranden där moderbolaget tillskjuter lån som finansiering istället för kapitaltillskott till dotterbolaget i koncernen kan ett relationstal mellan vad som får utgöra lånat kapital och eget kapital i det mottagande bolaget upprättas. Ett vanligt relationstal mellan lånat och eget kapital är 3:1, där 1 motsvarar det egna kapitalet och 3 det mottagna lånade kapitalet. Innebörden av denna regel är att i det fall det lånade kapitalet överstiger denna gräns så omklassificeras räntan på det överstigande lånade medlen till utdelning.<sup>313</sup> Ett exempel på detta påstående är om dotterbolaget med ett eget kapital på 100 mottar lån till ett värde av 600 från moderbolaget. Eftersom ett dotterbolag med ett eget kapital på 100 endast får mottaga 300 i lånat kapital kommer räntan på de 300 som är godkänt enligt relationstalet att dras av. Dock kommer räntan på de överstigande 300 av de lånade medlen att omvandlas till utdelning och därigenom uppkommer en annan beskattningssituation som inte är lika förmånlig som om en ränta på 600 hade fått dras av.<sup>314</sup>

Det finns dock sätt att undkomma omklassificeringen från ränta till utdelning genom att gå runt det nämnda relationstalet. För att räntan på de 600 i lånat kapitalet ska vara helt avdragsgill enligt relationstalet 3:1 måste det egna kapitalet i dotterbolaget uppgå till minst 200. Genom att höja dotterbolagets egna kapital kommer bolagen runt denna regel och uppnår därmed det förmånliga skattemässiga resultatet av att hela räntan är avdragsgill. Moderbolaget kan genom tillskjutande av kapitaltillskott som motsvarar skillnaden, det vill säga 100, höja det egna kapitalet i dotterbolaget och därigenom ses bolaget inte som underkapitaliserat.<sup>315</sup> Det kan tyckas ofördelaktigt för moderbolaget att behöva skjuta till kapitaltillskott för att komma runt denna underkapitaliseringsregel, dock får moderbolaget tillbaka det tillskjutna medlen om bolaget säljer ett systerbolag till dotterbolaget.<sup>316</sup>

Eftersom underkapitaliseringsregler går att undkomma ses detta inte som en bra alternativ metod mot konstlade ränteupplägg. De länder som har infört en motsvarande underkapitaliseringsregel som anges i Skatteverkets promemoria anser inte att förfarandet konstlade ränteupplägg träffas genom denna regel.<sup>317</sup>

---

<sup>311</sup> Gäverth, Skatteflykt och kapitaliseringsfrågor, s 233.

<sup>312</sup> Gäverth, Skatteflykt och kapitaliseringsfrågor, s 233.

<sup>313</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 46.

<sup>314</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 46.

<sup>315</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 46.

<sup>316</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 46.

<sup>317</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 46.

#### 4.2.5 Underkapitaliseringsreglernas förenlighet med EG-rätten

Utformningen av underkapitaliseringsregler påverkas av vad som är acceptabelt enligt EG-rätten. Det är därmed av stor vikt att reglerna är utformade på ett sätt att de inte står i strid med dessa rättsregler. Reglerna inom EG-rätten som underkapitaliseringsreglerna inte får strida emot är etableringsfriheten<sup>318</sup> samt den fria rörligheten av kapital<sup>319</sup> som båda utgör en speciell författning vilket kallas *lex specialis*. Underkapitaliseringsregler får inte heller diskriminera någon på grund av dess nationalitet vilket stadgas i diskrimineringsförbudet<sup>320</sup> i EG-fördraget som utgör en mer generell författning, *lex generalis*. Står den generella författningen i strid med den speciella ska den senare följas.

Lankhorst Hohorst-målet<sup>321</sup> har haft betydelse för utvecklingen av underkapitaliseringsreglerna. Denna betydelse har sin grund i prövningen som EG-domstolen gjort i frågan huruvida de tyska underkapitaliseringsreglerna strider mot etableringsfriheten. EG-domstolen ansåg att diskriminering mot bolag med annan nationalitet var för handen och att det faktum att bolagen behandlades olika med hänsyn till var de har sitt säte bryter mot etableringsfriheten i artikel 43 i EG-fördraget.<sup>322</sup> Reglerna kunde inte rättfärdigas och ansågs därmed oförenliga med etableringsfriheten och därmed EG-rätten.<sup>323</sup> Tyskland var därmed tvungen att ändra sina underkapitaliseringsregler så att reglerna även omfattade transaktioner med tyska moderbolag. Denna dom måste följas av alla länder inom EG som inför underkapitaliseringsregler, vilket även är fallet för Sverige om införande av denna regel anses vara den bästa alternativa åtgärden mot konstlade ränteupplägg.

Ett annat mål som EG-domstolen har behandlat är Thin Cap målet<sup>324</sup> där de brittiska underkapitaliseringsreglerna var föremål för prövning. I detta mål kom EG-domstolen fram till att regler som utformas att endast hindra rent konstlade upplägg<sup>325</sup>, är förenliga med EG-rätten.<sup>326</sup> Detta eftersom det enda syftet med transaktionerna är att missbruka och kringgå reglerna för att undgå skatt. Även detta måste lagstiftarna ha i åtanke vid utformningen av en regel som ska motverka konstlade ränteupplägg.<sup>327</sup>

---

<sup>318</sup> Artikel 43-48 EG-fördraget.

<sup>319</sup> Artikel 56 EG-fördraget.

<sup>320</sup> Artikel 12 st. 1 EG-fördraget.

<sup>321</sup> C-324/00, Lankhorst-Hohorst.

<sup>322</sup> Se C-324/00, Lankhorst-Hohorst, p. 26, 27, 29, 30, 31 och 32.

<sup>323</sup> C-324/00, Lankhorst-Hohorst p. 37 och 38 som stadgar att denna negativa effekt inte kunde rättfärdigas. Se även Mutén, De tyska underkapitaliseringsreglerna underkända av EG-domstolen, s. 81. Se även avsnitt 3.2.4.

<sup>324</sup> C-524/04 Thin Cap.

<sup>325</sup> Se även C-324/00, Lankhorst-Hohorst, p. 37 och 38.

<sup>326</sup> C-524/04 Thin Cap p. 88-90.

<sup>327</sup> Se även avsnitt 3.2.4 där exempelvis C-324/00, Lankhorst-Hohorst och C-524/04 Thin Cap diskuteras i samband med de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning.

#### 4.2.6 Sammanfattning

Som redan nämnts har Sverige inte underkapitaliseringsregler, dock försöker nu staten komma åt problemet med skattebortfall på grund av konstlade ränteupplägg genom införandet av nya regler om ränteavdragsbegränsning för att förhindra detta förfarande. Riksskatteverket misslyckades med att motverka underkapitaliseringsförfaranden genom att tillämpa armlängdsprincipen i mobilmålet. Armlängdsprincipen kunde därmed inte tillämpas för att förhindra konstlade ränteupplägg. Underkapitaliseringsreglerna kan utformas på olika sätt, som tidigare nämnts genom att tillämpa en särskild skatterättslig kapitaliseringsregel eller genom ett relationstal mellan eget och lånat kapital.

Flera länder har varit tvungna att ändra underkapitaliseringsreglerna på grund av att dessa regler strider mot etableringsfriheten. Det är viktigt att underkapitaliseringsreglerna inte strider mot EG-rätten. Det är även viktigt vid utformande av underkapitaliseringsregler att dessa endast hindrar rent konstlade upplägg.

Enligt lagstiftarna gjordes bedömningen att underkapitaliseringsregler inte ska införas på grund av att reglerna inte är en bra åtgärd mot konstlade ränteupplägg. Efter sänkningen av bolagsskatten i Sverige samt problemet med att reglerna går att komma runt gör att det är tveksamt om underkapitaliseringsregler är ett bra alternativ till att motverka konstlade ränteupplägg.

### 4.3 CFC-lagstiftningen

#### 4.3.1 Inledning

CFC-lagstiftning finns i många länder som en följd av att det inte finns något harmoniserat skattesystem i Europa. Lagstiftningen har upprättats i syfte att hindra delägare i bolag med hemvist i ett land med hög beskattning från att flytta till länder med låg beskattning eller ingen beskattning alls och därmed undkomma beskattningen i ursprungslandet. Målet med reglerna är att skydda länders skattebas och motverka skatteflykt genom att löpande beskatta delägarna för bolagets inkomster.<sup>328</sup> Grunden till hur bedömningen sker utifrån CFC-reglerna kan se olika ut mellan länderna och baseras på olika metoder.

För Sverige är detta inte något nytt, redan 1990 trädde den första svenska CFC-lagstiftning i kraft.<sup>329</sup> Denna lagstiftning har fått stor kritik och efter ett avgörande i EG-domstolen ändrades reglernas utformning för att de inte ansågs förenliga med EG-rätten.<sup>330</sup> De nuvarande reglerna finns i inkomstskattelagens 39a kap.<sup>331</sup>

I syfte att motverka konstlade ränteupplägg har Skatteverket utrett om en ändring av CFC-reglerna till att även omfatta konstlade ränteupplägg är ett alternativ.<sup>332</sup> Nedan kommer de nuvarande svenska CFC-reglernas utformning att beröras därefter utreds CFC-reglernas

---

<sup>328</sup> Prop. 2003/04:10, Ändrade regler för CFC-beskattning, s. 1.

<sup>329</sup> Lag (1989:1040) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, År 1990 fanns inte IL utan reglerna infördes i dåvarande 16 § 2 mom. 2, 6 § 2 mom. SIL och 53 § 2 mom. KL.

<sup>330</sup> C-196/04 Cadbury Schweppes.

<sup>331</sup> Lag (2007:1419) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

<sup>332</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 45.

tillämplighet för att förhindra konstlade ränteupplägg samt CFC-reglernas förenlighet med EG-rätten.

### 4.3.2 De svenska CFC-reglerna

De svenska CFC-reglerna har utformats för att reglera beskattningen i vissa fall av delägare i utländska juridiska personer med lågbeskattade inkomster.<sup>333</sup> Delägarans andel av överskottet i det ägda CFC-bolaget beskattas löpande oavsett om delägaren tar ut de beskattningsbara beloppen eller inte. Delägare är enligt lagstiftningen en skattskyldig som i slutet av beskattningsåret förfogar över den utländska juridiska personens andelar, röster eller kapital med minst 25 procent.<sup>334</sup> Ägandet i den utländska juridiska personen kan dels vara indirekt eller direkt genom andra utländska personer, av delägaren eller av denne och personer i intressegemenskap med delägaren.<sup>335</sup> Reglerna blir tillämpliga om inkomsten hos den utländska juridiska personen anses vara lågbeskattad.<sup>336</sup> Inkomsten anses lågbeskattad om den inte beskattas alls eller beskattas med en skattesats som understiger 14,5 procent, det vill säga om den understiger 55 procent av bolagsskattesatsen som är 26,3 procent.<sup>337 338</sup>

Undantag från beskattning enligt CFC-reglerna sker om CFC-bolaget är etablerat i något av de länder som räknas upp i bilagan till 39a kap. inkomstskattelagen.<sup>339</sup> I bilagan stadgas även att beskattning kan ske av vissa inkomster trots att CFC-bolaget är etablerat i ett av de länder som nämns i bilagan. Efter EG-domstolens avgörande i Cadbury Schweppes målet har Sverige infört en kompletteringsregel till denna undantagsregel. Denna kompletteringsregel trädde i kraft den 1 januari 2008 och stadgar att delägare i CFC-bolag som är etablerade inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, EES, undantas från CFC-beskattning under vissa förutsättningar.<sup>340</sup> En förutsättning för att etableringen skall undantas är att den utgör en verklig etablering från vilken verksamheten bedrivs på ett affärsmässigt motiverat sätt.<sup>341</sup> Olika objektiva omständigheter måste tas i beaktande i bedömningen om CFC-bolaget omfattas av kompletteringsregeln.<sup>342</sup> Genom dessa CFC-regler blir ränteintäkter från ett bolag i en lågskattejurisdiktion beskattade i Sverige.<sup>343</sup>

---

<sup>333</sup> 39a kap. 1 § 1 st. II.

<sup>334</sup> 39a kap. 2 § 1 st. II.

<sup>335</sup> 39a kap. 2 § 1 st. II.

<sup>336</sup> 39a kap. 5 § 1 st. II.

<sup>337</sup> 65 kap 14 § II., Lag (2008:1343) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

<sup>338</sup> 39a kap. 5 § 1 st. II.

<sup>339</sup> 39a kap. 7 § 1 st. II.

<sup>340</sup> 39a kap. 7a § 1 st. II.

<sup>341</sup> 39a kap. 7a § 1 st. sista mom. II.

<sup>342</sup> 39a kap. 7a § 2 st. II.

<sup>343</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 45.



### 4.3.3 CFC-regler för att motverka konstlade ränteupplägg

För att kunna motverka konstlade ränteupplägg måste reglerna kunna tillämpas på bolag som inte är skattskyldiga i Sverige och som äger bolaget i lågskattejurisdiktionen. Detta är dock inte fallet med CFC-lagstiftningen.<sup>344</sup> CFC-reglerna innehåller därmed en stor brist eftersom de inte kan tillämpas på hela förfarandet. Reglerna skulle kunna utformas på ett mer effektivt sätt och därmed bli tillämpliga på konstlade ränteupplägg. Dock anser Skatteverket att en effektivisering av CFC-lagstiftningen inte kan ändra det ogynnsamma konkurrensläget för svenskägda bolag.<sup>345</sup> Dagens CFC-regler är inte tillräckliga för att kunna motverka konstlade ränteupplägg eftersom de i vissa situationer är ineffektiva.<sup>346</sup> En ändring av CFC-lagstiftningen anser Skatteverket därmed inte vara ett alternativ för att motverka konstlade ränteupplägg.<sup>347</sup>

### 4.3.4 CFC-reglernas förenlighet med EG-rätten

Det är viktigt att nationella regler är förenliga med EG-rätten. Den svenska CFC-lagstiftningen stod innan ändringen den 1 januari 2008 i strid med den fria etableringsfriheten<sup>348</sup>. Av betydelse är EG-domstolens dom från 2006 där domstolen för första gången behandlade CFC-lagstiftningens förenlighet med EG-rätten.<sup>349</sup>

I detta mål var det upp till EG-domstolen att besluta om den brittiska CFC-lagstiftningen inskränker friheterna i EG-fördraget eller utgör en diskriminering.<sup>350</sup> EG-domstolen ansåg att den brittiska CFC-lagstiftningen mot bakgrund av artiklarna 43 och 48 i EG-fördraget utgör hinder vid beskattning av ett CFC-bolag.<sup>351</sup> Dock kunde den brittiska CFC-lagstiftningen vara förenlig med EG-rätten om beskattning endast sker för CFC-bolag som har uppkommit som ett led i rent konstlade upplägg i syfte att undkomma den nationella beskattningen.<sup>352</sup> En sådan utformning ska dock vara godkänd om verksamheten utgör en verklig etablering där faktisk ekonomisk verksamhet bedrivs bortsett från vilka skattemässiga skäl som har varit orsaken till etableringen.<sup>353</sup>

Innebörden av denna dom är att CFC-lagstiftning som är utformad för att hindra rent konstlade upplägg är förenlig med EG-rätten. EG-domstolen tog inte ställning till den aktuella frågan i detta mål utan varje medlemsstat måste själv ta ställning till huruvida CFC-lagstiftningen utgör ett hinder mot EG-rätten. Som tidigare nämnts, se 4.3.2, har redan de

---

<sup>344</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 45.

<sup>345</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 45.

<sup>346</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 45.

<sup>347</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 45.

<sup>348</sup> Artikel 43-48 EG-fördraget.

<sup>349</sup> C-196/04, Cadbury Schweppes.

<sup>350</sup> C-196/04, Cadbury Schweppes, p. 23 och 24.

<sup>351</sup> C-196/04, Cadbury Schweppes, p. 75.

<sup>352</sup> C-196/04, Cadbury Schweppes, p. 75.

<sup>353</sup> C-196/04, Cadbury Schweppes, p. 75.

svenska CFC-reglerna ändrats och träffar nu endast rent konstlade upplägg genom införande av kompletteringsregeln.

### 4.3.5 Sammanfattning

För att skydda länders skattebas och motverka skatteflykt har flera länder infört CFC-lagstiftning. Denna lagstiftning medför att delägarna i ett utländskt bolag i en lågskattejurisdiktion beskattas för bolagets inkomster.

Det är viktigt att CFC-lagstiftningen är förenlig med EG-rätten. Efter domen i Cadbury Schweppes-målet ändrade flera länder sin CFC-lagstiftning. En ändring som har skett som ett resultat av detta mål är att lagstiftningen i vissa länder endast omfattar rent konstlade upplägg. I andra länder har ändringen lett till att även inhemska bolag omfattas av lagtexten.

I Sverige har detta fenomen länge varit känt, nyligen ändrades den svenska CFC-lagstiftningen genom att lagstiftarna införde en kompletteringsregel där endast rent konstlade upplägg omfattas. CFC-lagstiftningen anses dock inte vara en bra åtgärd för att motverka konstlade ränteupplägg eftersom reglerna inte kan tillämpas på hela förfarandet. CFC-reglerna anses även vara ineffektiva och en effektivisering av dessa regler skulle inte underlätta de svenska bolagens konkurrensställning.

## 4.4 Källskatt

### 4.4.1 Inledning

Källskatt innebär att skatt betalas vid källan där inkomsten har uppkommit. För konstlade ränteupplägg betyder detta att ränteinkomsten beläggs med skatt i det land där inkomsten uppkommit. Sverige tar inte ut källskatt på ränteinkomster, dock finns det andra länder som gör detta. Av vikt för rätten att ta ut källskatt på ränteinkomsten är de internationella skatteavtalen som ingåtts mellan Sverige och andra länder. Stor betydelse har OECD:s modellavtal vilket används som vägledning för att avgöra vilket land som äger rätten att beskatta räntekostnaden enligt skatteavtalet.<sup>354</sup>

Ett gemensamt system för att bestämma vilken stat som äger rätten att beskatta ränteinkomsten har utvecklats i Rådets direktiv (2003/49/EG), det så kallade ränte/royaltydirektivet.<sup>355</sup> Syftet med direktivet är att i situationer där två medlemsstater har beskattningsrätten på ränteinkomsten som har uppstått mellan närstående bolag bestämma vilket av länderna som äger beskattningsanspråket.<sup>356</sup> På detta sätt motverkas internationell dubbelbeskattning av räntan.<sup>357</sup>

---

<sup>354</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s.199 och 249-250.

<sup>355</sup> Rådets direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater. Se bilaga 1.

<sup>356</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 389.

<sup>357</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 389.

Vid införande av källskatt på ränta för att motverka konstlade ränteupplägg kan problem uppstå i situationer där beskattningsrätten av ränta redan är reglerad i skatteavtal eller ska bestämmas genom tillämpning av ränte/royaltydirektivet.

I statens offentliga utredningar från 1962 föreslogs att källskatt skulle införas på räntebetalningar.<sup>358</sup> I diskussionen om källskatt är ett alternativ för att motverka konstlade ränteupplägg i Skatteverkets promemoria har hänsyn tagits till denna utredning.<sup>359</sup>

## 4.4.2 Källskatt som ett alternativ mot konstlade ränteupplägg

### 4.4.2.1 Beskattningsprinciper

Beskattningsrätten bestäms utifrån staternas egna beskattningsanspråk.<sup>360</sup> Det finns två principer som bestämmer vilken av staterna som har beskattningsanspråket, domicil- och källstatsprincipen.<sup>361</sup> Innebörden av domicilprincipen är att beskattningsrätten för inkomsten tillfaller den stat i vilken personen som är skyldig att betala skatt har hemvist, oberoende av vilken stat inkomsten kommer ifrån.<sup>362</sup> Till skillnad från den förstnämnda principen tillfaller beskattningsrätten den stat som tillämpar källstatsprincipen i vilken inkomsten faktiskt härstammar från.<sup>363</sup> Genom att använda den förstnämnda principen blir det lättare för den stat där inkomsten som ska beskattas har uppkommit att lättare kontrollera att denna inkomst inte undgår beskattning. Många stater tillämpar båda principerna för att fastställa sin beskattningsrätt, detta gör även Sverige.<sup>364</sup> Det kan i situationer där två stater tillämpar båda principerna uppkomma internationell dubbelbeskattning, det vill säga inkomsten blir beskattad i två stater.<sup>365</sup> Internationell dubbelbeskattning kan även uppkomma när två stater tillämpar samma princip.<sup>366</sup>

### 4.4.2.2 Skatteavtalsrätt

För att undvika internationell dubbelbeskattning har Sverige ingått ett flertal skatteavtal med andra stater.<sup>367</sup> Skatteavtalen kan vara upprättade på olika sätt, antingen är avtalen bilaterala eller multilaterala samt fullständiga eller partiella.<sup>368</sup> Ett fullständigt skatteavtal omfattar

---

<sup>358</sup> SOU 1962:59, Internationella skattefrågor, betänkande av dubbelbeskattningskunniga, s. 193-200.

<sup>359</sup> Skatteverkets promemoria, dnr. 131-348803-08/113, s. 45-46.

<sup>360</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 17.

<sup>361</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 17.

<sup>362</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 17.

<sup>363</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 17.

<sup>364</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 17 och 191.

<sup>365</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 17.

<sup>366</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 18.

<sup>367</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 179.

<sup>368</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 187.

tar beskattningsrätten för alla former av inkomster till skillnad från partiella avtal som endast omfattar beskattning på vissa inkomster.<sup>369</sup>

Via dessa skatteavtal bestäms beskattningsanspråket genom att fördela rätten att beskatta inkomst mellan två stater men dock på bekostnad av den ena staten.<sup>370</sup> Ett exempel på detta är då ett skatteavtal ger källstaten rätt att beskatta inkomst av näringsverksamhet från fasta driftställen som befinner sig inom den statens gränser.<sup>371</sup>

I syfte att renodla den internationella skatteavtalsrätten och göra de regler som upprättas i skatteavtalen mer enhetliga framställde OECD:s Fiscal Committee ett modellavtal.<sup>372</sup> Modellavtalet är en rekommendation som staterna kan använda då de ska upprätta skatteavtal. Eftersom modellavtalet innehåller kommentarer till varje artikel har avtalet fått ett högt rättskällevärde när tolkning av artiklar i andra skatteavtal ska göras för att bestämma vilken av staterna som har beskattningsrätten.<sup>373</sup>

Betydelsen av skatteavtal som Sverige har ingått med andra stater är stor, i dessa avtal regleras vilken av staterna som har beskattningsanspråket på ränteinkomsten. Detta innebär att det kan uppstå problem om Sverige inför en allmän regel där ränta ska beläggas med källskatt för att på så sätt göra det mindre förmånligt för intressegemenskaper att använda sig av konstlade ränteupplägg.

#### **4.4.2.3 Förslag om införande av källskatt på räntebetalningar**

I den statliga utredningen från 1962 framkom att ränteinkomster som kommer från Sverige är befriade från källskatt samt inte är föremål för den statliga inkomstskatten.<sup>374</sup> I svensk nationell lagstiftning har eftersträvat att beskattning av ränteintäkten enligt skatteavtalen ska ske i den stat där den som är skyldig att betala skatt har sitt hemvist.<sup>375</sup> Sverige önskar tillämpa domicilprincipen i skatteavtal för att reglera beskattningsrätten för ränteinkomster, vilken har använts i många av skatteavtalen. Dock har även motsatsen varit ett faktum i skatteavtal med andra länder som vill använda källstatsprincipen och därmed beskatta ränteinkomsten med källskatt.<sup>376</sup> I de skatteavtal som innehåller källstatsprincipen utformas en regel som stadgar att beskattningsrätten för ränteinkomsten i första hand ska tillfalla den stat som räntan betalas från.<sup>377</sup>

Till skillnad från ränta beskattas utdelning, som betalas från ett bolag i Sverige till ett utländskt bolag i intressegemenskap, med statlig inkomstskatt.<sup>378</sup> Enligt utredningens sakkun-

---

<sup>369</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 187.

<sup>370</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 191.

<sup>371</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 191.

<sup>372</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 187.

<sup>373</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 187.

<sup>374</sup> SOU 1962:59 s. 193.

<sup>375</sup> SOU 1962:59 s. 194.

<sup>376</sup> SOU 1962:59 s. 194.

<sup>377</sup> SOU 1962:59 s. 194.

<sup>378</sup> SOU 1962:59 s. 195.

niga finns det inte längre några skäl till varför utdelning som beskattas med statlig inkomstskatt ska behandlas annorlunda från ränta.<sup>379</sup> De sakkunniga ansåg också att synsättet i den svenska lagstiftningen gentemot beskattning av räntor inte är tillfredsställande.<sup>380</sup> Det som anses vara otillfredsställande i lagstiftningen är att skatteavtalen som Sverige ingår med andra länder endast ger Sverige en begränsad beskattningsrätt av ränteinkomster.<sup>381</sup> Effekten av detta är att ränta som utbetalas från Sverige och som helt eller delvis ska beskattas här istället blir helt beskattad i det andra landet eftersom Sverige endast har en begränsad beskattningsrätt och beskattning i första hand ska ske där den skattskyldige har sitt hemvist.<sup>382</sup>

Regleras inte beskattningsrätten i ett skatteavtal finns det risk för att ränteinkomsten undgår att överhuvudtaget bli beskattad i någon av staterna.<sup>383</sup> Sverige tar ut källskatt på aktieutdelningar, vilket även är vanligt i andra länder.<sup>384</sup> I utredningen ansågs att det inte bör finnas någon olikhet i beskattning mellan utdelning och ränta, utan källskatt ska tillämpas även på ränta.<sup>385</sup> Uppkommer internationell dubbelbeskattning ska den undanröjas av skatteavtal. På detta sätt erhåller Sverige beskattningsrätten på räntebetalningar och den risk som tidigare nämndes för det fall ränta skulle undgå att bli beskattad existerar inte längre.<sup>386</sup> Beskattningen av ränteinkomsten skulle endast ske med statlig inkomstskatt och inget annat.<sup>387</sup> Vissa undantag för skattskyldigheten ansågs motiverade, exempel på undantag är ränta som uppkommer vid varukrediter och dylikt.<sup>388</sup> Även undantag för räntor som uppkommer vid fordringar för handel med varor och tjänster.<sup>389</sup>

För att undgå vissa praktiska problem, till exempel indrivningssvårigheter, ska källskatten påföras i form av en kupongskatt.<sup>390</sup> Ansvaret för att källskatten betalas läggs därmed på det bolag i koncernen som betalat räntan.<sup>391</sup> I utredningen nämndes kupongreglernas komplexitet och att de eftersträvar en uppdatering i förordningen till dessa regler om de även ska omfatta ränta.<sup>392</sup> Skattesatsen på räntebetalningen ska enligt kupongskattereglerna sättas till

---

<sup>379</sup> SOU 1962:59 s. 195.

<sup>380</sup> SOU 1962:59 s. 195.

<sup>381</sup> SOU 1962:59 s. 195.

<sup>382</sup> SOU 1962:59 s. 195.

<sup>383</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>384</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>385</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>386</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>387</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>388</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>389</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>390</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>391</sup> SOU 1962:59 s. 196.

<sup>392</sup> SOU 1962:59 s. 196.

25 procent, detta med hänsyn till olika omständigheter så som till bolagsskatten.<sup>393</sup> Kuponpengskatten föreslogs inte bara omfatta ränta på obligationer utan även ränta som uppkommer mellan moder- och dotterbolag.<sup>394</sup> Med hänsyn till det ovan nämnda ansågs i utredningen att beskattning av räntor mellan fysiska personer som är bosatta i utlandet samt utländska juridiska personer ska ske genom införande av källskatt på vissa räntor.<sup>395</sup> Efter utredningen år 1962 lämnades resonemanget om att införa källskatt på räntebetalningar och utredningen resulterade inte i någon lagändring.

#### **4.4.3 Betydelsen av ränte/royaltydirektivet för införande av källskatt på räntebetalningar**

Syftet med ränte/royaltydirektivet är att beskattningen av ränta mellan närstående bolag endast ska ske en gång och att beskattningsrätten då tillfaller mottagarlandet.<sup>396</sup> Staten från vilken räntan utbetalas, det vill säga källstaten, får därmed inte införa källskatt eller inkomstskatt på räntebetalningen.<sup>397</sup> Ränte/royaltydirektivet har inte blivit implementerat i svensk lag eftersom Sverige helt saknar regler om beskattning av räntebetalningar till utlandet.<sup>398</sup>

Enligt artikel 1.1 i direktivet ska räntebetalning mellan närstående bolag inte beskattas i källstaten.<sup>399</sup> Regeln är generellt utformad och omfattar även förbud mot avdrag för ränta hos bolaget som betalar räntan.<sup>400</sup> I den senare delen av artikel 1 det vill säga från punkt 11 till 16 anges att källstaten kan begära intyg från bolaget för att räntebetalningen ska bli undantagen från beskattning i källstaten.<sup>401</sup> I artikel 2 finns definitionen av begreppet ränta.<sup>402</sup> Begreppet ränta inkluderar inkomst av alla slag av fordringar, oavsett om den har säkrats genom inteckning i fast egendom eller inte, och oavsett fordringen garanteras av säkerhet i gäldenärens vinst eller inte.<sup>403</sup> Det som inte omfattas av begreppet ränta är dock dröjsmålsränta.<sup>404</sup>

Artikel 3 innehåller definitionen av bolag och närstående bolag.<sup>405</sup> Enligt artikel 3 faller bolaget in under definitionen i denna artikel om det är ett bolag som har hemvist i en med-

---

<sup>393</sup> SOU 1962:59 s. 197.

<sup>394</sup> SOU 1962:59 s. 198.

<sup>395</sup> SOU 1962:59 s. 199.

<sup>396</sup> Ståhl och Persson Österman, EG-skatterätt, s. 250.

<sup>397</sup> Ståhl och Persson Österman, EG-skatterätt, s. 235.

<sup>398</sup> Ståhl och Persson Österman, EG-skatterätt, s. 235.

<sup>399</sup> Artikel 1(1) Ränte/royaltydirektivet.

<sup>400</sup> Ståhl, och Persson Österman, EG-skatterätt, s. 251.

<sup>401</sup> Artikel 1(1) Ränte/royaltydirektivet.

<sup>402</sup> Artikel 2 Ränte/royaltydirektivet.

<sup>403</sup> Artikel 2(a) Ränte/royaltydirektivet.

<sup>404</sup> Pelin, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, s. 390.

<sup>405</sup> Artikel 3 Ränte/royaltydirektivet.

lemsstat och inget annat definieras i ett dubbelbeskattningsavtal eller om det inte är undantaget från beskattning i medlemsstaten.<sup>406</sup> Bolaget ska även motsvara något av de beteckningar på bolag som anges i bilagan i nämnda artikel. Av vikt är definitionen av närstående bolag eftersom direktivet endast ska tillämpas på räntebetalningar mellan närstående bolag.<sup>407</sup> Enligt artikel 3 är ett bolag närstående om bolagets direkta innehav av kapitalet<sup>408</sup> i det andra bolaget uppgår till minst 25 procent.<sup>409</sup> Anses bolaget vara närstående med ett innehav som överstiger 25 procentgränsen får inte medlemsstaten ta ut källskatt på räntebetalningen från detta bolag.

Eftersom Sverige inte tar ut någon källskatt på räntebetalningar finns det idag ingen risk för att räntebetalningen från ett svenskt bolag ska omfattas av internationell dubbelbeskattning. Dock måste detta direktiv finnas i åtanke om det bästa alternativet för att motverka konstlade ränteupplägg är att införa källskatt.

#### 4.4.4 Sammanfattning

För att undgå att ränta blir föremål för internationell dubbelbeskattning har Sverige ingått skatteavtal med ett antal länder. I dessa skatteavtal tillämpar Sverige vanligtvis domicilprincipen vilket kan innebära att ränteinkomsten undgår att beskattas om landet där mottagaren har sitt hemvist inte beskattar räntan. I statens utredning från 1962 ansågs att det inte längre finns fog för att särskilja utdelning från ränta ur beskattningssynpunkt och att det därmed finns ett behov att införa källskatt på räntebetalningar i form av statlig inkomstskatt.

Den Europeiska Gemenskapen har upprättat ett direktiv för att reglera beskattning av ränteinkomster och undvika att denna inkomst blir föremål för dubbelbeskattning. Detta direktiv kallas ränte/royaltydirektivet och tillämpas endast på räntebetalningar mellan närstående bolag. Innebörden av direktivet är att källstaten förbjuds att ta ut källskatt på räntebetalningen och att beskattningsrätten därmed tillfaller mottagarlandet. Eftersom Sverige inte tar ut källskatt på ränteinkomster har inte ränte/royaltydirektivet implementerats i svensk lagstiftning. Det finns med andra ord inte risk för att en räntebetalning från ett svenskt bolag till ett närstående bolag i ett annat land blir föremål för internationell dubbelbeskattning. Hänsyn måste tas till skatteavtalen och ränte/royaltydirektivet när beslut fattas om källskatt är den mest lämpade åtgärden för att motverka konstlade ränteupplägg.

#### 4.5 Sammanfattning

För att motverka konstlade ränteupplägg finns flera alternativa metoder såsom införande av underkapitaliseringsregler, CFC-regler eller källskatt på räntebetalning i svensk lagstiftning.

Underkapitaliseringsregler kan utformas på olika sätt, ett alternativ som nämnts är en särskild skatterättslig kapitaliseringsregel som för att kunna motverka konstlade ränteupplägg och inte strida mot EG-rätten måste få en generell utformning. En annan utformning av underkapitaliseringsregeln är att införa en regel i form av ett relationstal mellan eget och lå-

---

<sup>406</sup> Artikel 3(a) Ränte/royaltydirektivet.

<sup>407</sup> Artikel 3(b) Ränte/royaltydirektivet.

<sup>408</sup> Enligt Artikel 3(b) sista meningen i Ränte/royaltydirektivet stadgas att medlemsstaterna kan ersätta kapital med röstandel istället.

<sup>409</sup> Artikel 3(b) Ränte/royaltydirektivet.

nat kapital. Överstiger det lånade kapitalet gränsen enligt relationstalet beskattas räntan på den överstigande delen som utdelning istället för att vara avdragsgill ränta här i Sverige. Dock går denna regel att kringgå genom att det långivande bolaget tillskjuter kapitaltillskott för att jämna ut skillnaden mellan det lånade och egna kapitalet så att förfarandet inte omfattas av relationstalet.

En annan alternativ metod är att effektivisera CFC-reglerna som redan finns i den svenska lagstiftningen. CFC-lagstiftningen anses dock inte vara en bra åtgärd för att motverka konstlade ränteupplägg eftersom reglerna inte kan tillämpas på hela förfarandet. CFC-reglerna anses även vara ineffektiva och en effektivisering av dessa regler skulle inte underlätta de svenska bolagens konkurrensställning.

Den sista alternativa metoden för att motverka konstlade ränteupplägg är att införa källskatt på ränteinkomster. I dagsläget undgår ränteinkomster beskattning i Sverige eftersom skatteavtalen som upprättas med andra länder endast ger Sverige en begränsad beskattningsrätt för räntor. Ränteinkomster beskattas enligt avtalen i mottagarlandet där den skattskyldige har sitt hemvist. Om räntan inte blir föremål för beskattning i mottagarlandet och inte heller i Sverige undgår ränteinkomsten helt att bli beskattad. För att motverka detta och sluta särskilja utdelning från ränta ur beskattningssynpunkt finns det ett behov efter att införa källskatt på räntebetalningar. Denna beskattning kan enligt ett förslag i statens offentliga utredning från 1962 ske som statlig inkomstskatt och regleras i kupongskattelagen. Hänsyn måste dock tas till skatteavtalen och ränte/royaltydirektivet när beslut fattas om källskatt är det bästa alternativet för att motverka konstlade ränteupplägg.

I nästkommande kapitel kommer en analys att göras med hänsyn till de frågor av betydelse som identifierats i magisteruppsatsen för att utreda om de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning är en bra åtgärd för att förhindra konstlade ränteupplägg eller om det finns bättre alternativ.



## 5 Analys

### 5.1 Inledning

Uppsatsen har behandlat problematiken kring konstlade ränteupplägg. För att förhindra denna skatteplanering och på så sätt komma åt de skatteintäkter som staten går miste om har rättsregler som förhindrar skatteplanering genom konstlade ränteupplägg efterfrågats. De nya reglerna som införts ska begränsa möjligheten att göra avdrag för ränteutgifter vid internt förvärvade delägarrätter från bolag inom intressegemenskaper. Frågan är dock om konstlade ränteupplägg utgör ett problem samt om införandet av en ränteavdragsbegränsning som presenterats är en motiverad åtgärd mot problematiken kring konstlade ränteupplägg.

Nedan kommer de problem och konsekvenser som införandet av regler som hindrar konstlade ränteupplägg medför att analyseras. Därefter kommer de nya reglerna som begränsar avdragsrätten för ränteutgifter inom intressegemenskaper vid internt förvärvade delägarrätter att analyseras och ställas mot de alternativa åtgärder mot konstlade ränteupplägg som redogjorts för i kapitel 4 i uppsatsen, för att ge svar på om det finns någon annan regel som är en motiverad åtgärd på problematiken.

### 5.2 Är luckor i lagstiftningen ett lagstiftarproblem eller ett rättstillämpningsproblem?

Argumentet för att konstlade ränteupplägg är ett problem är enligt Skatteverket att den svenska staten går miste om skatteintäkter i mångmiljardklassen. Det kan påpekas att i och med att transaktioner med konstlade ränteupplägg företas urholkas den svenska skattebasen. Denna form av skatteplanering innebär dock stora kostnader för koncernen och det är därmed övervägande stora bolag som använder sig av förfarandet för att åtnjuta skattefördelar. Detta torde resultera i en orättvisa mellan stora och små bolag där det förstnämnda med mer resurser genom skatteplanering därmed bör ha större möjlighet att utnyttja de luckor i lagstiftningen till skillnad från det sistnämnda. En orättvisa som skulle kunna anses obefogad och som kan motverkas genom att införa en ränteavdragsbegränsning. Å andra sidan torde det vara upp till bolagen och hur deras förutsättningar ser ut som bestämmer hur de kan skatteplanera. Det bör ligga i varje bolags intresse att i största möjliga mån minska sina kostnader, vilket även torde gälla kostnader i form av erläggande av skatt. Det torde därmed inte vara upp till lagstiftaren att begränsa detta utom i uppenbara fall av missbruk och kringgående av reglerna.

Det finns en gråzon mellan skatteplanering som är godkänd enligt gällande rätt och skatteplanering som utgör skatteflykt. Som tidigare nämnts torde intressegemenskaper vilja skatteplanera för att minska sina skattekostnader. Denna skatteplanering strider inte mot gällande rätt om de transaktioner som utnyttjas i förfarandet är lagenliga. Skatteplanering som anses strida mot exempelvis lagstiftningens syfte är däremot inte förenligt med gällande rätt och torde kunna angripas genom att tillämpa skatteflyktslagen. Rättsosäkerhet torde kunna uppkomma för de fall Skatteverket åberopar skatteflyktslagen på skatteplaneringsförfaranden i allmänhet. Då skatteflyktslagen är utformad som en generell lagstiftning har Skatteverket försökt stoppa skatteplaneringsförfaranden med tillämpning av denna. Det torde därmed finnas stor rättsosäkerhet för koncernerna i frågan hur deras skatteplaneringsförfarande ska bedömas.

Innan införandet av reglerna om ränteavdragsbegränsning ansågs lagstiftningen ha luckor vilket möjliggjort skatteplanering genom ränteupplägg. Härvid kan diskuteras om luckor i lagstiftningen är ett lagstiftarproblem eller ett rättstillämpningsproblem.

Skatteverket, i sin roll att verka för ett väl fungerande skattesystem, vill beskatta förfaranden där luckor i lagstiftningen utnyttjas i syfte att uppnå skattefördelar. Den lagstiftade legalitetsprincipen torde dock tala för att detta är ett lagstiftarproblem snarare än ett rättstillämpningsproblem. Vidare torde det kunna argumenteras för att Regeringsrätten genom Industrivärdenomarna fastslagit att det varken är Skatteverkets eller domstolens uppgift att lösa problematiken avseende luckor i lagstiftningen, utan lagstiftarens.

De nya reglerna innebär att avdrag för ränteutgifter inte ska medges vid internt förvärvade delägar rättigheter. Förfarandet konstlade upplägg är därmed inte godkänt inom ramen för gällande rätt, för de fall det kan hänföras till skulder som avser internt förvärvade delägar rättigheter.<sup>410</sup> Trots att förfarandet konstlade ränteupplägg har begränsats och numera inte är godkänt inom ramen för gällande rätt kvarstår dock problematiken till viss del. Detta då exempelvis reglerna inte omfattar alla situationer av interna förvärv, vilket innebär att det därmed blir upp till rättstillämparna, det vill säga Skatteverket och Regeringsrätten, att avgöra om förfarandet ska anses förenligt med gällande rätt eller inte.

### 5.3 Vilka konsekvenser får införandet av regler som hindrar konstlade ränteupplägg?

Problematiken kring konstlade ränteupplägg och försöket att hindra denna omfattande skatteplaneringen skapar konflikt mellan näringslivets intressen och Skatteverkets samt svenska staten, vars intressen ställs mot varandra. Skatteverket och svenska staten å ena sidan ser detta som ett allvarligt problem då skattebasen urholkas, påverkar skatteintäkter och äventyrar skattesystemets legitimitet. Från näringslivets perspektiv är det dock av vikt att införandet av regler som avser att hindra skatteplanering genom konstlade ränteupplägg inte innebär en för omfattande inskränkning och därmed omfattar affärsmässiga transaktioner. Vid införandet av sådana regler bör endast transaktioner av ren skatteflyktskaraktär hindras.

Vidare torde införandet av en ränteavdragsbegränsning från näringslivets perspektiv kunna innebära att det kan bli mindre attraktivt för bolag att etablera sig i Sverige, vilket torde minska konkurrenskraften på den internationella marknaden. Det torde även finnas risk för att svenska bolag väljer att flytta sin verksamhet utomlands. Bilden förändras för svenska bolag om lagstiftarna hindrar och gör det mindre attraktivt för bolag att etablera sig i Sverige. Detta torde påverka den svenska situationen negativt och torde kunna medföra förluster i såväl affärsmöjligheter som skatteintäkter. Syftet med att införa en begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter är att förhindra denna form av skatteplanering som urholkar den svenska skattebasen. Men det kan ifrågasättas om det är en välavvägd och genomtänkt åtgärd för de fall att det blir mindre attraktivt att etablera verksamhet i Sverige och svenska bolag flyttar utomlands då effekten ändock blir densamma, det vill säga att staten i slutändan förlorar skatteintäkter.

Skattekostnader för svenska bolag är fortfarande bland de högsta vid en jämförelse med såväl Europa som resten av världen. I omvärlden är trenden snarare att sänka skatter och in-

---

<sup>410</sup> Prop. 2008/09:65 s. 32.

föra förenklade skatteregler. Visserligen har bolagsskatten sänkts, men att införa ett mindre välavvägt regelverk som snarare försvårar och gör det mindre attraktivt att etablera sitt bolag i Sverige torde resultera i en försämrad konkurrenssituation som går emot trenden i resten av omvärlden.

Visserligen kan införandet av en ränteavdragsbegränsning medföra att svenska bolag flyttar utomlands och att det blir mindre attraktivt för bolag att etablera sig här, vilket minskar Sveriges konkurrenskraft internationellt. Men detta torde dock ställas mot att förfarandet är ett kringgående och därmed ett missbruk av regler inom ramen för gällande rätt. Det har framkommit att denna typ av skatteplanering urholkar den svenska skattebasen och medfört uppenbara skatteförluster i mångmiljardsklassen. Vidare kan ifrågasättas om regleringens utformning kommer att verka som ett hinder för transaktioner som är företagsekonomisk motiverade och därigenom öppnar upp för ny problematik samt nya sätt att företa koncerninterna transaktioner i syfte att skatteplanera.

## 5.4 Tillämpnings- och tolkningsproblem av de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning

### 5.4.1 Vaga uttryck

De nya reglerna avseende införandet av ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper får anses vara vaga. Bestämmelserna innehåller villkor och underliggande hjälpregler för att bedöma om villkoren anses uppfyllda såsom *beneficial owner*, *hypotetisk test* och kravet på *huvudsakligen affärsmässigt motiverat*, vilka får antas resultera i tolknings- och tillämpningsproblem. Termen *huvudsakligen affärsmässigt motiverad* leder till osäkerhet ur bevissynpunkt. Bevisbördan åvilar det allmänna och det åligger därmed Skatteverket att frambringa bevisning för de fall de vill påföra den skattskyldige en intäkt. Generellt torde härvid noteras att det är mindre önskvärt att ett organ som Skatteverket utan erfarenhet från näringslivet ska utreda och bedöma om affärsmässiga skäl för en transaktion föreligger. Det kan vidare anses vara en svår uppgift för Skatteverket att bevisa att en ifrågasatt transaktion har företagits av andra skäl än affärsmässiga och därmed inte uppfyller undantagsregeln för avdragsrätt för ränteutgifter. Härvid bör även noteras att det förekommer ett stort antal transaktioner i bolag och det kommer därmed även här uppkomma svårigheter ur bevissynpunkt för Skatteverket. Denna svårighet att bevisa att en ifrågasatt transaktion inte är affärsmässig torde leda till att reglerna lätteligen kan kringgåas.

Utformandet och antagandet av regler som innehåller vaga uttryck, torde föranleda långa och för bolagen kostsamma processer för att fastställa innebörden av dessa. Särskilt vad avser kriteriet i undantagsregeln att *såväl skulden som förvärvet* ska vara huvudsakligen affärsmässigt motiverade. Undantagsregeln kan anses vara av stor vikt för bolag eftersom i de fall de uppfyller kravet medges avdrag för ränteutgifter. Vidare torde oklarheter även föreligga huruvida bolag kan begära förhandsbesked i frågor angående om kriteriet anses uppfyllt eller inte. Skatterättsnämnden prövar endast rättsfrågor som är av vikt för sökanden och som har prejudicerande karaktär.<sup>411</sup> Prövning avseende bevisfrågor eller frågor av utredande karaktär görs vanligtvis inte. Bolag som har frågor gällande avdrag för ränteutgifter torde därmed inte kunna få saken prövad i Skatterättsnämnden, då det primärt handlar om bevisfrågor. Detta skapar rättsosäkerhet. Vidare bör härvid noteras att kriteriet dock har infogats

---

<sup>411</sup> Se vidare i avsnitt 3.2.3 där frågan behandlas ytterligare.

i lagtexten och att tolkning av sådant som stadgats i lag torde kunna bli föremål för prövning i såväl Skatterättsnämnden som i domstol. Vad som prövas i Skatterättsnämnden är dock beroende av de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet. Detta torde innebära att i de fall det ska visas att en transaktion är *huvudsakligen* affärsmässigt motiverad, förmodligen inte kan bli föremål för prövning i Skatterättsnämnden. Eftersom att prövningen då kommer att avse frågor där det krävs att bevisning frambringas exempelvis i form av lånehandlingar. Sådan bevisning i form av lånehandlingar kan ligga långt tillbaka i tiden, vilket gör att det uppkommer svårigheter ur bevissynpunkt. För de fall prövning i Skatterättsnämnden inte sker resulterar detta i rättsosäkerhet för näringsidkare och minskar förutsägbarheten, det vill säga hur bolaget kommer att behandlas skatterättsligt avseende en viss företagen transaktion.

#### 5.4.2 Kravet på huvudsakligen affärsmässigt motiverat

Inledningsvis bör noteras att kravet på att en transaktion ska uppnå en affärsmässighet på 75 procent innebär tillämpnings- och tolkningsproblem. Exempelvis kan härvid ifrågasättas hur det rent praktiskt ska avgöras om kravet anses uppfyllt eller inte. Vidare torde kravet på att transaktionen ska vara huvudsakligen affärsmässigt motiverad vara ett orimligt högt ställt rekvisit för regelns tillämplighet.<sup>412</sup> Regeringen har angett som motiv att rekvisitet huvudsakligen affärsmässigt motiverad ska verka som en säkerhetsventil till huvudregeln att avdrag för ränteutgifter inte ska medges i vissa fall. Det högt uppställda kravet kan dock anses omotiverat exempelvis i fall där beskattningen inte är 10 procent men transaktionen ändå företagits av affärsmässiga skäl. Transaktioner som bolag företagit av företagsekonomiska skäl som understiger 75 procentkravet, där transaktionen exempelvis endast kan anses vara affärsmässigt motiverad till 70 procent uppfyller därmed inte huvudsaklighetskravet. Bolag som genomfört sådana transaktioner som kan anses motiverade till 70 procent medges därmed inte avdrag för ränteutgifter, vilket får anses omotiverat.

#### 5.4.3 Reglernas förenlighet med EG-rätten

Vad avser de EG-rättsliga aspekterna på de nya reglerna kan härvid ifrågasättas huruvida reglerna verkligen är förenliga med gemenskapsrätten.<sup>413</sup> De nya reglerna om ränteavdragsbegränsning likabehandlar svenska och utländska bolag. I realiteten torde dock reglerna endast undantagsvis träffa inhemska bolag som är mottagare av räntan. Detta utgör en negativ särbehandling som torde innebära att de nya reglerna inte är förenliga med EG-rätten. Vidare kan ifrågasättas om reglerna kan rättfärdigas mot bakgrund av någon av de rättfärdigande grunder som EG-domstolen genom sin praxis uppställt. Även om reglerna kan rättfärdigas måste dock regeln uppfylla kravet på ändamålsenlighet och vara proportionell. För de fall kravet på att transaktionen ska vara *huvudsakligen* affärsmässigt motiverad, det vill säga motiverad till 75 procent, anses för högt ställt står det i strid med proportionalitetsprincipen och därmed EG-rätten. Detta eftersom att bestämmelsen då går utöver vad som krävs för att uppnå syftet med denna, det vill säga att hindra skatteflykt genom konstlade ränteupplägg.

Vid införandet av nationella skatteflyktsregler som hindrar etableringsfriheten har huvudsakligen sådana regler godkänts av EG-domstolen varit nationella regler som endast träffar

<sup>412</sup> Se vidare i avsnitt 3.2.3.2 där frågan behandlas ytterligare.

<sup>413</sup> Se vidare i avsnitt 3.2.4 där frågan behandlas ytterligare.

rent konstlade upplägg utan någon ekonomisk förankring och med enda syfte att undvika att erlägga skatt. Därmed får endast regler införas i nationell rätt som avser att hindra rent konstlade upplägg. Kravet på att transaktionen ska vara huvudsakligen affärsmässigt motiverat kan till synes tyckas innebära ett generösare krav, då ränteavdrag godkänns för transaktioner som är motiverade till 25 procent av andra skäl än affärsmässiga. Dock innebär kravet på att transaktionen ska vara motiverade till 75 procent i realiteten att reglerna strider mot EG-rätten. Exempelvis i situationer där transaktionen endast är affärsmässigt motiverad till exempelvis 70 procent. Den nationella skatteflyktsregeln i form av ränteavdragsbegränsning är då tillämplig på ett upplägg som inte är rent konstlat, därmed torde regeln stå i strid med EG-rätten. Graden av affärsmässighet torde dock härvid sakna betydelse, då hinder endast kan godtas då transaktionen helt saknar affärsmässighet. Reglerna om ränteavdragsbegränsning torde därmed inte kunna rättfärdigas av skatteflyktsskäl då reglerna anses träffa räntebetalningar i allmänhet och därmed inte rent konstlade upplägg. I propositionen för de nya reglerna är diskussionen om reglernas förenlighet med gemenskapsrätten bristfällig.

#### **5.4.4 Skattebefriade subjekt och subjekt med särskild skatteregim**

I de fall kommuner väljer att bedriva sin verksamhet i bolagsform har argumenterats att verksamheten ska bedrivas på samma villkor som annan näringsverksamhet. Kommunala bolag ska därmed behandlas på samma sätt som privata bolag i förhållande till skattelagstiftningen, varför de ska omfattas av de nya reglerna. Vidare har framhållits att om kommuner inte omfattades av de nya reglerna skulle det vara missgynnande gentemot privata bolag.

Vad avser kommuner uppkommer skattefördelar som en konsekvens av att de är ett subjekt befriade från inkomstskatt. Det kan därmed anses omotiverat att kommunala bolag och privata ska behandlas på samma sätt i förhållande till skattelagstiftningen, när dessa genom kommunernas status som skattebefriat subjekt tydligt särskiljs från privata bolag i det avseendet. Det torde därmed stå klart att kommuner och privata bolag genom detta särskiljande redan konkurrerar på olika villkor. Den form av skatteplanering där skattefördelar uppnås på koncernnivå som avses hindras genom införandet av regler om ränteavdragsbegränsningar i intressegemenskaper kan ifrågasättas om det kan anses motiverat att regleringen ska omfatta kommuner. Kommuner företar i huvudsak inte sådana förfarande som Skatteverket identifierat, de torde därmed inte ägna sig åt obetydliga förfaranden i syfte att uppnå skattefördelar. I de fall skattefördelar dock skulle uppkomma hänförs dessa till kommunen och inte till bolagen i sig, vilket innebär att det i slutändan kommer skattebetalarna tillgodo och i sin tur att dessa förfaranden därmed inte kan anses urholka den svenska skattebasen. Det har vidare inte framförts några invändningar mot skattefriheten eller mot att kommunen organiserar sin verksamhet i bolag. Att inkludera kommuner i definitionen av intressegemenskap i de nya reglerna kan ifrågasättas.

Vidare torde de nya reglerna som införts ifrågasättas vad avser bolag som har rätt till avdrag för utdelning, det vill säga investmentbolag. Visserligen avviker de regler som trätt i kraft från de som Finansdepartementet föreslog. Reglerna innebär att bolag som var mottagare av ränteinkomsten med rätt till avdrag för utdelning inte skulle omfattas av avdragsrätten för ränteutgifter. I de regler som trädde i kraft 1 januari 2009 har dock Finansdepartementets förslag i detta avseende inte antagits. Bolag som har rätt att lämna utdelning ska därmed omfattas av tioprocentregeln, men med en reservation. Till den del Skatteverket kan visa att såväl skulden som förvärvet inte till övervägande del är affärsmässigt motiverad ska, enligt reservationen, avdragsrätt inte medges. Denna inskränkning gäller endast i förhållan-

de till investmentbolag, vilket kan anses omotiverat. Vidare torde det vara en mindre önskvärd åtgärd att Skatteverket utan erfarenhet från näringslivet ska visa såväl skulden som förvärvets affärsmässighet.

#### 5.4.5 Regelkonstruktionen

Som ovan nämnts<sup>414</sup> är det upp till lagstiftarna att reglera luckor i lagstiftningen. Redan innan de nya reglerna trätt i kraft har dock Skatteverket fått i uppgift att ytterligare utreda och utvärdera regelkonstruktionen. Detta torde tyda på att reglerna inte är genomtänkta och att lagstiftningsarbetet gått alldeles för fort. Vid en icke väl genomtänkt regelkonstruktion torde det bli upp till Regeringsrätten att lösa problemet med eventuella luckor i lagstiftningen. Detta torde strida mot legalitetsprincipen, "ingen skatt utan lag" och att beskattningen ska vara förutsägbar, då rättstillämparna återigen fått ansvaret. Exempelvis har lagstiftaren valt att fordringsrätter inte ska omfattas av de nya reglerna och att i fall av kringgåenden med sådana ska prövning ske mot bakgrund av skatteflyktslagen och därmed syftet med de nya reglerna. Rättstillämparna får ansvaret då en sådan regelkonstruktion som inte är genomtänkt träder ikraft, vilket leder till långa och dyra processer samt osäkerhet för bolag.

Slutligen kan reglernas retroaktiva karaktär ifrågasättas eftersom ikraftträdandet innebär att det lån som ränteutgifterna är hänförliga till kan ha tagits innan 1 januari 2009, men träffas ändå av ränteavdragsbegränsningen. Därmed torde de nya reglernas retroaktiva karaktär leda till rättsosäkerhet för bolag som upptagit sådana lån som de nya reglerna avser att stoppa. Vidare torde det därmed vara omotiverat att hänsyn inte tas till när i tiden de bakomliggande transaktionerna har företagits. Vanligtvis finns för ikraftträdandet av nya regler övergångsregler som reglerar sådana situationer. För reglerna om ränteavdragsbegränsning saknas dock sådana bestämmelser, vilket torde vara ännu ett tecken på att regelkonstruktionen inte är väl genomtänkt.

### 5.5 Alternativa åtgärder mot konstlade ränteupplägg

#### 5.5.1 Inledning

De nya reglerna om ränteavdragsbegränsning torde vara en icke väl genomtänkt regelkonstruktion. Det kan ifrågasättas om även de alternativa åtgärderna<sup>415</sup> går utöver det som lagstiftarna eftersträvar. Lagstiftarna syftar till att endast träffa rent konstlade ränteupplägg och frågan är om reglerna utgör en större inskränkning än det som lagstiftarna vill motverka.

#### 5.5.2 Underkapitaliseringsregler

Underkapitaliseringsregler som alternativ åtgärd för att motverka konstlade ränteupplägg, bör ifrågasättas. Detta eftersom reglerna kan kringgå genom att moderbolaget tillsammans med det lånade kapitalet även skjuter till kapitaltillskott för att höja dotterbolagets egna kapital och på så sätt inte överskrida relationstalet. En underkapitaliseringsregel utformad som ett relationstal kan vara en bra åtgärd om regeln utvecklas så att den även täcker situa-

---

<sup>414</sup> Se vidare i avsnitt 2.3.2 och 5.2 där frågan behandlas ytterligare.

<sup>415</sup> Se vidare kap. 4.

tioner där kapitaltillskott ges i samband med det lånade kapitalet och det är uppenbart att de vill komma runt regleringen. Det kan dock vara företagsekonomiskt motiverat att lämna kapitaltillskott till det underkapitaliserade dotterbolaget varför en regel som hindrar företagen att lämna kapitaltillskott ska utformas med försiktighet.

Det förfarande som de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning avser att hindra är att avdrag för ränteutgifter medges vid interna förvärv av delägarätter där koncerninterna lån bildas genom exempelvis omstrukturering. Skuldförhållandet uppstår när ett nybildade dotterbolag övertar ett rörelsedrivande/vinstgenererande dotterbolag. Det interna förvärvet finansieras med lån eftersom det nybildade bolaget inte har några medel. Eftersom det nybildade bolaget inte har något nämnvärt eget kapital när de upptar lånet skulle detta förfarande omfattas av underkapitaliseringsreglerna. Ränteutgiften som överstiger relationstalet och som dotterbolaget måste betala på lånet till moderbolaget omvandlas därmed till utdelning. Detta innebär att denna del av den avdragsgilla ränteutgiften omklassificeras till icke avdragsgill utdelning.

Effekten av underkapitaliseringsreglernas utformning är att rätten för avdragsgilla ränteutgifter begränsas, men begränsningen träffar endast den ränta på det lånade kapitalet som överstiger relationstalet. Detta gör att förfarandet fortfarande kan anses vara fördelaktigt i det avseende att koncernen har avdragsrätt för en del av ränteutgiften samt att hela ränteinkomsten beskattas lågt eller inte alls, till skillnad från de nya reglerna som begränsar rätten till avdrag för hela ränteutgiften. Eftersom underkapitaliseringsregler endast hindrar konstlade ränteupplägg till viss del blir effekten att den svenska staten bara återfår skatteintäkter till så stor del som ränteutgiften inte är avdragsgill. För att hindra konstlade ränteupplägg krävs därmed att regeln utformas så att hela förfarandet träffas, vilket alternativet att införa underkapitaliseringsregler som åtgärd mot konstlade ränteupplägg inte skulle innebära.

### 5.5.3 CFC-reglerna

Vid skatteplanering genom konstlade ränteupplägg kan moderbolaget i koncernen vara antingen ett utländskt eller svenskt bolag. CFC-lagstiftningen omfattar inte den typ av förfarande där ett utländskt moderbolag som inte är skattskyldig i Sverige äger bolaget i lågskattejurisdiktionen som erhåller ränteintäkten. För de fall moderbolaget hade varit skattskyldig i Sverige hade bolaget blivit beskattat för ränteintäkten om skattesatsen på intäkten understeg 14,5 procent. Detta innebär att det endast är de konstlade ränteuppläggen där moderbolaget är skattskyldig i Sverige som hindras. Det torde därmed uppstå ett särskiljande i beskattningen mellan utländska moderbolag som väljer att etablera dotterbolag i Sverige och svenska moderbolag som är skattskyldiga i Sverige med dotterbolag i en lågskattejurisdiktion.

Ett exempel på ett konstlat ränteupplägg som inte motverkas genom CFC-lagstiftningen är där ett utländskt moderbolag som inte är skattskyldigt i Sverige äger ett svenskt dotterbolag och ett dotterbolag i en lågskattejurisdiktion. Ränta betalas från det svenska dotterbolaget till det utländska moderbolaget som även det kan vara lågbeskattat eller till det andra dotterbolaget som är etablerat i en lågskattejurisdiktion. Denna intressegemenskap har därmed rätt att dra av räntekostnaden i det svenska bolaget samt att ränteinkomsten lågbeskattas. Beskattningen skiljer sig därmed mellan intressegemenskaper med utländska moderbolag och moderbolag som är skattskyldiga i Sverige. Detta innebär att en ändring av CFC-reglerna endast påför intressegemenskaper med svenska moderbolag som företar konstlade ränteupplägg beskattning, men inte intressegemenskaper med utländska moderbolag. Ändras CFC-reglerna så att de omfattar konstlade ränteupplägg motverkas inte alla typer av

konstlade ränteupplägg. Eftersom lagstiftarna eftersträvar regler som förbättrar konkurrensläget för de svenska bolagen torde detta inte heller utgöra en bra åtgärd mot konstlade ränteupplägg.

#### 5.5.4 Källskatt på räntebetalningar

Införande av källskatt på räntebetalningar innebär att källstaten beskattar räntebetalningen. Regeln garanterar då att räntekostnaden som betalas från ett bolag som är etablerat i Sverige beskattas här. I de skatteavtal som Sverige har ingått med andra länder har dock en annan regel än källstatsprincipen tillämpats.

Europeiska Unionens råd har utarbetat ett direktiv i syfte att motverka dubbelbeskattning av räntor, det så kallade ränte/royaltydirektivet. Direktivet förbjuder källstaten från att beskatta räntan mellan närstående bolag inom EU och ger mottagarlandet beskattningsrätten. Med närstående bolag avses ett bolag som innehar kapital i ett annat bolag till minst 25 procent. Konstlade ränteupplägg företas mellan bolag i intressegemenskap varför innehavet på över 25 procent torde vara för handen. Införandet av källskatt skulle endast träffa räntebetalningar mellan bolag som har ett innehav på minst 25 procent och därmed inte är närstående. Dock strider endast källskatt på räntebetalningar mellan närstående bolag inom EU mot detta direktiv. Detta innebär att källskatt fortfarande kan införas och tillämpas på bolag som inte är närstående och på närstående bolag som är etablerade utanför EU. Denna regel skulle därmed endast träffa konstlade ränteupplägg där bolagen inom intressegemenskapen inte är etablerade inom EU.

De förfaranden som Skatteverket har identifierat sker till övervägande del mellan bolag i intressegemenskap inom EU. Att försöka hindra konstlade ränteupplägg inom EU genom att ta ut källskatt på räntebetalningen skulle uppenbarligen stå i strid med direktivet och därmed gemenskrätten. Detta faktum i kombination med att regeln endast skulle kunna motverka konstlade ränteupplägg mellan bolag utanför EU och då syftet är att stoppa skatteplanering genom ränteupplägg inom en intressegemenskap torde därmed införande av källskatt ifrågasättas som en alternativ åtgärd.

## 5.6 Slutsats

Införandet av de nya reglerna om ränteavdragsbegränsning inom intressegemenskaper avser att hindra skatteplanering där förutsättningar för avdrag för koncernbidrag inte är uppfyllda och då bolagen i koncernen istället utnyttjar den obegränsade avdragsrätten för ränteutgifter i syfte att uppnå skattefördelar. Motsvarande ränteintäkt redovisas i ett bolag beläget i en lågskattejurisdiktion, i ett skattesubjekt som är undantaget från skatteplikt eller i ett subjekt med särskild skattestatus. Koncernbidragsreglerna är dock av betydelse i förfarandet, då de ingår som ett led i transaktionen och används för att finansiera de interna räntekostnaderna. De nya reglerna infördes för att förhindra skatteplanering genom konstlade ränteupplägg, efter att Regeringsrätten i sina avgöranden fastslagit att skatteflyktslagen inte var tillämplig på denna form av skatteplanering. Reglerna avser att hindra avdrag för ränteutgifter vid interna förvärv av delägarrätter där koncerninterna lån bildas genom exempelvis omstrukturering.<sup>416</sup>

---

<sup>416</sup> Se vidare i kapitel 2 avseende behandling av Regeringsrättens avgöranden och analys av rättspraxis.



Reglerna avser att hindra avdrag för ränteutgifter vid interna förvärv av delägaraktier där koncerninterna lån bildas genom exempelvis omstrukturering. Frågan är dock om den begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter som införts är att anse som en väl genomtänkt regelkonstruktion och därmed en lämplig åtgärd mot konstlade ränteupplägg. Det kan även ifrågasättas om reglernas utformning kommer att verka som ett hinder för transaktioner som anses företagsekonomiskt motiverade och som därmed företagets som ett led i bolagets verksamhet. Reglerna torde hindra bolags affärsmässiga verksamhet, där skatteplanering inte är syftet. I utformandet av reglernas konstruktion har lagstiftaren stadgat att sådana transaktioner av företagsekonomisk karaktär vars syfte inte är att uppnå skattefördelar inte ska träffas av reglerna. Frågan är dock om detta inte blir resultatet i slutändan ändå med hänsyn till den utformning som valts. Vidare torde vid bedömningen huruvida de nya reglerna utgör en motiverad åtgärd på problematiken reglernas effekt på näringslivet vägas gentemot den korta tid som reglerna utformats under, kritiken som riktats mot de nya reglerna samt de tillämpnings- och tolkningsproblem som uppstår som en konsekvens av regelkonstruktionens utformning.

Det torde stå klart att det behövs åtgärder som motverkar missbruk och kringgående av regler i gällande rätt, detta eftersom denna form av skatteplanering urholkar den svenska skattebasen och innebär en förlust i mångmiljardklassen. Vid införandet av sådana regler torde dock hänsyn tas till vad som är grundproblematiken. I och med Regeringsrättens avgörande har det fastställts att skatteflyktslagen inte kan tillämpas på uppenbara fall av kringgåenden där syftet varit att uppnå skattefördelar. Inledningsvis bör därmed skatteflyktslagens utformning och tillämplighet ifrågasättas. Skatteflyktslagens syfte är att hindra skatteflykt i detta avseende, vilket dess nuvarande utformning uppenbarligen misslyckats med. Detta trots reglernas generella karaktär. Skatteflyktslagens nuvarande utformning kan därmed anse vara tandlös, åtminstone vid vissa fall av skatteplanering. Då grundproblematiken ligger i den utformning som skatteflyktslagen har torde det vara denna lagstiftning som i första hand ska vara föremål för överseende. Vid en ändring av skatteflyktslagen får dock resultatet inte bli detsamma som nu, då lagen tillämpas och åberopas i många typer av transaktioner som exempelvis Skatteverket anser har företagets i skatteplaneringssyfte. Lagen ska endast tillämpas på uppenbara situationer där det enda syftet med transaktionen är att uppnå skattefördelar. Denna generella utformning torde innebära en bristande förutsägbarhet för bolagen och lagen är problematisk ur legalitetssynpunkt. Det torde ligga inom ramen för varje bolags verksamhet att optimera sin skattemässiga situation och minska sina kostnader i den mån det går, vilket ska ses som affärsmässigt motiverat utan att anse vara skatteflykt. Detta bör lagstiftaren ha i åtanke vid en översyn av skatteflyktslagen.

Andra åtgärder såsom underkapitaliseringsregler, CFC-lagstiftning och källskatt på räntebetalningar har utretts som alternativa regler mot konstlade ränteupplägg. Ingen av dessa regler anses dock vara en bättre åtgärd i detta avseende eftersom de går utöver det som lagstiftarna önskar träffa. De nya regler som presenterats kan inte heller anses som en motiverad åtgärd mot konstlade ränteupplägg, då de öppnar upp för tillämpnings- och tolkningsproblem. Vidare är reglerna inte att anse som en väl genomtänkt regelkonstruktion, vilket leder till långa och dyra processer samt osäkerhet för bolag. Därigenom blir det återigen upp till rättstillämparna att utreda och avgöra huruvida förfarandet anses stå i strid med gällande rätt. Det kan ifrågasättas om regleringens utformning kommer att verka som ett hinder för transaktioner som är företagsekonomiskt motiverade och därigenom öppnar upp för ny problematik. Att införa någon form av ränteavdragsbegränsning i kombination med översyn av skatteflyktslagen torde dock vara en motiverad åtgärd mot konstlade ränteupplägg, men då i en mer genomtänkt regelkonstruktion.

## Referenslista

### EG-rätt

#### Fördrag

Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG-fördraget), 1957

Konsoliderad version av fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget), Europeiska unionens officiella tidning nr C 325, 24 december 2002

#### Direktiv

Rådets direktiv (2003/49/EG) av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalty som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater (ränte/royaltydirektivet), 26 juni 2003

#### Rättsfall från EG-domstolen

C-204/90 Hanns-Martin Bachmann mot Belgian State, 1992, ECR-I 305

C- 55/94 Reinhard Gebhard mot Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano, REG 1995, s. I-4165

C-264/96 Imperial Chemical Industries mot Kenneth Hall Colmer (Her Majesty's Inspector of Taxes), REG 1998, s. I-4695

C-311/97 Royal Bank of Scotland plc mot Elliniko Dimosio (grekiska staten), REG 1999, s. I-2651

C-55/00 Gottardo, REG 2002, I-413

C-324/00 Lankhorst-Hohorst GmbH mot Finanzamt Steinfurt, REG 2002, s I-0000

C-168/01 Bosal Holding BV mot Staatssecretaris van Financiën, REG 2003, s. I-09409

C-446/03 Marks and Spencer mot Davids Halsey (Her Majesty's Inspector of Taxes), REG 2005, s. I-10837

C-196/04 Cadbury Schweppes plc and Cadbury Schweppes Overseas Ltd mot The Commissioners of Inland Revenue, REG 2006, s. I-01609

C-492/04 Lasertec Gesellschaft für Stanzformen mbH mot Finanzamt Emmendingen, REG 2007, s. I-03775

C-524/04 Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation v Commissioners of Inland Revenue, REG 2007, s. I-02107

C-231/05 Oy AA, REG 2007, s. I-0

C-284/06 Burda, REG 2008 s. I-00000

## **Svensk rätt**

Kommunalskattelagen (1928:370)

Regeringsförordningen (1974:152)

Lag (1983:123) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Lag (1989:1040) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Inkomstskattelagen (1999:1229)

Lagen (1995:575) om skatteflykt

Lag (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor

Lag (2003:224) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Aktiebolagslagen (2005:551)

Lag (2007:1419) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Lag (2008:1064) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Lag (2008:1343) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

## **Offentligt tryck**

Prop. 1965:126, Kungl. Maj:st proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m.m.; given Stockholms slott den 12 mars 1965

Prop. 1983/84:119, Om förenkling av myndigheternas föreskrifter, anvisningar och råd

Prop. 1989/90:110, Om reformerad inkomst- och företagsbeskattning

Prop. 1996/97:170, Reformerad skatteflyktslag

Prop. 1999/2000:2 del 1 och 2, Inkomstskattelagen

Prop. 2003/04:10, Ändrade regler för CFC-beskattning

Prop. 2008/09:65, Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag

Bet. 2000/01:FiU3, Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Bet. 2000/01:FiU29, Utveckling inom den kommunala sektorn

SOU 2001:11, Internationella skattefrågor, betänkande av dubbelbeskattningskunniga

Finansdepartementets promemoria, Ränsteavdragsbegränsningar i syfte att förhindra vissa fall av skatteplanering inom en intressegemenskap (dnr. Fi2008/4093).

## Referenslista

Skatteverkets promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten för räntor m.m. för vissa skulder (dnr. 131-348803-08/113).

Lagrådsremiss från Finansdepartementet 25 september 2008

Sveriges Kommuner och Landsting, 2008-09-01, dnr: 08/3085.

Remissvar på Skatteverkets promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten för räntor m.m. för vissa skulder, Svenskt Näringsliv dnr 196/2008

Remissvar på Finansdepartementets promemoria, Svenskt näringsliv dnr. 240/2008

### **Praxis**

RÅ 1990 ref. 34

RÅ 2001 ref. 79

RÅ 2002 ref. 24

RÅ 2004 ref. 87

RÅ 2006 not. 89

RÅ 2007 not. 65

RÅ 2007 ref. 84

RÅ 2007 ref. 85

RÅ 2008 ref. 14

Skatterättsnämnden meddelade förhandsbesked 2000-11-07, dnr. 112-00/D

Skatterättsnämnden meddelade förhandsbesked 2006-09-22, dnr. 238-04/D

### **Doktrin**

Bergström, Sture, Förhandsbesked vid inkomsttaxeringen, Iustus förlag, Uppsala 1990.

Dahlberg, Mattias, Internationell beskattning – en lärobok, Studentlitteratur Lund 2007

Gäverth, Leif, Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor, En skatterättslig studie av olika metoder att ingripa mot internationell skatteplanering med under- respektive överkapitaliserade bolag, Uppsala universitet, 1998

IBFD International Tax Glossary, femte omarbetade upplagan, IBFD 2005

Lodin, Lindencrona, Melz och Silfverberg, Inkomstskatt – en läro- och handbok i skatterätt, åttonde upplagan, Studentlitteratur 2007

Pelin, Lars, Internationell skatterätt i ett svenskt perspektiv, fjärde omarbetade upplagan, Prose Design & Grafik, Lund 2006

Ståhl, Kristina och Persson Österman, Roger, EG-skatterätt, andra upplagan, Iustus Förlag AB 2006

### Artiklar

Burmeister, Jari och Tivéus, Ulf, Kammarrätten i Stockholm, domar den 15 januari 2004, (7870-02, 7872-02 och 7873-02) Kammarrätten tillämpar skatteflyktslagen på räntebetalningar, SkatteNytt 5/2004, s. 301-303

Gäverth, Leif, Skatteflykt och kapitaliseringsfrågor, SkatteNytt 1998, s. 231-264

Hultqvist, Anders, En Tättningskommission i stället för genomsyn och skatteflyktslag, Svensk Skattetidning 4/2007, s. 229-235

Hultqvist, Anders Fel döma räntesnurror som skatteflykt, DI Debatt 23/11 2007

Hultqvist, Anders, Industrivärden-domarna – en analys, Svensk Skattetidning 1/2008, s 60-65

Mutén, Leif, De tyska underkapitaliseringsreglerna underkända av EG-domstolen, Svensk Skattetidning 1/2003, s. 78-84

Persson Österman, Roger, Ränteavdrag efter koncernintern aktieöverlåtelse – skatteflykt eller ej? Svensk Skattetidning 6-7/2007, s. 395-403

Påhlsson, Robert, Skatteverket och de ”felaktiga uppläggen”, SkatteNytt 11/2007, s. 678-686

Ståhl, Kristina, EG-rätt och Skatteflykt, SkatteNytt 10/2007, s. 575-594

Tivéus, Ulf, Räntebetalningar till utlandet på koncerninterna lån finansierade med koncernbidrag - skatteflykt?, SkatteNytt 11/2007, s. 687-695

Wenched, Lars-Erik Vad är internationell skatterätt eller behöver Sverige underkapitaliseringsregler?, SkatteNytt 3/2003, s. 142-161

### Övrigt

[www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg](http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg)

## Bilaga 1

Rådets direktiv 2003/49/EG

av den 3 juni 2003

om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 94 i detta, med beaktande av kommissionens förslag(1), med beaktande av Europaparlamentets yttrande(2), med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande(3), och av följande skäl:

- (1) På en inre marknad med samma särdrag som en nationell marknad bör transaktioner mellan bolag i olika medlemsstater inte vara underkastade mindre förmånliga skattevillkor än dem som gäller för samma transaktioner mellan bolag i samma medlemsstat.
- (2) Detta krav är för närvarande inte uppfyllt när det gäller räntor och royalties. Nationella skattelagar, i tillämpliga fall i kombination med bilaterala eller multilaterala avtal, innebär inte alltid upphävande av dubbelbeskattning, och tillämpningen av dem medför ofta betungande administrativa formaliteter och likviditetsproblem för de berörda bolagen.
- (3) Det är nödvändigt att se till att räntor och royalties beskattas en gång i en medlemsstat.
- (4) Att avskaffa beskattningen av betalningar av räntor och royalties i den medlemsstat där de uppstår, oberoende av om beskattningen sker vid källan eller genom taxering, är det lämpligaste sättet att eliminera de nyss nämnda formaliteterna och problemen och att säkerställa lika behandling i beskattningshänseende mellan nationella och gränsöverskridande transaktioner. Det är särskilt nödvändigt att avskaffa dessa skatter på sådana betalningar mellan närstående bolag i olika medlemsstater samt mellan sådana bolags fasta driftställen.
- (5) Bestämmelserna bör endast tillämpas på de eventuella belopp, i form av betalningar av räntor eller royalties, som skulle ha avtalats mellan betalaren och den som har rätt till betalningen, om särskilda förbindelser mellan dem inte förelåg.
- (6) Det är dessutom nödvändigt att inte hindra medlemsstaterna från att vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa bedrägeri och missbruk.
- (7) Av budgetskäl bör Grekland och Portugal tillåtas att utnyttja en övergångsperiod för att gradvis kunna sänka skatterna på betalningar av räntor och royalties, oberoende av om de tas ut vid källan eller genom taxering, till dess att de kan tillämpa bestämmelserna i artikel 1.
- (8) Av budgetskäl bör Spanien, som har satt i gång en plan för att öka Spaniens tekniska potential, tillåtas att under en övergångsperiod inte tillämpa bestämmelserna om betalningar av royalties i artikel 1.
- (9) Det är nödvändigt att kommissionen lämnar en rapport till rådet om tillämpningen av detta direktiv tre år efter det att det skall ha införlivats, särskilt med tanke på en utvidgning av dess tillämpningsområde till andra

bolag eller företag, och en översyn av räckvidden för definitionen på räntor och royalties i enlighet med den nödvändiga tillnärmningen av bestämmelserna om räntor och royalties i nationell lagstiftning och i bilaterala eller multilaterala dubbelbeskattningsavtal.

(10) Eftersom målet för den föreslagna åtgärden, nämligen inrättande av ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

#### Artikel 1

##### Räckvidd och förfarande

1. De betalningar av räntor eller royalties som uppkommer i en medlemsstat skall undantas från varje form av skatt som påförs sådana betalningar i denna stat, oavsett om den tas ut vid källan eller genom taxering, under förutsättning att den som har rätt till räntan eller royaltyn är ett bolag i en annan medlemsstat, eller ett fast driftställe som är beläget i en annan medlemsstat och tillhör ett bolag i en medlemsstat.

2. En betalning som gjorts av ett bolag i en medlemsstat eller av ett fast driftställe som är beläget i en annan medlemsstat skall anses ha uppkommit i den medlemsstaten, nedan kallad "källstaten".

3. Ett fast driftställe skall behandlas som betalare av räntor eller royalties endast i den mån dessa betalningar innebär en avdragsgill kostnad för det fasta driftstället i den medlemsstat där det är beläget.

4. Ett bolag i en medlemsstat skall behandlas som den som har rätt till räntan eller royaltyn endast om det tar emot betalningarna för egen del och inte som mellanhand, till exempel som representant, förvaltare eller bemyndigad undertecknare för någon annan person.

5. Ett fast driftställe skall behandlas som den som har rätt till räntor eller royalties

a) om de fordringar, rättigheter eller det utnyttjande av de upplysningar som givit upphov till betalning av räntor eller royalties äger verkligt samband med det fasta driftstället, och

b) om betalningarna av räntor eller royalties utgör intäkter för vilka det fasta driftstället, i den medlemsstat där det är beläget, beskattas med någon av de skatter som nämns i artikel 3 a iii eller när det gäller Belgien "impôt des non-résidents/belasting der niet-verblijfhouders" eller när det gäller Spanien "impuesto sobre la renta de no residentes", eller en identisk eller i huvudsak likartad skatt, vilken påförs efter detta direktivs ikraftträdande vid sidan av eller i stället för de för närvarande utgående skatterna.

6. Om ett fast driftställe som tillhör ett bolag i en medlemsstat behandlas som betalare av eller den som har rätt till räntorna eller royaltyn, skall ingen annan del av bolaget behandlas som betalare av eller den som har rätt till dessa räntor eller royalties enligt denna artikel.

7. Denna artikel skall endast gälla om det bolag som är betalare, eller det bolag vars fasta driftställe behandlas som betalare, av räntor och royalties är

ett närstående bolag till det bolag som har rätt till, eller vars fasta driftställe behandlas som den som har rätt till, dessa räntor eller royalties.

8. Denna artikel skall inte gälla om räntor och royalties betalas av eller till ett fast driftställe som är beläget i tredje stat och tillhör ett bolag i en medlemsstat och bolagets affärsverksamhet helt eller delvis bedrivs genom det fasta driftstället.

9. Ingenting i denna artikel skall hindra en medlemsstat från att beakta de räntor eller royalties som mottas av dess bolag, de fasta driftställen som tillhör dess bolag eller de fasta driftställen som är belägna i den staten när staten tillämpar sin skattelagstiftning.

10. En medlemsstat skall ha valfriheten att inte tillämpa detta direktiv på ett bolag i en annan medlemsstat eller på ett fast driftställe tillhörande ett bolag i en annan medlemsstat i de fall där villkoren i artikel 3 b inte varit oavbrutet uppfyllda under minst två år.

11. Källstaten får begära att det påvisas genom ett intyg att villkoren i denna artikel och i artikel 3 var uppfyllda vid tidpunkten för betalningen av räntor eller royalties. Om det inte har intygats att villkoren i denna artikel var uppfyllda vid tidpunkten för betalningen, har medlemsstaten rätt att kräva källskatteavdrag.

12. Källstaten får ställa som villkor för undantag enligt detta direktiv att den har fattat ett beslut om att bevilja undantag till följd av ett intyg om att kraven i denna artikel och i artikel 3 har fullgjorts. Ett beslut om undantag skall fattas inom tre månader efter det att intyget och sådana upplysningar till stöd för detta som källstaten rimligen kan begära har lämnats in och skall gälla under minst ett år efter dagen för beslutet.

13. När det gäller punkterna 11 och 12, skall det intyg som skall utfärdas gälla för vart och ett av betalningskontrakten under minst ett år och högst tre år från dagen för utfärdandet och det skall innehålla följande upplysningar:

- a) Bevis för det mottagande bolagets skatterättsliga hemvist och, om så är nödvändigt, för förekomsten av ett fast driftställe, intygad av skattemyndigheten i den medlemsstat i vilken det mottagande bolaget har sin skatterättsliga hemvist eller i vilken det fasta driftstället är beläget.
- b) Att det mottagande bolaget har rätt till betalningen enligt punkt 4 eller att villkoren enligt punkt 5 är uppfyllda, om ett fast driftställe är betalningsmottagare.
- c) Att villkoren enligt artikel 3 a iii är uppfyllda för det mottagande bolaget.
- d) Minsta ägarandel eller kriteriet om minsta röstandel enligt artikel 3 b.
- e) Den tid under vilken ägandet enligt d har förelegat.

Medlemsstaterna får dessutom begära in den rättsliga grunden för betalningar enligt kontraktet (t.ex. låneavtal eller licensavtal).

14. Om villkoren för undantag inte längre är uppfyllda, skall det mottagande bolaget eller fasta driftstället omedelbart underrätta det betalande bolaget eller fasta driftstället och, om källstaten begär det, den behöriga myndigheten i den staten.

15. Om det betalande bolaget eller fasta driftstället har hållit inne källskatt som skall undantas enligt denna artikel, får krav ställas om återbetalning av denna källskatt. Medlemsstaten får begära in den information som anges i punkt 13. En ansökan om återbetalning måste lämnas in inom den fastställda perioden. Perioden får inte understiga två år räknat från och med det datum då räntor eller royalties betalas.



16. Källstaten skall återbetala den överskjutande innehållna källskatten inom ett år efter det att en ansökan och sådana upplysningar till stöd för denna som den rimligen kan begära vederbörligen mottagits. Om den innehållna källskatten inte har återbetalats inom denna period, har det mottagande bolaget eller fasta driftstället vid det berörda årets utgång rätt till ränta på den skatt som skall återbetalas motsvarande den nationella räntesats som är tillämplig i jämförbara fall enligt källstatens nationella lagstiftning.

## Artikel 2

### Definition av ränta och royalty

I detta direktiv avses med

- a) ränta: inkomst av varje slags fordran, antingen den säkerställts genom inteckning i fast egendom eller inte, och antingen den medför rätt till andel i gäldenärens vinst eller inte; uttrycket åsyftar särskilt inkomst av värdepapper och obligationer eller debentures, däri inbegripet agiobelopp och vinster som hänför sig till sådana värdepapper, obligationer eller debentures; straffavgift på grund av sen betalning anses inte som ränta.
- b) royalties: varje slags betalning som tas emot som ersättning för nyttjandet av eller för rätten att nyttja upphovsrätt till litterärt, konstnärligt eller vetenskapligt verk, här i inbegripet biografilm och programvara, patent, varumärke, mönster eller modell, ritning, hemligt recept eller hemlig tillverkningsmetod, eller för upplysning om erfarenhetsrön av industriell, kommersiell eller vetenskaplig natur; betalningar för nyttjandet av eller för rätten att nyttja industriell, kommersiell eller vetenskaplig utrustning skall anses vara royalties.

## Artikel 3

### Definition av bolag, närstående bolag och fast driftställe

I detta direktiv avses med

- a) bolag i en medlemsstat:
- i) varje bolag som föreligger i en av de former som anges i förteckningen i bilagan, och
- ii) som enligt skattelagstiftningen i en medlemsstat anses ha hemvist i den medlemsstaten och som inte enligt ett dubbelbeskattningsavtal beträffande inkomst med tredje stat anses ha skatterättslig hemvist utanför gemenskapen, och
- iii) som är skyldigt att erlägga någon av följande skatter utan rätt till undantag från skatteplikt, eller en skatt som är identisk eller i huvudsak likartad och som påförs efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande vid sidan av, eller i stället för, nedanstående för närvarande utgående skatter:
- impôt des sociétés/vennootschapsbelasting i Belgien,
  - selskabsskat i Danmark,
  - Körperschaftsteuer i Tyskland,
  - >ISO\_7>Öññiò áéoiäDíáôïò ññéêþí ðññóþðúi >ISO\_1>i Grekland,
  - impuesto sobre sociedades i Spanien,
  - impôt sur les sociétés i Frankrike,
  - corporation tax i Irland,
  - imposta sul reddito delle persone giuridiche i Italien,

## Bilaga 1

- impôt sur le revenu des collectivités i Luxemburg,
  - vennootschapsbelasting i Nederländerna,
  - Körperschaftsteuer i Österrike,
  - imposto sobre o rendimento da pessoas colectivas i Portugal,
  - yhteisöjen tulovero/inkomstskatten för samfund i Finland,
  - statlig inkomstskatt i Sverige,
  - corporation tax i Förenade kungariket.
- b) Ett bolag är ett närstående bolag till ett annat bolag, om åtminstone
- i) det första bolaget direkt innehar minst 25 % av kapitalet i det andra bolaget, eller om
  - ii) det andra bolaget direkt innehar minst 25 % av kapitalet i det första bolaget, eller om
  - iii) ett tredje bolag direkt innehar minst 25 % av kapitalet både i det första och i det andra bolaget.
- Innehavet skall endast gälla bolag som har hemvist inom gemenskapens territorium.
- Medlemsstaterna skall dock ha möjlighet att ersätta kriteriet om lägsta kapitalandel med ett kriterium om lägsta röstandel.
- c) Beteckningen fast driftställe avser en stadigvarande plats för affärsverksamhet belägen i en medlemsstat, från vilken ett bolags verksamhet helt eller delvis bedrivs.

### Artikel 4

Undantag för betalningar som räntor eller royalties

1. Källstaten är inte skyldig att säkerställa de förmåner som detta direktiv innebär i följande fall:

- a) Betalningar som behandlas som vinstutdelning eller som återbetalning av kapital i enlighet med källstatens lagstiftning.
- b) Betalningar från fordringar som medför rätt att få del av gäldenärens vinster.
- c) Betalningar från fordringar som ger borgenären rätt att byta ut sin rätt till ränta mot rätt att få del av gäldenärens vinster.
- d) Betalningar från fordringar som inte innehåller någon bestämmelse om återbetalning av kapitalbeloppet eller om återbetalningen skall göras mer än 50 år efter tidpunkten för utfärdandet.

2. Om, på grund av särskilda förbindelser mellan betalaren och den som har rätt till räntor eller royalties, eller mellan någon av dem och tredje man, beloppet av dessa räntor eller royalties överstiger det belopp som skulle ha avtalats mellan betalaren och den som har rätt till betalningen om sådana förbindelser inte förelegat, skall bestämmelserna i detta direktiv endast tillämpas på det eventuella senare beloppet.

### Artikel 5

Bedrägeri och missbruk

1. Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av nationella eller avtalsgrundade bestämmelser för att förebygga bedrägeri eller missbruk.

2. Medlemsstaterna får, när det gäller transaktioner som har skatteflykt, skatteundandragande eller missbruk som huvudsakligt syfte eller som ett av huvudsyftena, återkalla de förmåner som detta direktiv innebär eller vägra att tillämpa direktivet.

## Artikel 6

### Övergångsregler för Grekland, Spanien och Portugal

1. Grekland och Portugal skall tillåtas att inte tillämpa bestämmelserna i artikel 1 förrän den tillämpningsdag som avses i artikel 17.2 och 17.3 i rådets direktiv 2003/48/EG av den 3 juni 2003 om beskattning av inkomster från sparande i form av räntebetalningar(4). Under en övergångsperiod om åtta år med början nyss nämnda datum får skattesatsen på betalningar av räntor och royalties till ett närstående bolag i en annan medlemsstat, eller till ett fast driftställe beläget i en annan medlemsstat och tillhörande ett närstående bolag i en medlemsstat, inte överstiga 10 % under de fyra första åren och 5 % under de fyra sista åren.

Spanien skall tillåtas att, endast för royalties, inte tillämpa bestämmelserna i artikel 1 förrän den tillämpningsdag som avses i artikel 17.2 och 17.3 i direktiv 2003/48/EG. Under en övergångsperiod om sex år med början nyss nämnda datum får skattesatsen på betalningar av royalties till ett närstående bolag i en annan medlemsstat, eller till ett fast driftställe beläget i en annan medlemsstat och tillhörande ett närstående bolag i en medlemsstat, inte överstiga 10 %.

För tillämpningen av dessa övergångsregler gäller emellertid att om det i mellan Grekland, Spanien eller Portugal och andra medlemsstater ingångna bilaterala avtal föreskrivs en lägre skattesats än dem som avses i första och andra styckena, skall denna lägre skattesats även fortsättningsvis tillämpas. Före utgången av någon av de övergångsperioder som anges i detta stycke får rådet enhälligt, på förslag av kommissionen, besluta om en eventuell förlängning av nämnda övergångsperioder.

2. Om ett bolag i en medlemsstat, eller ett fast driftställe beläget i den medlemsstaten och tillhörande ett bolag i en medlemsstat,  
- erhåller räntor eller royalties från ett närstående bolag i Grekland eller Portugal,  
- erhåller royalties från ett närstående bolag i Spanien,  
- erhåller räntor eller royalties från ett fast driftställe beläget i Grekland eller Portugal och tillhörande ett närstående bolag i en medlemsstat, eller  
- erhåller royalties från ett fast driftställe beläget i Spanien och tillhörande ett närstående bolag i en medlemsstat,  
skall den förstnämnda medlemsstaten medge en nedsättning, motsvarande den skatt som betalats i Grekland, Spanien eller Portugal på denna inkomst i enlighet med punkt 1, av inkomstskatten för det bolag eller fasta driftställe som erhöll denna inkomst.

3. Den nedsättning som föreskrivs i punkt 2 behöver inte överstiga det lägsta av följande belopp, nämligen

- a) den skatt som skall erläggas i Grekland, Spanien eller Portugal på denna inkomst på grundval av punkt 1, eller
- b) den del av den före nedsättningen beräknade inkomstskatt som skall betalas av det bolag eller fasta driftställe som erhöll betalningarna av räntor eller royalties, och som kan hänföras till betalningarna i enlighet med den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där bolaget har hemvist eller det fasta driftstället är beläget.

## Artikel 7

#### Genomförande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 januari 2004. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv samt en jämförelsetabell över bestämmelserna i detta direktiv och de nationella bestämmelser som antagits.

#### Artikel 8

##### Översyn

Kommissionen skall senast den 31 december 2006 överlämna en rapport till rådet om tillämpningen av detta direktiv, särskilt med tanke på en utvidgning av dess tillämpningsområde till andra bolag eller företag än dem som avses i artikel 3 och bilagan.

#### Artikel 9

##### Avgränsningsklausul

Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av nationella eller avtalsgrundade bestämmelser som går utöver bestämmelserna i detta direktiv och är utformade för att avskaffa eller mildra dubbelbeskattning av räntor och royalties.

#### Artikel 10

##### Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

#### Artikel 11

##### Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 3 juni 2003.

På rådets vägnar

N. Christodoulakis

Ordförande

## Bilaga 2

### Lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229);

utfärdad den 11 december 2008

Enligt riksdagens beslut föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)

*del* satt 48 a kap. 6 a och 12 §§ ska upphöra att gälla,  
*dels* att rubriken närmast före 48 a kap. 6 a § ska utgå,  
*dels* att 24 kap. 1 §, 33 kap. 8 och 16 §§, 34 kap. 6, 8, 10, 18 och 20 §§, 48 a kap. 13 §, 50 kap. 5 §, 57 kap. 11 och 19 §§ samt 65 kap. 8 och 14 §§ ska ha följande lydelse,  
*dels* att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 24 kap. 10 a–10 e §§, och närmast före 24 kap. 10 a, 10 b och 10 d §§ nya rubriker av följande lydelse.

#### 24 kap.

**1 §** I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpning i inkomstslaget näringsverksamhet av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital i 2 och 3 §§,
- partiell fission i 3 a §,
- kapitalrabatt på optionslån i 4 §,
- avdragsrätt för ränta på vinstandelslån i 5–10 §§,
- begränsningar i avdragsrätten för ränta på vissa skulder i 10 a–10 e §§,
- avdrag för lämnad utdelning i 11 §, och
- skattefria utdelningar i 12–22 §§.

En bestämmelse om skattefrihet för utdelning från privatbostadsföretag finns i 15 kap. 4 §.

Bestämmelser om i vilken utsträckning ersättningar i form av livränta och liknande utbetalningar för avyttrade tillgångar räknas som ränta finns i 44 kap. 35 och 37–39 §§.

#### Begränsningar i avdragsrätten för ränta på vissa skulder

*Definition av företag i intressegemenskap*

**10 a §** Företag ska vid tillämpning av 10 b–10 e §§ anses vara i *intressegemenskap*

med varandra om

1. ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande i det andra företaget, eller
2. företagen står under i huvudsak gemensam ledning.

Med företag avses i första stycket och i 10 b–10 e §§ juridiska personer och svenska handelsbolag.

*Huvudregler*

**10 b §** Ett företag som ingår i en intressegemenskap får inte – om inte annat följer av 10 d § – dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen, till den del skulden avser ett förvärv av en delägar rätt

från ett företag som ingår i intressegemenskapen.

Om en tillfällig skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen ersätts av en skuld till ett företag i intressegemenskapen, ska första stycket tillämpas på den sistnämnda skulden om bestämmelsen hade varit tillämplig på den förstnämnda skulden, för det fall det företaget hade ingått i intressegemenskapen.

**10 c §** Bestämmelsen i 10 b § första stycket tillämpas också – om inte annat följer av 10 e § – på en skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen, till den del ett företag i intressegemenskapen har en fordran på det förstnämnda företaget, eller på ett företag som är i intressegemenskap med det förstnämnda företaget, såvida skulden kan anses ha samband med denna fordran och avser förvärv av en delägarrätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen.

#### *Kompletteringsregler*

**10 d §** Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 b § ska dras av om någon av följande förutsättningar är uppfyllda.

1. Inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.

2. Såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifterna är huvudsakligen affärsmässigt motiverade.

Om det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten har möjlighet att få avdrag för utdelning får första stycket 1 inte tillämpas, om Skatteverket kan visa att såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifter till övervägande del inte är affärsmässigt motiverade.

**10 e §** Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 c § ska dras av om någon av följande förutsättningar är uppfyllda.

1. Ett företag som har en sådan fordran som avses i 10 c § beskattas för den inkomst som har samband med denna fordran i enlighet med vad som sägs i 10 d § första stycket 1.

2. Såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifterna är huvudsakligen affärsmässigt motiverade.

Om ett företag som avses i första stycket 1 har möjlighet att få avdrag för utdelning ska 10 d § andra stycket tillämpas på motsvarande sätt.

## **Bilaga 3**

### **Lag (1983:123) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)**

#### **3 kap. 43 §**

1 mom.

Har näringsidkares inkomst blivit lägre till följd av att villkor avtalats som avviker från vad som skulle ha avtalats mellan sinsemellan oberoende näringsidkare, skall inkomsten beräknas till det belopp som den skulle ha uppgått till om sådana villkor inte förekommit, under förutsättning att

- a. den som på grund av avtalsvillkoren tillförts inkomst inte skall beskattas för denna här i riket,
- b. det finns sannolika skäl att anta att ekonomisk intressegemenskap föreligger mellan näringsidkaren och den med vilken avtalet träffats och
- c. det inte av omständigheterna framgår att villkoren tillkommit av andra skäl än ekonomisk intressegemenskap.